

Claus Tøndering

Hvor er løverne henne?

Fortællinger fra det
Ny Jerusalem

Claus Tøndering

Hvor er løverne henne?

Fortællinger fra det Ny Jerusalem

Copyright © 2021 Claus Tøndering (claus@tondering.dk)

Originaltitel: *Where Are the Lions? – Tales from the New Jerusalem.*

Oversat af forfatteren.

Publiceret under en [Creative Commons Kreditering-Ikkekommerciel-
Ingen afledninger 4.0 International \(CC BY-NC-ND 4.0\) Licens](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Webside: <https://www.tondering.dk/løver>

3. udgave, maj 2021

Kapitel 1

Jeg tæller stadig årstal.

Ja, jeg ved godt det er fjollet, men hvad så? Jeg har altid været fascineret af tal, lister, tabeller og sådan noget; så det at tælle årstal er bare en harmløs hobby for mig.

514 år er der gået. Værsgo!

Jeg er ikke den eneste der tæller. Der er tusindvis af historikere som ikke kun tæller årstal, men som også holder styr på datoerne. De vil gerne kunne tidsfæste begivenheder, og det kan jeg sådan set godt forstå.

Selvfølgelig må det holde op på et tidspunkt. Det er nemt nok at huske et trecifret, firecifret eller femcifret årstal, men hvad skal vi gøre når årstallet kræver tyve eller måske hundrede cifre? Hvem gider huske på et årstal som 24.543.323.003.774.503.721.778.920, eller hvad det nu kan være? Nå ja, jeg tæller formodentlig stadig årstal til den tid, men det er bare mig der er mærkelig.

Der er gået 514 år siden verdens genfødsel, 514 år siden Gud besluttede at nu kunne det være nok, 514 år siden vor legemlige opstandelse, dommedag, den gamle jords undergang og oprettelsen af den nye himmel og den nye jord.

Vi har haft 514 år til virkelig at lære Gud at kende, 514 år hvor vi har kunnet se Jesus ansigt til ansigt, 514 år uden lidelse, smerte, sorg eller tab, 514 år uden had, misundelse, egoisme og ondskab, 514 år uden død. Selv ordene bliver gradvis mere tågede. De af os der stadig husker smerte, gør det mere og mere på et rent intellektuelt plan. Virkelig at *huske* smerte bliver sværere og sværere efterhånden som det glider ud af vores erindring.

Og jeg er ikke engang sikker på at jeg kan huske hvad »misundelse« betyder. Var det det samme som »jalousi«? Nå, skidt med det; det er lige meget.

Men jeg glemmer helt hvordan man skal opføre sig. Jeg bør jo først præsentere mig selv.

Guds fred over dig, kære læser. Jeg hedder Mik – ja, strengt taget hedder jeg Mikkel, men alle kalder mig Mik, selv Jesus. Født i Odense i 1962, død i 2041, ved Guds kraft og vor Herre Jesu Kristi nåde genopstået for 514 år siden, matematiker af profession, borger i det Ny Jerusalem.

Det Ny Jerusalem, den gyldne stad. De fleste her kalder den slet og ret »Byen«. Jeg forbløffes til stadighed over dens vidunder. Eftermiddagssolen skinnede ned på mig som jeg stod ved vinduet på første sal og så ud over byen og lod synet, lyden og duften af det Ny Jerusalem pirre mine begejstrede sanser.

Et par børn kom løbende ned ad gaden. De råbte og legede med en bold mens en lille hund jog efter dem og prøv-

vede at fange den. På den anden side af gaden kunne jeg se ind i min nabos køkken, og min næse fortalte mig at han var i færd med at tilberede et stort og lækkert måltid. Solen skinnede på husenes tage, som reflekterede sollyset i en symfoni af farver. I det fjerne kunne jeg høre støjen fra det lokale marked, hvor stolte håndværkere delte ud af deres brød og frugt og grøntsager, kurve og værktøj og tæpper, bøger og papir og maling.

På en bænk lidt oppe ad gaden sad en mand og en kvinde fordybet i samtale, bøjet over en bog som de var i færd med at studere. Nu og da afbrød de deres alvorlige samtale og lo over en eller anden vittig bemærkning. En lille abe sad på bænken ved siden af dem og nød et æble som parret havde givet den.

At kalde det Ny Jerusalem en by giver faktisk et forkert indtryk. For det første er den kæmpestor. Enorm! Den er næsten lige så stor som den gamle jords Australien. For det andet er den ikke en kompakt samling huse. Her bor ganske vidst flere hundrede millioner mennesker, men der er stadig masser af plads til marker og enge og åbne pladser inden for bymuren. Der er meget landbrug i Byen. Det eneste som adskiller den fra det omgivende land, er muren.

Muren markerer Byens kvadratiske omkreds, men flere og flere folk flytter uden for muren for at opdyrke de frugtbare landområder dér. Mange bor nu hundreder af kilometer væk; men efterhånden som omgivelserne bliver befolket, bliver det vanskeligere og vanskeligere at kende forskel på »inden for« og »uden for« Byen.

Jeg bor inden for muren, ret tæt på Rubens port, som er den sydligste port i Byens østlige mur, og som ligger min-

dre end en halv times gang fra mit hjem. Jeg går den strækning næsten dagligt fordi universitetet ligger lige ved siden af porten.

I gaden neden for mit vindue kunne jeg høre den knirkende lyd af en vogn som blev trukket af sted. »Så er der brød,« tænkte jeg. Og ganske rigtigt: Nogle få øjeblikke senere blev der banket på døren, og jeg gik nedenunder for at lukke op.

Det var naturligvis Barbara, bageren. Hun bager det mest pragtfulde brød og de herligste kager, som begejstrer hundredevis af folk hver dag. De fleste lokale producenter deler deres varer ud på markedet, men Barbara foretrækker at gå fra dør til dør med sin vogn fuld af brød. Det giver hende bedre lejlighed til at snakke med folk, siger hun.

»Guds fred over dig, Mik,« hilste hun mig.

»Og over dig, Barbara,« svarede jeg. »Hvad har du i dag?«

»Åh, mest det sædvanlige. Franskbrød, rugbrød, nogle sesamboller, rosinboller.«

»Har du noget af det der rugbrød med honningsmag som du af og til laver?«

»Der var du heldig, Mik. Svaret er ja.« Hun rakte mig et brunt brød, og jeg holdt det op til næsen og nød duften.

»Må jeg også bede om et par kanelnegle?«

»Selvfølgelig! To, tre, fire?«

»To er fint, tak.« Hun rakte mig varerne.

»Så hvordan går det med arbejdet?« spurgte hun. Hun havde ikke tænkt sig at gå før vi havde haft en lille snak.

»Storartet,« svarede jeg.

»Hvad er det du laver?«

»Jeg er matematiker på Rubens Universitet. Det ved du da.«

»Ja, ja, men hvad *laver* du?«

»Åh, for tiden undersøger jeg topologien af n -dimensionale rum, hvor n er et primtal. Det viser sig at den slags rum har nogle fascinerende egenskaber.«

Hun så skeptisk på mig. »Er det nyttigt?« spurgte hun.

»Ja da! Det viser Guds herlighed.«

»Hvordan det?«

»Matematik er smuk,« hævdede jeg. »Man dykker ned i nogle meget komplekse strukturer, man ser sig omkring, og alt virker kaotisk og usystematisk, og man føler at man er faret vild. Så tager man et skridt tilbage og kigger på det fra en anden vinkel, og pludselig opdager man et meget simpelt mønster som man ikke havde set før. Så falder alt på plads, og man står tilbage med en følelse af forundring over at noget så enkelt kunne skjule sig i noget så komplekst. Og så føler man trang til at synge lovsange til Gud fordi han har skabt sådan nogle vidundere.«

»Hm,« var alt hvad hun sagde.

»Du er stadig ikke overbevist?« spurgte jeg. »Hvad er to og to?«

»Fire selvfølgelig.«

»Har du nogen sinde spekuleret på om Gud var tvunget til at lade to og to være fire, eller om han kunne have skabt en verden hvor to og to var fem?«

»Næh, det kan jeg ikke påstå at jeg har.«

»Tænk over det,« sagde jeg.

»Jeg kan ikke se hvordan to og to på nogen måde kunne blive fem. Hvis jeg tager de her to brød i venstre hånd og de

her to i højre hånd, hvordan kan jeg så have andet end fire?»

»Præcis!« svarede jeg. »Matematik er en del af hele grundstrukturen i verden. Men jeg tror Gud har skabt det på den måde. Hvis han havde ladet to og to være fem, ville verden ikke have været så smuk.«

»Du er underlig.« Hun rystede smilende på hovedet.

»Og du er en fremragende bager, Barbara. Tak for brødet.«

»Selv tak, Mik. Hyg dig med dine tal.«

»Det skal jeg nok!« Jeg vinkede til hende mens hun trak sin vogn ned ad havestien og ud på vejen.

Jeg gik ind i køkkenet, tog en brødkniv og skar en skive af hendes brød. Så gik jeg ovenpå igen og satte mig ved vinduet for at nyde den honningduftende lækkerbisen

En af de utallige glæder ved at bo i det Ny Jerusalem er de mange spændende folk man møder. Folk fra alle egne af den gamle jord, folk fra alle aldre. For eksempel var Barbara oprindelig slave i et græsk hjem i 100-tallet. Hun havde ansvar for køkkenet og gik så meget op i sine pligter at hun blev en fremragende bager. Efter opstandelsen så hun ingen grund til at holde op med at bage. Hun elsker det, hun er meget stolt af sit bagværk – og med god grund.

Ikke alle er som Barbara, der bagte brød på den gamle jord og bager brød på den ny. Mange mennesker kunne ikke lide det arbejde de havde på den gamle jord, og de glæder sig over nu at kunne bruge deres tid på ting de virkelig holder af. På den gamle jord var min ven Giorgio direktør i et firma der fremstillede køleskabe. Det meste af livet ha-

dede han sit arbejde. Her er han gartner. Han dyrker frugt og grøntsager og nyder hvert minut.

Men der er også mange som Barbara, der slet og ret fortsætter med at gøre det de er gode til. Det har den pudsige konsekvens at vores liv her er en besynderlig blanding af gammel og ny teknologi. Der findes ingen menneskeskabte ting fra den gamle jord her; vi har været nødt til at genopfinde næsten alt (med nogle få undtagelser, men det fortæller jeg om senere). Derfor har man folk som Barbara, der foretrækker at bage sit brød i en stenovn som bliver varmet op med brænde. Mere moderne er Radomir, som var urmager på den gamle jord i slutningen af 1800-tallet, og som nu laver de mest indviklede og avancerede, men særdeles nøjagtige ure i et lille værksted et stykke oppe ad floden.

Ure en en besynderlig vare her. Med bogstavelig talt – og jeg mener *bogstavelig talt* – uendelig meget tid til rådighed, føler man sjældent behov for at holde præcist rede på klokken. At man ser min interesse for årstal som »nørdet«, er et tegn på at de fleste folk er ligeglade med tiden.

Hvis jeg skal besøge nogen der bor to hundrede kilometer væk, så *går* jeg simpelthen derhen. Jeg har ikke brug for en bil eller bare en cykel. Ja, det tager mig en uges tid at komme derhen, men hvad så? Der er næsten aldrig en tidsfrist.

Hvis nogen viser tegn på utålmodighed, vil der ofte være en der spørger dem: »Skal du nå et tog?« Det en fast vending, som skal vise hvor absurd det er at være utålmodig. Meget tit vil den utålmodige person så svare: »Hvad *er* et tog egentlig?« Sandsynligvis levede vedkommende på den gamle jord før toge blev opfundet, eller måske er han eller hun født på

den nye jord.

Så som sagt har vi en mærkelig blanding af gammel og ny teknologi her. Der er folk i Byen som udmærket ved hvordan man konstruerer en benzinmotor eller er bil – eller sågar en rumfærge eller en computer, et fjernsyn eller et atomkraftværk. Men hvor skulle de det?

Tag for eksempel elektronik. Noget elektronik kunne være nyttig her. Som matematiker ville jeg ikke have noget imod at have en elektronisk regnemaskine. Men det vil vare længe endnu før det bliver til noget. Så jeg er nødt til at udregne kvadratrødder med papir og blyant og min trofaste kugleramme. Men det er ikke noget problem. Jeg er sikker på at vi får regnemaskiner på et eller andet tidspunkt; og hvad gør det om det tager fem minutter i stedet for fem millisekunder at udregne cosinus af en vinkel? Jeg skal jo ikke nå et tog.

Barbara havde en god pointe da hun spurgte mig om mit arbejde var nyttigt. Hun kan ikke se nogen indlysende nytte i mine undersøgelser af n -dimensionale rums topologi. Det er der ikke mange der kan. Men af og til er der en af mine studerende som næsten råber af begejstring over at finde en overraskende forbindelse mellem for eksempel sfærisk geometri og vektorfeltteori. Som matematiklærer på den gamle jord var jeg ikke vant til at høre råb som »Pris Gud!« i mit klasseværelse, men det sker indimellem her.

Og det er det der gør ethvert arbejde her så meningsfyldt: At se den glæde det skaber.

Hvorfor bager Barbara hundredevis af boller og brød

hver dag? Hvorfor går hun fra dør til dør og giver sit brød til folk? Svaret er kærlighed. Hun elsker folk, og folk har brug for brød. Så hun bager brød og deler det ud; og folk elsker hende for det, og derfor bager Barbara brød igen den følgende dag.

Efter syndefaldet forbandede Gud jorden for Adam. Arbejde blev et bitter slid i stedet for den glæde det oprindeligt skulle have været. Men nu gør vi blot ting fordi vi elsker at gøre dem, og vi elsker at hjælpe andre mennesker.

Fryden over at gøre ting for andre kom ganske naturligt; at tage imod »tjenester« fra andre var vanskeligere at lære.

I løbet af en almindelig dag kommer Barbara til min dør og giver mig brød, på markedet giver folk mig grøntsager, mælk, smør, ost. Hvis jeg har brug for maling, er der nogen der giver mig det; hvis et træ i min have er blevet for stort, kommer Giorgio, gartneren, over til mig med sit værktøj og beskærer det; hvis jeg har brug for en ny stol, vil vores lokale snedker lave en til mig.

I begyndelsen sagde jeg hele tiden ting som: »Hvad kan jeg gøre for dig til gengæld?« Svaret var altid: »Ingenting. Jeg nød at gøre det.« Og det er sandheden. Det er altid en nydelse at gøre ting for andre.

Barbaras modersmål var selvfølgelig græsk som man talte det i 100-tallet. Mit var dansk som man talte det i 1900-tallet.

En af de mest mærkbare forandringer vi opdagede efter opstandelsen, var en total annullering af konsekvenserne af Babelstårnet. Der er nogen der hævder at det var det samme

der skete på den første kristne pinsedag: Sprogunderet bestod ikke i at apostlene pludselig kunne tale fremmede sprog, det skyldtes snarere at alle mennesker midlertidigt fik et fælles sprog. Jeg ved ikke om det passer, og jeg har ikke haft lejlighed til at tale med nogen af apostlene om det. Men kort efter at vi ankom til den nye jord, opdagede vi at vi alle kunne tale med hinanden uden problemer. Det varede nogle øjeblikke før det gik op for os at vi snakkede sammen på et helt ny sprog som Gud havde givet os.

Jeg kan stadig tale dansk hvis jeg vil, men hvorfor skulle jeg gøre det? På den gamle jord var jeg ganske god til engelsk, men det blev aldrig lige så naturligt for mig at tale engelsk som at tale dansk. Det er det samme her. Vores nye sprog falder alle mere naturligt end vores gamle modersmål.

De der plejede at tale temmelig obskure sprog, såsom islandsk eller middelalderligt tjekkisk, kan af og til finde på at skifte til deres gamle sprog hvis de diskuterer hemmeligheder. Hvis du opdager at dine venner taler sammen på et mærkeligt sprog, skyldes det sandsynligvis at de er ved at planlægge en spændende overraskelse for dig.

En særlig kilde til fryd i de første måneder på den nye jord var at møde gamle venner og familiemedlemmer.

En af de første jeg mødte, var min mormor. Mormor døde da jeg kun var otte år gammel. Fra min tidligste barn-dom har jeg lutter dejlige minder om hende. Da jeg var lille, nød jeg at være sammen med mormor. Da hun blev dræbt i et trafikuheld, var jeg utrøstelig.

Nogle få uger efter opstandelsen fik jeg pludselig øje på hende! Hun sad under et træ og sludrede hyggeligt med en veninde. Jeg kunne straks genkende hende; men hvad der var mere overraskende: Hun kunne genkende *mig*, selv om jeg kun var en lille dreng da hun døde.

»Mormor!« råbte jeg.

»Mik!« udbrød hun.

Og det var alt hvad vi sagde i lang tid mens vi omfavnede hinanden i et gigantisk knus.

Så var der Karl. Hjemme i Odense havde han været en af de lokale hjemløse alkoholikere. Han sad altid ved banegården og drak og råbte ad de forbipasserende. Han blev arresteret for forstyrrende opførsel flere gange end nogen kunne tælle. Jeg snakkede engang med en politimand, som fortalte mig at Karl havde et særligt talent for at blive anholdt om vinteren så han kunne tilbringe nogen tid i en varm celle. Om sommeren, når vejret var lunt, plejede han at opføre sig bedre. Jeg gav ham af og til et par mønter når han tiggede, men det skyldtes snarere skam end kærlighed.

Og dér stod han så! Høj, flot, med et muntert smil og et intelligent glimt i øjet.

»Jamen, det er jo Karl,« sagde jeg da jeg genkendte ham.

»Jamen, det er jo hvad-er-det-nu-han-hedder,« svarede han leende.

Vi omfavnede hinanden, men jeg følte mig utilpas.

»Du er garanteret overrasket over at finde mig her,« sagde han.

»Jeg er nu mere overrasket over at jeg selv er her,« svarede jeg ærligt.

Jeg tøvede. »Hør, Karl, ...« stammede jeg. »Undskyld at ...«

»Lad være,« afbrød han mig. »Siden jeg kom hertil, har alle forsøgt at undskylde over for mig. Det er i orden! Du skal ikke tænke på det. Gud er god mod mig.«

Så var der den surrealistiske oplevelse da en kvinde kom hen til mig og præsenterede sig som mit tipoldebarn. Hun var en charmerende person, og hun hilste på mig med stor entusiasme. Hun forklarede at hun var født godt tredive år efter min død, og at hun nu prøvede at arbejde sig bagud til alle de forfædre og -mødre hun kunne finde. Hun spurgte mig derfor om jeg vidste hvor mine forældre og bedste-forældre var. På det tidspunkt vidste jeg kun besked om mormor, så det var den eneste oplysning jeg kunne give til denne meget systematiske kvinde. (Der var ingen tvivl om at hun var en slægtning til mig!)

Og så var der naturligvis Karin.

Kapitel 2

På den gamle jord var jeg lærer. Hjemme i Odense underviste jeg i begyndelsen af 1990'erne i matematik og fysik på det lokale gymnasium. Normalt tog jeg bussen til arbejde; det var hurtigt og praktisk. Men på hjemvejen skete det at jeg gik en kilometers vej før jeg steg på bussen. Det gav mig nemlig lejlighed til at kigge i vinduerne på en antikvitetsforretning, der lå på hjørnet af Sankt Jørgens Gade og Vikingevej. De have en fin samling gamle kort, som jeg fandt utrolig fascinerende.

Kortene var som oftest temmelig dyre, og jeg havde ikke råd til dem på min begrænsede lærerløn. Men en dag var der udstillet et smukt gammelt kort over England, og jeg kunne ikke styre mig. Jeg var nødt til at gå indenfor og høre nærmere om det.

Der var gået nogle måneder siden jeg sidst var inde i forretningen, og jeg opdagede at de havde en ny ekspedient i kortafdelingen. Hun var ung og vældig køn med kortklippet, sort hår og brune øjne. Da jeg talte med hende, opdagede jeg at hun også var meget intelligent og vidste en masse om kort af mange slags. Hun hed Karin. Vi snakkede og snak-

kede, indtil det pludselig gik op for os at der var flere andre kunder der ventede på at blive ekspederet. Temmelig pinligt.

Jeg fik ikke noget kort den dag, men jeg fik en middagsaftale med ekspedienten.

Vi blev gift et år senere i foråret 1992.

Nogle få år efter blev Karin medejer af antikvitetsforretningen, og hun blev ved med dyrke sin interesse for gamle og nye kort. Som årene gik, blev hun noget af en autoritet inden for området.

Karin og jeg havde 44 dejlige års ægteskab sammen. Vi fik tre herlige børn, to piger og en dreng. Karin døde af kræft i 2036. Jeg kom mig aldrig over at miste hende, og jeg tilbragte de sidste fem år af mit liv nærmest i choktilstand.

På opstandelsesdagen vågnede jeg op og opdagede at jeg lå på en eng på en lille bakke uden for en enorm by, det Ny Jerusalem. Solen skinnede, fuglene sang, og Jesus stod nogle få skridt fra mig og kiggede på mig.

Da jeg rejste mig, opdagede jeg Karin i færd med at komme på benene nogle få meter til højre for mig. Hun så på Jesus og smilede, så så hun på mig og smilede. Hun rakte armene ud og løb over og omfavnede Jesus.

På den gamle jord havde jeg gentagne gange fortalt hende at jeg ikke kunne leve med at være nummer ét i hendes liv. Jesus skulle være nummer ét. At være nummer to i hendes liv ville være min største glæde. Nu stod hun med armene om Jesus, og glædestårer vældede op i mine øjne. De stod sådan i flere minutter.

Så var det min tur. Jeg slyngede armene om Jesus, og vi holdt om hinanden i lang tid. Jeg kunne ikke holde tårerne tilbage, og jeg græd som et barn mens jeg følte hans kærlighed fyldte mig.

Da han gav slip på mig, bemærkede jeg at Karin havde fjernet sig nogle skridt og nu stod på kanten af bakkeskråningen og så ud over Byen. Jeg rørte mig ikke.

»Nå, hvad så?« Jesus kiggede ligesom afventende på mig. Jeg så spørgende på ham.

»Elsker du hende ikke?« spurgte han.

»Mere end ord kan sige!«

»Hvad venter du så på?«

»Jeg er ikke sikker på hvad jeg skal, Herre. Du sagde at man ikke er gift her.«

»Jeg sagde at den gamle jords indbyggere giftede sig og blev giftet bort, men i opstandelsen hverken gifter man sig eller giftes bort.« Han gjorde en pause. »Jeg har aldrig sagt at her ikke ville være nogen kærlighed.«

»Det forstår jeg ikke ...« sagde jeg tøvende. En svagt håb var ved at tændes i mig.

»Før syndefaldet skabte jeg jer i mit billede som mand og kvinde. Tror du jeg har skiftet mening om det? Tror du det var en dårlig idé?«

»Nej, men ...«

»På den gamle jord var kærlighed altid en risikabel affære. Ægteskabet blev skabt for at beskytte kærligheden mellem mand og kvinde mod indtrængere udefra og for at hjælpe jer med at huske at være tro mod hinanden. Her har I ikke længere brug for ægteskabets juridiske ramme, for I er ikke længere i stand til at svigte jeres ægtefælle. I kan ikke

synde længere; I er 'som engle i himlen', som jeg sagde dengang.«

Jeg kiggede stadig tøvende på Karin.

»Så hvad venter du på?« spurgte Jesus igen.

Jeg løb over til Karin. Hun så på mit ansigt med sit pragtfulde smil og tog mig i hånden.

»Gå til bjerget i midten af Byen,« sagde Jesus bag os. »Der vil jeg møde jer.«

Vi kiggede ned på Byen. Den lå udbredt for vort blik så langt øjet rakte, men i det fjerne kunne vi se et højt, glinsende bjerg der strakte sig op mod himlen. Vi begyndte at gå, og hånd i hånd vandrede vi ned mod en af de kæmpe-mæssige perler som udgør portene i muren omkring det Ny Jerusalem.

Vi gik og gik i dagevis. Men vi blev aldrig trætte af rejsen, og langs vejen var der masser af vandløb vi kunne drikke af, og træer med herlige frugter der kunne fylde vores maver. Selv om solen stod på himlen, gik det snart op for os at det meste lys kom fra bjerget, og selv efter solnedgang, når himlen blev mørk og stjernerne kom frem, var alt stadig ganske lyst omkring os.

Tusindvis af mennesker kom vandrende i samme retning som vi, og efterhånden som vi nærmede os målet, kunne vi se flere og flere folk der gik i samme retning. Da vi til sidst nåede bjerget, var der millioner af mennesker omkring os, men af en eller anden grund følte vi os ikke trængt.

Og pudselig så vi Ham! Bjerget var Guds trone, lyset var hans lys. Den treenige Gud smilede til os, og vi faldt alle på

knæ.

Således startede en helbredelsesperiode, som kom til at vare adskillige måneder. Vi tilbragte det meste af tiden med slet og ret at nyde Guds nærvær. Ligesom to elskende kan tilbringe lang tid med at kigge på hinandens ansigt, sådan tilbragte vi mange måneder med blot at se på Gud og føle hans nærvær helbrede vores sårede hjerter og sind.

Når vi blev tørstige, drak vi fra floden med livets vand, som flyder fra bjergets fod. Når vi blev sultne, spiste vi af det kæmpestore Livets Træ, som står ved flodbredden, og som altid har frugt nok til alle. Når vi blev trætte, sov vi som små børn, uden at Guds evige lys generede vores søvn.

Det var i denne periode jeg mødte min mormor og mange andre gamle venner. Efterhånden som dagene og ugerne gik, blev jeg noget overrasket over at opdage at jeg egentlig ikke havde glemt noget fra den gamle jord. Selv i dag kan jeg stadig huske mange ting fra min barndom, min ungdom og min alderdom. Selv væmmelige ting, traumatiske ting. Men de gør ikke ondt længere. Smerten er helt væk.

Det er som med min brækkede arm. Mens jeg gik på universitetet, fik jeg engang et temmelig alvorligt brud på min højre arm, og det var flere måneder om at heles. Senere, da min arm var rask igen, kunne jeg stadig huske bruddet, men det havde ingen betydning for mig længere.

Det er hvad der sker når man ser Guds ansigt. Han giver os ikke skyklapper på eller sletter vores hukommelse. Men han fjerner smerten ved minderne. Jeg tror det vigtigt at vi stadig kan huske fortiden. Hvis vi ikke kunne huske vores syndige, gamle jeg, hvordan skulle vi så forstå hvad Jesus

har gjort for os? Hvordan ville vi kunne fatte betydningen af de herliggjorte sår som han stadig bærer på sine hænder og fødder?

Efter at vi i mange måneder havde solet os i lyset fra Guds kærlighed, kom den dag hvor Jesus sagde til os: »Gå ud og find jeres hus i Byen.«

Tiden var kommet til at opdyrke den nye jord og forme vores liv som Gud havde tænkt sig det.

Karin og jeg begav os af sted i en nærmest tilfældig retning. Vi gik forbi gårde, værksteder og andre huse, og vi bemærkede at de fleste have navneskilte på dørene.

»Der er millionvis af huse her,« sagde jeg. »Hvordan i alverden kan vi finde et hus med vores navne på?«

Karin trak på skuldrene. »Tja, vi har en hel evighed til at søge i, så det burde ikke være noget problem at kigge på millioner af huse, vel?« svarede hun med sin sædvanlige praktiske indstilling.

Vi gik i mange dage uden at have noget specielt mål i tankerne, men hver gang vi kom til et vejkryds, havde vi en klar overbevisning om hvorvidt vi skulle gå til højre eller til venstre. Og jeg var egentlig ikke overrasket da Karin pludselig udbrød: »Dér!«

Det var et vidunderligt hus. Det så meget mellemøstligt ud; det var bygget af mursten i en gullig farve og havde et fladt tag og en brun trædør. Det havde to etager og en dejlig have med nogle frugttræer. Jeg kunne se æble- og kirsebærtræer og noget som senere viste sig at være en kokos-

palme. Der var en brønd, fint udstyret med et håndsving og en spand, og på fordøren stod navnene Karin og Mik.

Jeg funderede lidt. »Tror du der er andre Karin'er og Mik'er her?«

»Sandsynligvis, men det her er vores hus,« svarede hun med overbevisning.

Vi åbnede døren og kiggede indenfor. I stueetagen var der et køkken med en gammeldags ovn, og der stod en kurv med brænde til ovnen ved siden af. På køkkenbordet stod en anden kurv med grøntsager, frugt og et brød.

Ved siden af køkkenet var der en stue med et lille bord og nogle stole. På første sal var der to ekstra værelser, og i et af dem stod der en behagelig dobbeltseng og et skrivebord.

»Dejligt!« udbød jeg. »Men noget uventet.«

Karin nikkede bare, for hvad *havde* vi egentlig ventet?

Men det mest overraskende af det hele var det der lå på skrivebordet: Der var en stor stak blankt papir og nogle blyanter. Der var et fint kompas og et 100 meters målebånd. Endlig var der en meget flot *soroban*, en japansk kugleramme, med 31 pinde.

Vi stirrede.

»Hvad er alt det til?« spurgte Karin.

»Tja ... Papir og blyanter er altid nyttige,« sagde jeg, »og jeg er sikker på at det bliver spændende at lære at bruge den kugleramme. Jeg har læst at på den gamle jord var der folk i Fjernøsten der kunne udføre beregninger på en soroban med forbløffende fart.«

»Du skal være matematiker igen!« udbød Karin og klappe mig på kinden som om jeg var et lille barn der lige

havde vist hende en tegning af en vov-hund eller en muhko.

Den aften spiste vi et måltid som vi tilberedte af den mad vi havde fundet i køkkenet, og vand som vi trak op af vores egen brønd.

Da vi kom ned fra soveværelset næste morgen, blev vi overrasket over at opdage at madkurven var fuld igen. Vi fik en dejlig morgenmad, men jeg sad fordybet i tanker.

»Sørger Gud virkelig for *room service*? Kan vi regne med at finde mad her hver eneste dag? Det kan da ikke passe, vel?«

Karin sad tavs i et par minutter. »Nej, det her er manna,« sagde hun til sidst.

»Manna?«

»Ja. Kan du huske da israelitterne gik gennem ørkenen fra Ægypten til Kana'an under Moses? Hver dag sendte Gud mad til dem fra himlen, *manna*. Men efter at de var kommet ind i Kana'ans land og kunne spise af landets egne produkter, holdt mannaen op med at komme.«

Jeg overvejede det.

»Så jeg tror,« fortsatte Karin, »at når vi kommer i gang med at dyrke mad selv, og vi begynder at høste afgrøden her, så vil denne room service holde op.«

Hun fik ret. Det varede ikke længe før have- og landbrugselskere var i fuld gang med at dyrke jorden. Snart kunne man få frugt og grøntsager, korn og mælk og mange andre dejlige ting på de mange markeder der dukkede op rundt omkring i Byen. På det tidspunkt blev madkurven

ikke længere automatisk fyldt af Gud; i stedet blev det almindeligt med hyppige udflugter til markedet.

Folk der – som jeg – holdt af mere boglige aktiviteter, begyndte at undervise og forske og skrive. Min kugleramme viste sig at være en nyttig batteri-fri regnemaskine. Den var et værktøj som gav mig en god start på mit nye arbejde.

For Karin blev kompasset og målebåndet også nyttige værktøjer. I løbet af få dage blev det et almindeligt syn at se hende vandre rundt i nabolaget med kompasset i den ene hånd og målebåndet i den anden og adskillige ark papir under armen i færd med at lave fine kort over området.

Og her stod jeg så, 514 år senere og nød den sidste bid af min skive af Barbaras rugbrød med honningsmag.

Mine tanker blev afbrudt af lyden af fordøren nedeunder, og få øjeblikke senere hørte jeg Karins fodtrin på trappen.

»Hej, skat.« Hun gav mig et kys.

»Dav, søde Karin. Hvordan har din dag været?«

»Mystisk,« svarede hun.

Ligesom jeg, arbejder Karin nu ved Rubens Universitet. Det er en ret stor bygning tæt på Rubens Port, som har lagt navn til universitetet. Her bruger et par hundrede videnskabsfolk deres tid på at forske i ting de holder af, og at undervise enhver der ønsker at lære mere.

På den gamle jord indebar ordene »jeg arbejder der« en kontrakt, et honorar og en forpligtelse til at tilbringe et vist antal timer på arbejdspladsen. Her hører ingen af disse ting med til et arbejde. Som videnskabsfolk arbejder vi fordi vi

nyder at studere Guds skaberværk, og fordi vi tror på at vores arbejde er med til at vise hans storhed. Og vi underviser fordi vi elsker at se andre folk blive endnu mere begejstrede over Guds verden.

Selvfølgelig er der også ofte andre der har brug for vores ydelser. Jeg tilbringer meget tid med at udføre indviklede beregninger for andre videnskabsfolk, ingeniører eller sågar arkitekter der har brug for at kende styrken af en eller anden struktur.

Karin arbejder som kartograf på universitetet. Efter opstandelsen opdagede vi efterhånden at den nye jords geografi var meget forskellig fra den gamle jords. På langt sigt (*meget langt sigt*) er det Karins mål at skabe et komplet kort over den nye jord.

»Hvad mener du med 'mystisk'?« spurgte jeg.

»At kortlægge verden uden for bymuren har vist sig at være forbløffende vanskeligt. Jeg er rendt ind i nogle overraskende uoverensstemmelser mellem de kort jeg har modtaget fra folk der bor derude.«

»Jaså.« Hun havde vakt min interesse.

»Så nu vil jeg gøre noget ved det. Jeg vil selv undersøge sagen. Eller rettere: *Vi* vil. Du er inviteret til et møde på universitetet i morgen.«

»Om hvad?«

»Det finder du ud af i morgen,« sagde hun hemmelighedsfuldt.

»Hvem kommer?«

»Kun dig og mig og Greg og Anna.«

»Greg, astronomen?«

»Lige netop.«

Jeg kendte Greg udmærket; hans kontor lå tæt på mit, og jeg hjalp ham ofte med komplicerede beregninger. »Men hvem er Anna,« spurgte jeg.

»Hun arbejder i zoologiafdelingen på øverste etage. Hvid kvinde, ikke særlig høj, med brunt, flettet hår bundet op i en knold.«

»Næh, det siger mig ikke noget.«

»Nå, men du træffer hende i hvert fald ved selskabet i aften.«

»Selskabet? Hvad for et selskab?« Jeg var forvirret.

»Lottes selskab selvfølgelig!«

»Du gør det dér med vilje, ikke?«

»Jo, for du ser så sød ud når du er forvirret.« Hun kyssede mig på kinden.

»Min forvirring står altid til Deres tjeneste, ædle frue. Men helt ærligt: Hvad for et selskab?«

»Jeg rendte ind i Lotte her til morgen. Hun fortalte mig at de holder et selskab i aften, og hun spurgte om vi kunne komme. Jeg sagde ja.«

»Storartet! Og denne Anna vil være til stede?«

»Det har jeg fået at vide. Hendes mand skal være kok.«

Kapitel 3

Vi blev meget forbløffet da vi få år efter opstandelsen opdagede at Karin var gravid. Måske skulle det ikke have overrasket os; Esajas' gamle profetier om den nye jord taler jo både om spædbørn og større børn, og naturligvis havde vi set gravide kvinder og forældre med nyfødte gå rundt i Byen. Men alligevel ... Karin ... gravid?

Det blev en graviditet som ingen anden. Hendes tre graviditeter på den gamle jord havde været ret hårde for hende, og ingen af hendes fødsler havde været lette. Men denne gang ... Hun nød hvert eneste minut! Hver dag kiggede hun på sin voksende mave og brød spontant ud i lovsang. En dag kom jeg hjem og fandt hende dansende vildt rundt i værelset mens hun råbte lovprisninger til Gud. »Sødeste ven,« udbrød jeg, »pas dog på!«

»Hvorfor i alverden skulle jeg passe på?« spurgte hun med sveddråber rendende ned ad panden. »Jeg har intet at være bange for!«

Vores fjerde barn, vores tredje datter blev født i vores hjem en tidlig morgen. Jeg vågnede ved at Karin lå stille ved siden af mig og nynnede en lille melodi. »Hvad sker der?«

spurgte jeg.

»Babyen kommer. Jeg kan mærke det,« svarede hun og så på mig med strålende øjne. »Lad os komme ud af sengen.«

Vi kom op, og Karin satte sig på hug på gulvet.

»Hvad kan jeg gøre?« spurgte jeg med den forvirring der stadig griber alle mænd i denne situation.

»Hold mig i hånden,« svarede hun.

Det gjorde jeg så. Hun sad stille et par minutter, lukkede øjnene, og så bekendtgjorde en boblende lyd at en ny vidunderlig person var kommet til verden.

Lotte var født.

At opfostre et barn i det Ny Jerusalem er både meget ligt og meget uligt at opfostre et barn på den gamle jord. Mange ting overraskede os, nogle fordi de var velkendte, andre fordi de var meget fremmedartede.

Der er ikke længere synd i verden, og det påvirker både børn og voksne. Men at gøre en ble snavset er ingen synd.

Ja, vi skulle skifte snavsede bleer. Og ja, selv på den nye jord stinker de. Desuden skal selv syndfri børn lære hvordan man skal opføre sig:

»Lotte, du må ikke pille næse mens vi spiser morgenmad.«

»Undskyld, mor, det vidste jeg ikke.«

Eller:

»Lotte, jeg bad dig om at vaske op.«

»Undskyld, far, det glemte jeg. Jeg gør det med det samme.«

Eller:

»Lotte, du kan ikke komme til sabbatsfejringen med mudder over hele kroppen.«

»Hvorfor ikke? Tror du Gud har noget imod det?«

Det kunne jeg ikke rigtig svare på.

Der er ikke længere nogen lidelse i verden, og det påvirker os alle. Men et grædende spædbarn er ikke nødvendigvis et ulykkeligt spædbarn. Et lille barns sprog er begrænset, og gråd behøver ikke at betyde »jeg er ulykkelig«, i stedet betyder det måske »jeg er sulten«.

At opdrage et barn eller teenager her var også en ny oplevelse. Den sikre forvisning om at der aldrig vil kunne ske min dejlige datter noget, kræver nogen tilvænning:

»Far, jeg gik gennem parken, og der sad en mand på en bænk. Han gav mig noget slik og inviterede mig hjem at se sine hundehvalpe. De var noget så nuttede! Var det ikke sødt af ham?«

»Jo, vældig sødt, Lotte.«

Eller:

»Mor jeg skal over til Katja. Der kommer en masse andre børn. Jeg ved ikke hvad vi skal lave, og jeg er ikke sikker på hvor jeg sover i nat.«

»Hvornår kommer du hjem, Lotte?«

»Det ved jeg ikke – måske i morgen, måske i overmorgen.«

»Okay, hyg dig, skat.«

Eller:

»Mor, Erik og hans venner prøver at lave en hangglider, men de har svært ved at få den til at virke. Må jeg hjælpe dem med at afprøve den?«

»Selvfølgelig, Lotte.«

Eller:

»Far, Amit fulgte mig hjem fra skole i dag. Vi kyssede hele vejen hjem! Han foreslog at vi skulle tage på en campingtur bare os to så vi kan lære hinanden bedre at kende.«

»Det var da en glimrende idé. I må have en god tur!«

Lotte og hendes mand bor i nærheden af os, og vi tilbringer meget tid sammen. Da vi gik hen ad vejen der fører til deres hjem, kunne vi høre lyden af mange glade stemmer fra deres have.

En travl Lotte mødte os da vi gik op ad deres havegang. »Mor, far, velkommen! Find noget at spise og drikke,« råbte hun muntert idet hun løb forbi os på jagt efter vores yngste barnebarn, Aron.

I haven var der allerede omkring tyve mennesker, som stod og snakkede og spiste. En stor gruppe var samlet omkring en kolossal havegrill, hvor en mand jeg ikke kendte, stod og lavede mad med armbevægelser som en koncertpianist.

Vi gik rundt og hilste på folk og ønskede Guds fred. Jeg endte i en gruppe med Greg og nogle få andre venner. »Hør, Mik,« begyndte Greg, »hvad er det for et mystisk møde din kone har indkaldt til i morgen?«

»Helt ærligt, jeg aner det ikke, Greg. Men strengt taget tror jeg egentlig ikke det er så mystisk. Hun kan bare godt lide at drille, som du sikkert ved.«

»Ja, det har jeg forstået. Hør, har du prøvet dem her?« Han holdt en grillet majscolbe i vejret. »De er formidable.«

»Nej, jeg har ikke kunnet komme hen til grillen endnu. Der er alt for mange mennesker.«

»Det er ikke så underligt,« sagde Greg. »Kokken er et geni.«

»Jamen, så skulle jeg måske forsøge,« sagde jeg og satte kursen mod grillen.

Kokken var en høj, sort mand med krøllet hår, tynd men muskuløs. Han stod og fløjtede mens han jonglerede med maden. Jeg studerede hans arbejdsform i nogle minutter og blev fuldstændig lamslået. Det lykkedes ham at tilberede et forbløffende antal forskellige retter på én gang. Han strøede krydderier over majscolber på grillen, rørte rundt i en stor suppegryde, snittede rå grøntsager i rasende fart med en skarp kniv, stegte auberginer i en sydende sovs, og blandede purløg med ... kakaobønner? Han kandiserede æbler og pærer alt imens han stod fuldstændig afslappet og smilede. »Hvad kunne du tænke dig?« spurgte han mig, og så mig i øjnene mens han stadig snittede grøntsager i et hæsblesende tempo.

»Øh, det ved jeg ikke rigtig,« stammede jeg. »Hvad kan du anbefale?«

»Prøv denne her,« svarede han. Han slap kniven og hældte varm suppe op i en tallerken og rakte mig den. Jeg tog en ske fra bordet ved siden af mig.

Jeg hørte en stemme bag mig: »Guds fred over dig, Mik. Jeg ser at du har mødt Rediat,« sagde Amit. Amit er Lottes mand, en tænkssom mand, ikke særlig høj, med sort hår og brun hud.

»Har jeg?« spurgte jeg.

»Ja, det er ham der er kokken. Imponerende, ikke?«

»Det må du nok sige! Jeg har aldrig før set nogen lave mad på den måde.«

»Det er ikke så svært,« indskød Rediat. »Det kræver bare lidt øvelse.«

»Så siger vi det,« svarede jeg tvivlende. »Hvorfra kender du min datter og svigersøn?«

»Åh, er du Lottes far?« sagde Rediat. »Guds fred over dig! Jeg kender dem sådan set ikke så godt, men man møder mange mennesker når man har mit arbejde.«

»Og madlavning er dit arbejde?«

»Ja, jeg elsker det!«

»Rediat inviterer ofte folk på besøg bare for at få lov til at lave mad til dem,« forklarede Amit. »Hvis du nogen siden har brug for en kok til en fest, er jeg sikker på at han vil nyde at komme.«

»Ja, absolut,« sagde Rediat.

Jeg kom pludselig i tanke om noget Karin havde sagt tidligere. »Hør, har du en kone der hedder Anna?« spurgte jeg ham.

»Det har jeg ganske rigtig,« svarede han. »Jeg kan sagtens,« tilføjede han begejstret. »Kender du hende?«

»Nej, men min kone sagde at jeg kunne træffe hende her.«

Han kastede et hurtigt blik rundt i haven. »Tja, hun er her et eller andet sted. Du finder hende nok.«

Jeg tog en mundfuld af den suppe han havde givet mig. »Den er pragtfuld,« udbrød jeg. »Hvad er det?«

»Gazpacho med lidt ekstra ingredienser i,« svarede Rediat med et skævt smil.

»*Lidt ekstra ingredienser* betyder at den overhovedet ikke har noget med gazpacho at gøre længere,« forklarede Amit.

»Jeg troede at gazpacho skulle være kold,« indskød jeg.

»Ikke denne her,« grinede Rediat.

Jeg flyttede mig et par skridt så andre kunne komme til grillen.

»Her, tag noget vin,« sagde Amit og rakte mig et glas.

»Åh ...,« tilføjede han da han opdagede at jeg havde suppetallerknen i den ene hånd og skeen i den anden og derfor akut manglede en tredje hånd.

»Jeg stiller det her til dig,« sagde han og anbragte glasset på et bord. Jeg satte mig på en stol ved siden af.

Da jeg havde spist suppen og havde fået et par slurke af vinen, rejste jeg mig igen og gik rundt for at lede efter Anna. Jeg så Karin med lille Aron på armen i samtale med en gruppe mennesker. Blandt dem var en lille kvinde med fletninger bundet op i en knold. Det må være hende, tænkte jeg og gik over til dem.

Karin rakte mig vores barnebarn så hun kunne bruge sine hænder til at spise med. Han gav sig straks til at hive i min øreflip.

»Mik, det her er Anna,« sagde Karin. »Anna, det er min mand Mik.«

»Guds fred over dig,« sagde Anna.

»Og over dig,« svarede jeg. »Jeg forstår at du også arbejder på universitetet.«

»Det er rigtigt. Jeg har set dig derhenne.«

»Mik lægger ikke altid mærke til personer og ting omkring sig; nogle gange er han ret distræt,« forklarede Karin

og kyssede mig på kinden.

Jeg smilede fåret.

»Hvad laver du?« spurte jeg Anna.

»Jeg er zoolog,« svarede hun.

»Ja, Karin nævnte at du arbejder i zoologiafdelingen. Hvilke sider af dyreliv er du interesseret i?«

»Tja,« hun smilede. »De fleste zoologer er optaget af de mange uddøde dyrearter der nu er kommet til live igen. Især dinosaurerne selvfølgelig. Jeg må inderømme at jeg også synes at de er spændende, og jeg bruger meget tid på at studere dem.«

»Det må da være svært,« sagde jeg. »Med de store, mener jeg.«

»Det er det. At følge i hælene på en flok kæmpestore dinosaurer er ikke nemt. Heldigvis er der masser af små.«

Jeg nikkede.

»Men jeg studerer også forandringer i velkendte dyr,« fortsatte hun. »Der er stadig meget at lære. Der er så meget der har ændret sig.«

»Hvordan det?«

»Deres nye spisevaner har medført kolossale ændringer. Når tidligere rovdyr ikke længere skal spise kød, skal hele deres fordøjelsessystem fuldstændig 'ommøbleres'. Gud har også ændret meget ved deres opførsel.«

»Hvordan det?« gentog jeg.

»Tag for eksempel edderkopper. De plejede at lave spindelvæv for at fange insekter og spise dem. Nu om stunder laver de stadig spindelvæv, men formålet er at fange pollen der kommer flyvende gennem luften.«

Hun tog en slurk vin og fortsatte: »Vi har også været nødt til at revidere vores opfattelse af hvorfor forskellige dyr ser ud som de gør.«

»Undskyld at jeg bliver ved med at gentage mig selv, men: Hvordan det?«

»Hvorfor har tigre striber?« spurgte hun. »På den gamle jord formodede man at striberne hjalp tigrene med at gemme sig mellem træerne så deres bytte ikke opdagede dem.«

Jeg nikkede.

»Her spiser tigre græs og løv, så hvorfor har de striber?«

»Det aner jeg ikke,« indrømmede jeg.

»Den bedste forklaring vi kan finde på, er *skønhed*.« Anna gav et undskyldende smil. »De har striber fordi det gør dem smukkere.«

»Det lyder ikke særlig videnskabeligt,« indskød Karin.

»Nej, det gør det ikke. Men hvis videnskaben ikke kan acceptere *skønhed* som en forklaring, så er der måske noget som videnskaben bør lære.«

En stor pige, en datter af nogle af Lottes venner, kom over til os med en bakke fuld af pærer med chokoladeovertræk. Vi tog allesammen en, og jeg udbrød: »Se, det her er *skønhed!*«

Anna lo. »*Da*, det er et kunstværk. Jeg er så stolt af min mand.«

»Jeg studerede ham kun nogle få minutter, men hans teknik fik mig til at måbe.«

»Mm, sådan er han.« Anna kiggede over i retning ad grillen, hvor Rediat var ved at vende pandekager i luften med venstre hånd mens han rørte i suppen med højre.

»Men altså,« fortsatte Anna. »Vi er blevet nødt til at re-vurdere hele årsagen til at dyr opfører sig og ser ud som de gør. Jeg er overbevist om at Gud ikke kun ønskede at hans skaberværk skulle være nyttigt og levedygtigt. Han ønskede også at det skulle være *smukt*. Skønhed har ikke brug for en grund til at være smuk.«

På dette tidspunkt var lille Aron blevet træt af at hive mig i øret og begyndte i stedet at stikke fingeren i mit øje. Karin forbarmede sig over mig og tog ham fra mig.

»Tænk på blomster,« fortsatte Anna. »Hvorfor er mange blomster så smukke? For at tiltrække bier? Ja, sandsynligvis, men det må da kunne opnås på en enklere måde. Nogle blomster er ikke specielt kønne, men tiltrækker alligevel insekter. Jeg tror at mange blomster er smukke fordi Gud ønskede at de skulle være det. Og jeg tror at tigre har striber fordi det ser flot ud.«

»Er det en acceptabel forklaring i en videnskabelig af-handling?« spurgte jeg.

»Det er det nu, men det tog noget tid for os at lære det. Du er selv videnskabsmand, forstår jeg.«

»Jeg er matematiker – der er nogen debat om hvorvidt det er videnskab eller filosofi.«

Anna nikkede. »Videnskabsfolk har lært en masse siden opstandelsen. Vi er nødt til at tage Guds 'personlighed' med i overvejelserne når vi studerer naturen; og derfor er skaber-værkets skønhed en acceptabel forklaring.«

»Jeg forstår at du kommer til Karins møde i morgen.«

»Da, det gør jeg. Med jeg ved ikke rigtig hvorfor.«

»På grund af løverne,« sagde Karin.

»Løverne?« Anna så spørgende på Karin.

»Ja,« var Karins eneste svar.

»Karin kan godt lide at skabe en stemning af mystik,«
forklarede jeg.

Anna smilede til hende. »Nu er jeg for alvor nysgerrig.«

Kapitel 4

Når man går rundt i og omkring det Ny Jerusalem, ser man masser af dyr hele tiden. Ikke kun fugle i luften og bier i blomsterne eller måske en kat eller hund. Der er flodheste der bader i floden, der er flyveøgler i luften over os, folk bruger heste og kameler når de skal transportere noget tungt. Forleden dag opdagede jeg til min store fryd en dronte imellem nogle buske i en park.

Hvis man rejser uden for Byen, finder man alle mulige dyr. Der er elefanter og tigre, stegosauruser og kobraslanger, ørne og kænguruer, som alle lever harmonisk blandt hinanden. Og der er er intet, *intet*, der kan sammenlignes med synet af en chimpanse der nyder en afslappet ridetur på ryggen af en tyrannosaurus.

Man har fundet næsten alle store pattedyr fra den gamle jord inden for få hundrede kilometers afstand fra Byens mure: Geparder, næsehorn, mammutter, ulve, bøfler, giraffer, hvad som helst.

Men ingen løver.

Profeten Esajas kom med nogle levende beskrivelser af den nye jord i sin bog i Bibelen. Et af hans mest berømte

billeder handler om »løven der æder strå som oxen,« så det kan ikke undre at folk på et tidligt tidspunkt begyndte at lede efter disse planteædende løver. Men man kunne ikke finde dem.

Eftersom de fleste store pattedyr var lette at finde, blev det snart til et stort mysterium: Hvor er løverne henne? De var simpelthen væk!

Karin og jeg spadserede sammen til Rubens Universitet den næste morgen. At gå gennem Byen er sædvanligvis en langsom proces på grund af alle de folk man møder undervejs. Er man beslutsom, kan man gå fra vores hus til universitetet på omkring tyve minutter, men normalt tager det os mindst dobbelt så lang tid at komme derhen fordi vi hele tiden støder på venner som vi vil snakke med.

Det betyder at det er praktisk taget umuligt at have et fast tidspunkt for et møde. Bare fordi Karin havde indkaldt til et møde den følgende formiddag, betød det ikke at alle ville være til stede klokken ni, eller hvornår det nu skulle være. Faktisk er det ikke ualmindeligt at et »formiddagsmøde« først begynder i løbet af eftermiddagen. Men vi skal ikke nå noget tog, så der er ingen der har noget imod det. Folk dukker op når det er praktisk, og det er alle tilfredse med.

Men den morgen sad Anna allerede i mødelokalet da Karin og jeg ankom. Vi tog noget te og kaffe og et par boller og satte os ned for at snakke om løst og fast mens vi ventede på Greg.

Anna var tydeligvis meget nysgerrig om mødet, og efter

at vi havde drillet hende lidt med at skulle nå et tog, tilbød jeg at gå på jagt efter Greg.

Jeg gik ned ad trapperne til den etage hvor Gregs kontor ligger. Hans dør stod på klem, og jeg gik indenfor.

Gregs kontor er et stort, behageligt værelse med gule vægge og mørkebrune træmøbler. Solen skinnede gennem de åbne vinduer og faldt på et stort stjernekort på en af væggene. En professortorning stod ved siden af en potte krysanthemumner på en bogreol der var fyldt med bøger om astronomi og fysik. Jeg bemærkede titler som »Himmelmekanik,« »Galakser og skaberværket« og »Kvantumgravitation og Guds terninger.«

For det meste holder Greg sit kontor pænt og ryddeligt, men i dag fandt jeg ham siddende ved skrivebordet i dybe tanker med nogle høje stakke papir omkring sig. En kugleramme, meget lig min egen, lå på gulvet.

»Hvad er der galt?« spurgte jeg.

Han så op på mig. »Lyset bliver langsommere,« svarede han og rystede på hovedet.

»Hvad mener du?«

Greg så på sine noter igen med et forvirret udtryk i ansigtet. »Ja, jeg tager sikkert fejl, men det virker som om lysets hastighed bliver mindre og mindre, og jeg forstår ikke hvad det betyder.«

»Kan du forklare problemet?« foreslog jeg.

Han tøvede. »Ja, men lad os vente til i aften. Ved du hvor mit observatorium ligger?«

»Ja, det gør jeg. Det er hjemme hos dig selv, ikke?«

»Jo. Hør engang, hvorfor kommer du og Karin ikke hjem og får aftensmad hos Marie og mig i dag? Så kan jeg vise dig hvad jeg har opdaget.«

»Fint. Men hvis du ikke har noget imod det, vil jeg gerne have at du kommer op til os ovenpå.«

»Åh ja, naturligvis. Jeg kommer med det samme.«

Han kastede endnu et blik på sine noter, trak på skuldrene og rejste sig.

Da vi alle fire sad i mødelokalet, sagde jeg: »Karin, ordet er dit.«

Hun smilede og begyndte at forklare.

»I de seneste århundreder har jeg arbejdet på at lave pålidelige kort over områderne uden for Byen. Flere og flere folk flytter derud og bygger huse længere og længere væk. Det er en naturlig proces efterhånden som befolkningen i Byen vokser, og der er så mange frugtbare områder overalt som nemt kan opdyrkes.«

Anna nikkede. »Da, mine forældre har nu en gård mere end 300 kilometer mod øst. Det er et dejligt sted.«

Jeg undrede mig over hendes ordvalg.

»Flere og flere slår sig ned uden for Byen – nogle af dem ganske langt væk,« fortsatte Karin. »Så jeg forestillede mig at det ville være en god idé at få dem alle til at tegne kort over de områder de har besøgt, og de steder hvor de bor. Jeg har bedt folk sende mig kopier af de kort de laver. Det er der hundredevis af rare mennesker der har gjort i årenes løb, og jeg prøver at samle det hele som et puslespil.«

»Det har været hendes vigtigste forskningsprojekt i årevis,« indskød jeg.

»Naturligvis vil de kort som folk tegner, være noget unøjagtige. Alt andet ville være mærkeligt. Så selvfølgelig ventede jeg at der ville være nogle uoverensstemmelser mellem to kort fra samme område.«

»Naturligvis,« sagde Greg.

»Men problemet er at uoverensstemmelserne er større end forventet, og – og det er det vigtige – jo fjernere to kort er fra hinanden tidsmæssigt, jo større er uoverensstemmelserne.«

»Så du siger at jo ældre et kort er, jo mindre sandsynligt er det at det svarer til et yngre kort?« Det var Greg igen.

»Ja.«

»Er det så overraskende? Landskaber ændrer sig hele tiden.«

»Ja, det gør de. Men jeg taler ikke kun om en skov der vokser, eller et flodløb der ændrer sig. Jeg taler om søer og endda bjerge der flytter sig!«

»Det er mærkeligt.«

»Så nu har jeg besluttet at det er på tide at jeg tager af sted og undersøger sagen selv. Vi skal på en ekspedition!« bekendtgjorde hun højtideligt.

»Vi?« udbrød Anna og Greg i munden på hinanden.

»Hvis I har lyst, selvfølgelig,« svarede Karin. »Men jeg tvivler faktisk stærkt på at I siger nej.«

Hun tog en slurk af sin kaffe og fortsatte.

»Jeg forestiller mig et lille hold på seks eller otte personer plus et par heste og en vogn. Vi starter fra murens sydøstlige hjørne og rejser stik syd. Vi kortlægger hvad vi ser undervejs

så nøjagtigt som muligt, vi anbringer nogle markører langs ruten som en hjælp til fremtidig kortlægning, og når vi så kommer hjem igen, kan jeg finde ud af hvad der er galt med de kort jeg har fået. – Eller det håber jeg i det mindste,« tilføjede hun.

»Jeg vil meget gerne med. Det kunne blive et spændende eventyr, men jeg forstår ikke hvorfor du har brug for mig,« sagde Greg.

»Jeg har brug for dig på grund af to ting, Greg: Navigation og Marie.«

»Navigation og Marie?«

»At måle lange afstande er én ting, og det er svært nok i sig selv, men hvis vi skal lave nøjagtige kort, har vi brug for længdegrader og breddegrader. Hvem kunne være bedre til at hjælpe os med det end en astronom som kan foretage nøjagtige målinger af stjernernes højde?«

»Det lyder rimeligt. Og du tager Mik med for at han kan hjælpe med udregningerne?«

»Ja, det er én grund til at tage ham med,« svarede hun undvigende.

»Og den anden grund?« Greg smilede drilsk til hende.

»Han er min mand, din torsk!«

Greg grinede. »Og Marie?« fortsatte han. »Skal hun med bare fordi hun er min kone, og du ikke selv ønsker at fremstå som en af de der flotte fisk?«

»Vi har brug for heste,« forklarede Karin. »Ingen forstår sig bedre på heste end Marie.«

»Det passer,« sagde Greg. Marie havde nogle få heste på markerne rundt om deres hus. Der er ingen der *ej*er dyr her, men heste elsker Marie som om hun var en af deres egne.

Hun kan få dem til at gøre hvad som helst, og de er lidenskabeligt loyale over for hende.

»Du sagde noget om løver,« indskød Anna.

»Ja ... jeg tror der kan være en lille mulighed for at vi kan finde løverne,« sagde Karin med forsigtig stemme.

»Hvorfor det?«

»I et af de sidste breve jeg har fået fra et område omkring 1500 kilometer mod syd, stod der at der var nogen der muligvis havde set en løve. Måske betyder det ingenting, men eftersom vi skal af sted alligevel, tænkte jeg at det var klogt at tage en ekspert med.«

»Er du ekspert i løver?« spurgte jeg.

»Ikke rigtig,« svarede Anna, »men jeg studerede dem nøje på den gamle jord.«

»Jeg må indrømme at jeg også havde et skjult motiv til at invitere dig, Anna,« sagde Karin.

»Mad,« sagde Anna uden tøven.

»Rediat,« indrømmede Karin. »Han er en fantastisk kok. Og jeg har hørt at han kan finde mad overalt.«

»Da,« svarede Anna. »Han er enestående. Giv ham et blad fra et bøgetræ, og han kan forvandle det til et kulinarisk mesterværk.«

»Undskyld mig, Anna,« afbrød jeg. »Hvad betyder det *da* du siger hele tiden?«

»Det er russisk. Det betyder *ja*,« forklarede hun.

»Du er russer?«

»Det var jeg oprindeligt.«

»Så nu har Gud givet os dette vidunderlige nye fælles sprog – en komplet annullering af begivenhederne ved Babelstårnet – og du siger stadig *da* på russisk?«

»Da,« svarede hun og fortsatte i en tyk russisk accent:
»Jeg synes det giver mig mere charme, nej?«

Vi lo alle.

»Men altså ...« Karin bragte samtalen tilbage på sporet.
»Anna, tror du Rediat kunne have lyst til at komme med os og stå for provianten?«

»Det vil være en udfordring for ham, ... så jeg kan ikke se hvordan jeg kan stoppe ham.«

»Okay. Har vi brug for andre?« Karin så rundt på os.

»En ingeniør kunne være nyttig,« sagde jeg. »Vi kan få brug for at lave en bro eller sådan noget undervejs. Og måske skal noget af vores udstyr repareres.«

»Godt,« sagde hun. »Kender I nogen?«

»Der er Hans,« foreslog Greg. »Han bor i nærheden af mig. Han er meget opfindsom. Han har muligvis lyst til at komme med.«

»Kunne du spørge ham?«

»Jeg kan gøre bedre end det,« sagde Greg. »Du og Mik skal spise hos Marie og mig i aften.«

»Skal vi? Det var da dejligt!«

»Jeg beder Hans og hans kone om også at komme. Så kan vi forklare ham sagen.«

Kapitel 5

Greg, Karin og jeg forlod universitetet sammen den eftermiddag. Greg ville gerne vise os en genvej til sit hjem.

Vi gik ud ad Rubens Port og fulgte en landevej et par kilometer. Solen var ved at gå ned, og uden for muren er det strålende lys fra Guds Bjerg ikke så dominerende. Vi krydsede en å som førte ind i en skov, og Greg førte os væk fra vejen og langs med åen.

Skoven var ikke tæt, og her og der var der enge fulde af blomster. Fuglene sang i træerne, og en grævlingefamilie, som sikkert var på jagt efter spiselige rødder, kom hen til os for at blive kløet bag ørerne.

Vi kom ud på den anden side af skoven og så en gård et kort stykke vej væk.

»Dér bor vi,« fortalte Greg.

Tre heste gik og græssede på en mark tæt ved huset. En høj kvinde med langt, blondt hår stod og striglede en af dem. Da hun fik øje på os, kom hun løbende og slyngede sine arme om halsen på Greg og kyssede ham ugenert på munden. Han grinede.

»Hej, Marie. Du kender Karin og Mik,« sagde han. »Jeg har inviteret dem på aftensmad.«

»Guds fred over jer,« sagde hun og gav os et knus. »Dejligt at se jer.«

»Jeg løber lige hurtigt over til Hans' hus,« fortsatte Greg. »Jeg vil gerne invitere ham og Hoshi også.«

»Super,« svarede Marie. »Kom indenfor.« Hun greb den striglebørste hun havde brugt på hesten, og førte os indenfor.

»Sæt jer ned,« tilbød hun. »Jeg sætter lige nogle postejer i ovnen.«

Hun forsvandt ud i køkkenet, og vi satte os ned. Stuen var stor, men havde en hyggelig atmosfære. Der var flere tegninger af heste på væggene, ganske flot lavet. I et hjørne stod et skrivebord med en rodet bunke linser og skruer og små stykker værktøj. Det var utvivlsomt Gregs udstyr.

Jeg rejste mig nysgerrig og gik over til skrivebordet. Jeg vidste ikke hvad halvdelen af instrumenterne var. Der var en kikkert, et vaterpas og noget der havde en vis lighed med en sekstant. Der var en stak papir med Gregs notater på, en lineal og en passer.

Under et stykke papir lå noget der fangede min opmærksomhed. Jeg løftede papiret og opdagede til min overraskelse en meget fin regnestok. Sådan en havde jeg ikke set siden min ungdom.

Der lød skridt udenfor, og Greg holdt døren åben og lod to voksne og en dreng komme ind.

»Det her er Hoshi og Hans, mine naboer, og det er deres søn Samuel,« sagde han. »Og her har I mine kolleger, Karin og Mik.«

Vi udvekslede knus og ønskede hinanden Guds fred.

Hans var en kraftig mand med blondt, krøllet hår og blå øjne. Hoshi så asiatisk ud med langt, sort hår og et stort smil om munden. Samuel så ud til at være cirka tolv år gammel, men det er altid svært at vurdere her. Børn vokser op i forskelligt tempo.

Vi satte os ned. »Hans er ingeniør,« forklarede Greg. »Han har været en stor hjælp for mig ved konstruktionen af mine teleskoper og forskelligt andet udstyr.«

»Hvor er dit teleskop?« ville Karin vide.

»Bag den dør,« svarede Greg og rejste sig. Han åbnede døren, og vi fulgte efter ham ind i et lille, mørkt værelse. I midten stod et skinnende messingteleskop, omkring to meter langt. Det var boltet fast til gulvet.

Greg trak i et par reb på væggen, og taget gled langsomt til side og afslørede himlen, der var mørkeblå i skumringen.

»Der er ikke nogen stjerner endnu,« bemærkede Greg. »Men de kommer snart; det er skyfrit i aften.«

Jeg gik hen til instrumentet for at beundre det. »Er det dig der har lavet det?« spurgte jeg Hans.

»Ikke alene,« svarede han beskedent. »Der er andre der har leveret linserne, spejlene og metallet.«

»Men Hans har designet det og sat det hele sammen,« sagde Greg, der tydeligvis var stolt af sin ven.

»Så der er ikke noget at se nu?« spurgte Samuel. Vi kunne se at han var nysgerrig efter at kigge i teleskopet; men hvis jeg kendte Greg ret, så havde han set det tidligere.

»Nej, men vi kan tage et kig efter aftensmad,« svarede Greg.

Han lukkede taget igen, og vi gik tilbage til dagligstuen, hvor en fortryllende duft fra køkkenet bekendtgjorde at aftensmaden var umiddelbart forestående. Få øjeblikke senere kom Marie ind med en stor porrepostej.

Vi satte os ved middagsbordet og sang om vores taknemmelighed for maden.

»Hvordan blev du interesseret i astronomi?« spurgte Karin Greg.

»Åh, det har været helt fantastisk,« svarede han. »Kender du min baggrund?«

»Ikke rigtig,« svarede Karin. »Du var franskmand, ikke? Greg lyder ikke som et fransk navn.«

»Nej, det er faktisk Grégoire,« forklarede han. »Ja, jeg var franskmand. Jeg er ikke sikker på hvornår jeg blev født, men så vidt jeg kan regne ud, må det have været omkring 1012 – plus eller minus et par år. Jeg ved at jeg var nogle få år yngre end vores Kong Henrik I, og han blev født i 1008, hvis mine oplysninger er korrekte.

Jeg arbejdede som landarbejder på en gård i Nordfrankrig, ikke så langt fra Paris. Men jeg har altid været fascineret af naturen, og jeg syntes at stjernerne var noget helt særligt. Jeg vidste selvfølgelig intet om universets opbygning; for mig var stjernerne og planeterne blot lysende prikker der bevægede sig hen over nattehimlen. Men de var pragtfulde!

I årenes løb noterede jeg mig hvordan de bevægede sig. Jeg så hvordan planeterne bevæger sig frem og tilbage mellem stjernerne, og jeg kan huske at jeg engang så en komet.«

Han holdt en pause for at tage en ny portion af postejen.

»Fik I allesammen en 'gave' fra Gud efter opstandelsen for at hjælpe jer i gang med jeres nye liv?« spurgte han.

De fleste af os nikkede, men jeg bemærkede at Hoshi rystede på hovedet. »Jeg er født her,« forklarede hun.

»Jeg fik et kompas og et målebånd,« sagde Karin.

»Selvfølgelig,« lo Greg. »Nå men jeg fik to ting som var et totalt mysterium for mig. Nå ja, det var egentlig tre ting. Jeg fik to glaslinser, en stor og en lille. Jeg havde aldrig set en linse før. Til at begynde med troede jeg bare det var forstørrelsesglas, og det var skam spændende nok for mig. Men så en dag sad jeg udenfor og legede med dem, og jeg kom tilfældigt til at holde den lille linse op for mit øje og den store bagved. Prøv at forestille jer min forbavselse da en af Marias heste, som stod i den anden ende af marken, pludselig sprang frem i mit øje, ganske tæt på. Den stod på hovedet, men sådan fungerer teleskoper nu engang.

Jeg var fuldstændig overvældet. Jeg eksperimenterede med at holde linserne i forskellig afstand fra hinanden, og jeg opdagede snart hvad det vil sige at fokusere.«

Grev var tavs en stund mens han tyggede.

»Jeg havde tidligere vist linserne til Hans ...« fortsatte han.

»Jeg kendte heller ikke noget til linser,« indskød Hans.

»... Så jeg skyndte mig over til ham og viste ham hvad jeg havde opdaget,« fortsatte Greg. »Det lykkedes ham meget hurtigt at lave en ramme som kunne holde linserne på plads, og sådan blev mit første teleskop til.

Samme aften vendte jeg mit teleskop mod himlen, og sikke en oplevelse! Jeg så flere stjerner end nogensinde før,

og jeg så nogle af Jupiters måner, selv om jeg dengang ikke vidste hvad de var.«

Greg tog en slurk vand før han fortsatte.

»Fra den dag var jeg fuldstændig solgt. Jeg forhørte mig rundt om i Byen for at finde folk der vidste mere om universet end jeg, og særlig én person – en fyr der hedder Carlos, som levede i 2000-tallet – lærte mig alt hvad han ved om opbygningen af solsystemet, galakserne og universet.

I må forstå at for en fyr som mig, som plejede at tænke på stjerner og planeter som prikker på himlen, var det at lære om solsystemets mekanik ganske overvældende. Men ih, hvor jeg nød det! Mange af de fænomener jeg tidligere havde set, fik pludselig en forklaring. For eksempel: Hvorfor bevæger planeterne sig nogle gange i én retning og nogen gange i en anden? Det havde altid været et mysterium for mig. Men så snart jeg lærte at Jorden også bevæger sig, og at det vi ser, blot er planeternes bevægelse i forhold til Jorden, så faldt det hele på plads.

Siden da har Hans bygget flere teleskoper og andre fine instrumenter for mig. Det største er det teleskop I så ved siden af.«

Vi sad og smilede ad Gregs entusiasme

»Du talte om tre gaver fra Gud,« sagde Karin. »Der var de to linser, men hvad var den tredje gave?«

»Den her,« svarede Greg og rejste sig. Han gik over til skrivebordet og kom tilbage med regnestokken.

»Hvad er det?« spurgte Hoshi.

»Du har ikke set den før?« spurgte Greg. »Den kan bruges til alle mulige udregninger.«

Hoshi så tankefuld på den. »Hvordan det?«

»Nu skal du se,« sagde Greg. »Lad os sige at jeg vil gange 2 med 3. Jeg flytter pinden her mod højre så 1-tallet står ud for 2-tallet. Og så flytter jeg det her lille vindue – 'løberen' kaldes det – hen over 3-tallet. Hvilket tal kan du nu se i den nederste linje?«

»6,« svarede hun.

»Netop. 2 gange 3 er 6.«

»Det kan jeg da fortælle dig uden at bruge en regnepind,« sagde Samuel med et grin.

»Selvfølgelig, men hvad med 2,62 gange 7,81?« spurgte Greg. »Det kan man naturligvis regne ud med papir og blyant eller på en kugleramme, men jeg gør bare sådan her ...« Han flyttede pinden og løberen rundt og bekendtgjorde: »20,9.«

»Hvordan fandt du ud af at bruge den?« spurgte jeg. »Min far havde en, og han viste mig hvordan man lavede simple udregninger på den.«

»Man kan lære at lave simple udregninger bare ved at lege med den,« forklarede Greg. »Men for at lære mere indviklede ting måtte jeg på jagt efter hjælp igen. Og jeg fandt flere flinke mennesker som gerne ville lære mig det.«

Vi hjalp alle med at rydde bordet, og Marie kom med en skål frugt til dessert.

»Karin, jeg synes du skal fortælle Hans hvorfor vi er her,« foreslog Greg. »Og jeg har jo faktisk heller ikke fået fortalt det til Marie.«

Karin nikkede og begyndte på sin forklaring. Hun fortalte om sine problemer med kortlægning og om den ekspedition hun havde planer om.

»Så, Marie, vi ville være glade for at have dig og dine heste med os; og, Hans, din ekspertise vil sikkert være særdeles nyttig.«

»Jeg vil meget gerne med, men jeg tør ikke udtale mig på hestenes vegne,« svarede Marie. »Jeg er nødt til at snakke med dem om det.«

»Kan hun *virkelig* tale med heste?« hviskede jeg til Greg.

»Ved du hvad, efter hundreder af år som hendes mand, er jeg stadig ikke klar over det,« svarede han.

»Hvad med dig, Hans?«

»Tja ...,« han tøvede. »Det lyder spændende, men ...« Han så på Hoshi og Samuel.

»Samuel må gerne komme med hvis det er det du tænker på,« sagde Karin hurtigt.

»Nej, det er ikke det,« forklarede Hoshi »Det er mig. Jeg er lærer. Jeg underviser en flok på omkring tyve børn hver dag. Hvis jeg tog med jer på en ekspedition som varer ... hvor længe?«

»Jeg er ikke sikker,« svarede Karin. »Måske seks måneder.«

»Hvis jeg forlod børnene i et halvt år, ville de blive ret skuffede. Det kan jeg ikke gøre.«

»Det var det jeg mente,« sagde Hans.

»Men, Hans, tag du bare med hvis du har lyst,« sagde Hoshi og tog ham i hånden. »Der er brug for dig, og du vil nyde rejsen.«

Hans tænkte lidt over det. »Er du sikker på at du ikke har noget imod det?« spurgte han sin kone.

»Selvfølgelig er jeg sikker. Jeg klarer mig fint.«

»Jeg vil savne dig.«

Det fik Hoshi til at se forvirret på ham. »Hvorfor det?« spurgte hun.

Hans smilede. »Fordi jeg stadig har meget at lære om evigheden.« Han vendte sig mod Karin. »Okay, jeg tager med glæde med jer.«

Sådan blev det besluttet: Karin og jeg, Marie og Greg, Anna og Rediat, Hans og – hvis Marie kunne overbevise dem – et par af Maries heste skulle med på ekspeditionen.

»Hvad er det for nogle børn du underviser, Hoshi?« spurgte Karin interesseret. Vores egne børn havde gået i en skole nær vores hjem, men vi havde indtryk af at Hoshis arbejde var lidt anderledes.

»Der er ikke nogen rigtig skole i nærheden her,« forklarede hun. »Selvfølgelig er vi ikke så langt fra Byen, og når børnene bliver ældre, tager de derhen for at lære mere. Men der er en flok mindre børn fra området øst for os som foretrækker at gå i skole hos mig.«

»Så hvad underviser du dem i?«

»Læsning, skrivning, matematik, frelseshistorie. Bare det grundlæggende. Jeg holder så meget af det. Børnene er så åbne og ivrige efter at lære noget.«

»Har I selv andre børn end Samuel?«

»Ja, men de er allesammen voksne. Jeg vil tro det varer et århundredes tid før vi får flere.« Hun kiggede kærligt på Hans.

»Du sagde at du er født her,« sagde jeg.

»Ja, det er rigtigt,« svarede Hoshi. »I er fra den gamle jord, du og Karin, ikke?«

Vi nikkede.

»Det må have været underligt,« filosoferede Hoshi. »Der skete jo hele tiden så meget frygteligt. Mennesker der gjorde andre mennesker ondt. Og alligevel ... I oplevede selve frel-seshandlingen! Det må have været fantastisk.«

»Det var det selvfølgelig,« sagde Karin. »Men du aner ikke hvor meget bedre livet er her.«

»Det har du sikkert ret i. Jeg har indtryk af at Hans nogle gange synes at jeg er for ubekymret.« Hun skelede til Hans, som satte et undskyldende smil op. »Men jeg forstår ærlig talt ikke hvad han mener. Har I børn?«

»Ja, vi har fået tre børn på den gamle jord og tre børn her. De er også voksne allesammen.«

»Har I selv undervist de børn I har fået på den nye jord, eller har de gået i skole?«

»Der ligger en dejlig skole kun ti minutters gang fra hvor vi bor,« forklarede Karin. »De elskede at gå i skole der.«

»Selvfølgelig elskede de det,« sagde Hoshi undrende. »Hvorfor skulle de ikke elske det?«

»Du har naturligvis ret. Det er bare det at ... På den gamle jord var der mange børn som ikke kunne lide at gå i skole.«

»Hvorfor dog ikke?«

»Hvis undervisning kun er terperi, eller hvis lærerne ikke elsker deres elever betingelsesløst, eller hvis eleverne ikke har oplevet storheden ved Guds værk, så kan undervisning blive irrelevant.«

»Det har jeg vanskeligt ved at forstå,« sagde Hoshi. »Det må da altid have været relevant at lære noget.«

»Det var det selvfølgelig, men hvis man ikke elsker vi-den, bliver indlæring kun en plagsom pligt. Ved du at der

var nogle der hævdede at man kunne få for meget viden.«

»Hvordan kan man få for meget viden?«

»Viden – og videnskab – blev ikke altid brugt til det gode. Nogle gange blev videnskab brugt til at finde nye måder at dræbe folk på. Nogle mennesker forsøgte at bruge videnskab til at modbevise Guds eksistens. Det fik mange til at tage afstand fra videnskab.«

»Men det er jo latterligt! Hvordan kan videnskab modbevise Guds eksistens? Det er jo ham der har skabt alting!« Hoshi var oprigtigt mystificeret.

»Efterhånden som videnskabsfolk opdagede at naturen følger bestemte, faste love,« forklarede jeg, »opfattede de det som et tegn på at Gud ikke var blandet ind i hvordan naturen fungerer. Hvis man kan forklare præcis hvordan en magnet tiltrækker metal, så kan det ikke være Gud der trækker.«

»Jamen, det giver da ingen mening!« udbrød Hoshi.

»Nej, det gør det faktisk ikke.«

Efter aftensmaden gik vi atter ind i Gregs observatorium. Han trak taget til side igen, og nu var himlen sort og overstrøet med stjerner. Samuel stod ivrig og betragtede teleskopet.

»Nu skal jeg viser jeg allesammen noget,« sagde Greg. Han indstillede teleskopet så det pegede mod et stort objekt på himlen, han kiggede i søgeren og drejede på nogle hjul indtil han var tilfreds med hvad han så.

»Her, Samuel, tag et kig.«

Samuel satte øjet mod teleskopet.

»Fortæl mig hvad du kan se,« sagde Greg.

»Jeg kan se en stor rund plet med nogle små pletter ved siden af,« svarede drengen.

»Det er rigtig. Den store plet er Jupiter, som er den største planet i solsystemet. De små pletter er nogle af dens måner,« forklarede Greg. »Lad de andre se også.«

Vi skiftedes til at se på planeten.

»Flot,« sagde jeg da det var min tur til at kigge i teleskopet. Med en smule fantasi kunne man lige ane de stribe skyer på planeten. Tre bittesmå prikker, månerne, kunne ses i forskellig afstand fra planeten.

»Jeg troede Jupiter havde fire store måner,« sagde Karin.

»Det har den også,« svarede Greg, »men en af dem er omme bag ved planeten i øjeblikket. Hvis vi venter et par timer, vil den have flyttet sig, og så kan vi se den.«

Hans tav et øjeblik. Så fortsatte han: »Og det var det der undrede mig så meget i morges, Mik.«

»Jupiters måner?«

»Ja, eller rettere det de kan bruges til. Lad os gå ind i stuen igen, så skal jeg forklare hvad jeg mener.«

Han lukkede taget.

Da vi alle havde sat os igen, begyndte han: »Ved I hvordan man første gang målte lysets hastighed på den gamle jord?«

Vi rystede alle på hovedet.

»I slutningen af 1600-tallet var der en dansk astronom ved navn Ole Rømer der arbejdede ved det Kongelige Observatorium i Paris. Han studerede Jupiters måner, ligesom vi nu har gjort. Han bemærkede, ligesom vi gjorde, at de af

og til forsvinder bag ved planeten og senere dukker frem igen.

Rømer fandt ud af at den tid som en måne tilbragte bag Jupiter, afhang af om Jorden for tiden bevægede sig imod Jupiter eller væk fra den. Hvis Jorden bevægede sig mod Jupiter, ville månen dukke op lidt tidligere end hvis Jorden bevægede sig væk fra Jupiter.

Han konkluderede at det var fordi lyset 'tøvede', som han sagde. Hvis Jorden fjernede sig lidt fra Jupiter mens Jupiter-månen var skjult, ville lyset fra månen skulle rejse lidt længere når den dukkede frem.«

»Jeg er ikke sikker på at jeg er med,« sagde Hoshi.

»Det er lidt kompliceret, men skidt med det. Jeg kommer snart til det vigtige,« sagde Greg, og Hoshi nikkede for at få ham til at gå videre.

»Ved at måle disse tidsforskelle og sammenligne dem med Jordens bevægelse,« fortsatte Greg, »kunne Rømer beregne lysets hastighed. Han beregnede det til lidt over 200.000 kilometer i sekundet, hvilket ikke var helt rigtigt, men det var tæt på. Lysets hastighed er faktisk 300.000 kilometer i sekundet Eller rettere: Det var det på den gamle jord. Nu er jeg ikke så sikker.« Han tav.

»Hvad mener du?« spurgte jeg.

»Over de sidste mange årtier har jeg prøvet at reproducere Rømers resultater. Det er ikke så nemt. Hans beregninger afhænger af hvordan Jorden og Jupiter-månerne bevæger sig, og jeg har ikke alle tallene.«

»Der må da være nogen der ved hvor langt der er fra Jorden til Solen,« sagde jeg.

»Der må være nogen der ved hvor langt der *var*. Men jeg tror det har ændret sig.«

»Hvorfor det?«

»Det er indlysende at den nye jord er større end den gamle. Hvis man står ved Byens sydmur og måler hvor højt en stjerne står på himlen, og man så sammenligner det med den samme stjernes højde set fra nordmuren, bliver man overrasket over hvor lille forskellen er. Afstanden mellem de to mure er omkring 2.000 kilometer, og på den gamle jord ville det have betydet at stjernen det ene sted ville stå næsten tyve grader højere på himlen end det andet sted. Men her på den nye jord er forskellen næsten ikke til at få øje på. Det kan kun betyde at den nye jord er meget større end den gamle. Og hvis Jorden her er større, ville det ikke overraske mig hvis hele solsystemet var større.«

»Er vi sikre på at denne jord er rund?« spurgte Hans.

»Ja. Helt bestemt ja! Der er måske ikke meget forskel på stjernernes højde over en afstand på 2.000 kilometer, men der *er* en forskel.«

»Så hvad har du fundet ud af, Greg?« spurgte jeg.

»Fordi jeg ikke kender solsystemets størrelse, kan jeg kun måle forholdet mellem to størrelser. Jeg kan ikke sige om lysets hastighed er dit eller dat, men jeg kan sige at det ser ud som om lyset er ved at sætte farten ned!«

»Hvad mener du med 'sætte farten ned'?« Det var Hoshi igen.

»Jeg lovede dig at jeg snart ville komme til det vigtige: Jeg har gentaget Rømers målinger mange gange i de sidste årtier, og hver gang jeg foretager en måling, finder jeg

en lavere værdi for lysets hastighed end sidst jeg lavede den samme måling.«

»Hvad får du for en værdi?« spurgte Karin.

»Som sagt afhænger den præcise værdi af andre værdier, som jeg ikke har. Men hvis vi antager (hvilket sikkert ikke passer) at solsystemets størrelse her er det samme som i den gamle verden, så er lysets hastighed omkring en tiendedel af den gamle værdi.« Han holdt en pause. »Sagt på en anden måde: Hvis lysets hastighed stadig er 300.000 kilometer i sekundet, er solsystemet her omkring ti gange så stort som det gamle. Men hvordan det end forholder sig, så bevæger lyset sig langsommere og langsommere.«

»Eller måske er det solsystemet der vokser,« foreslog jeg.

»Nej, det har jeg tænkt på. Hvis planeterne kommer længere og længere væk fra solen, ville man tydeligt kunne se at deres kredsløb ændrede sig. Et år på en given planet ville blive længere og længere; og det er ikke det der sker.«

»Men hvorfor skulle lysets hastighed falde?« spurgte jeg.

»Det aner jeg ikke!«

»Og hvad vil der ske hvis det fortsætter på den måde?«

»Hvis det bliver ved i det uendelige, vil alting efterhånden gå i stå. Hvis lysets hastighed kommer ned på for eksempel nogle få millimeter om året, vil det være praktisk taget umuligt at flytte noget som helst – inklusive os.«

»Jamen, det kan da ikke være Guds mening!« udbrød Marie.

»Nej, det er jeg sikker på det ikke er,« svarede Greg, »og det gør det hele endnu mere mystisk. I må ikke misforstå mig. Jeg er overhovedet ikke bekymret. Hvorfor skulle jeg

være det? Vi er *her!* Gud har styr på alting. Jeg undrer mig bare meget.«

Karin bemærkede: »Af en middelalderlig landarbejder at være ved du frygtelig meget om universet!«

Greg lo. »Jeg er en middelalderlig landarbejder som har tilbragt de sidste 500 år med suge til sig fra de bedste lærere.«

»Apropos lys,« sagde jeg. »Hvordan kan det være at lyset fra Guds trone ikke hindrer os i at se stjernerne? Jeg ved at det er mørkere her uden for Byen, men selv inden for muren kan vi se stjerner om natten.«

»Jeg tror at Guds lys er en anden slags lys,« svarede Greg. »Apostelen Johannes skrev at Jesus er verdens lys. Det mente han vist åndeligt. Her på den nye jord blander det åndelige og det fysiske sig på nye og interessante måder. Vi kan se det åndelige lys, men det hindrer os ikke i at se effekten af fysisk lys.«

»Interessant,« sagde jeg.

Kapitel 6

»Kan I finde hjem?« spurgte Marie da vi forlod dem.

»Sagtens,« svarede Karin. »Vi følger bare åen gennem skoven. Greg viste os det på vej hertil.«

Marie og Greg stod i døren og vinkede da vi gik.

Himlen var kulsort, men lyset fra Guds trone var kraftigt nok til at vi nemt kunne finde vej ved det. Vi nød den tyste vandring gennem skoven. Det var ikke koldt, og vi kunne høre nattens lyde omkring os.

Da vi nåede en lille, græsdækket lysning, standsede Karin. »Sæt dig ned,« sagde hun. »Der er så vidunderligt fredfyldt her.«

Vi satte os på græsset. Hun havde ret, det var meget fredfyldt. Et par ildfluer fløj forbi og oplyste et kort øjeblik luften. Vi kunne høre nogle dyr pusle mellem træerne, men ellers var alting stille.

Lidt efter lagde Karin sig ned på ryggen i græsset. Jeg lagde mig ved siden af hende. Stjernerne skinnede over os i al deres skønhed.

»Vi bliver nødt til at rejse derhen engang,« sagde Karin.

»Hvad taler du om?« spurgte jeg.

»Stjernerne. Vi er nødt til at rejse derhen engang.«

»Vi er nødt til at rejse til stjernerne?«

»Ja.«

»Hvorfor det?«

»For det første fordi vi er mennesker. Vi undersøger, vi udforsker, vi er nysgerrige. Sådan har Gud skabt os.«

Jeg så på hende. »Og derfor vil vi før eller senere nå et tidspunkt hvor stjernerejser bliver en mulighed – som i en billig science fiction-roman på den gamle jord?« spurgte jeg.

»Hvorfor tror du Gud har skabt stjernerne? Jo vist er de smukke at se på, men hvis de kun eksisterer for at se pæne ud, hvorfor har han så skabt så mange stjerner som er usynlige for os?«

»Det aner jeg ikke! Tror du der er intelligent liv derude?«

»Hvem er det nu der skriver science fiction?« drillede hun. »Den tanke kan vi vist roligt glemme. Jesus døde *på Jorden*. Gud genskabte hele universet efter at han havde knust Satans herredømme over mennesker *på Jorden*. På den gamle jord var der nogle videnskabsmænd som brugte årevis – måske århundreder – på at lede efter intelligent liv på andre planeter, og de fandt ingenting! Det var på Jorden hele frelsesdramaet udspillede sig. Jeg er ret sikker på at Jorden er den eneste beboede planet.«

»Så ...«

»Så jeg tror at Gud har skabt universet for at vi skal udforske det. Jeg er godt klar over at vi er mange århundreder fra at have den nødvendige teknologi. Og vi bliver nødt til at finde nogle energikilder der ikke ødelægger denne jord sådan som vi ødelage den gamle. Men det skal nok komme.«

»Men det vil jo tage en evighed at rejse derud,« indvendte jeg.

»Vi har en evighed.«

»Ja ... det har vi jo.«

»Selv efter ... hvor mange år?«

»514.«

»Selv efter 514 år har vi stadig ikke vænnet os til begrebet 'ubegrænset tid'. Folk som Lotte og de andre der er født her, tænker anderledes. For dem er tiden et meget mere flydende begreb. Men vi gammeljordiske, vi har stadig meget at lære om tiden – eller rettere at glemme om den.«

»Sandt nok.«

»Tænk lidt over det. Forestil dig at Greg en dag sagde til dig: 'Hej Mik, jeg tager på en tur til Betelgeuse. Jeg kommer tilbage om ti tusind år eller deromkring.' Så ville du bare sige: 'God tur, Greg. Jeg skal nok have kaffen klar når du kommer tilbage.'«

Vi lo, men jeg vidste at det kun halvt var hendes spøg.

»Så du tror at formålet med hele universet er at vi skal udforske det?«

»Ja,« svarede Karin, og så fortsatte hun i et mere alvorligt tonefald: »Og så er der den anden grund.«

»Som er ...?«

»Overbefolkning.«

»Hvad mener du?«

»Åh Mik, du er matematiker. Jeg behøver ikke fortælle dig om eksponentiel vækst, vel? Hvor mange mennesker findes der på denne jord?«

»Det er der ingen der ved. Hundreder af millioner, måske milliarder. Jeg aner det ikke.«

»Der fødes mange børn her hver eneste dag. Jeg har selv fået tre børn her i løbet af 514 år. Det er under gennemsnittet. Lad os antage at gennemsnitsparret får et barn hvert 100. år. Det betyder at befolkningen fordobles hvert 200. år.«

»Sandt.« Det havde jeg aldrig tænkt meget over.

»Som Greg sagde, er den nye jord betydelig større end den gamle; men uanset hvor stor den er, vil den på et eller andet tidspunkt blive fuldstændig fyldt hvis antallet af mennesker fortsætter med at fordobles hvert 200. år. Og dyr formerer sig også.«

»Så det du siger ...«

»Efter opstandelsen boede vi alle i Byen. Nu er der flere og flere der bor længere og længere væk. Jeg tror at Guds langsigtede plan for os er at vi skal sprede os over hele universet.«

»Er det dit alvor?« Den tanke var fuldstændig ny for mig.

»Hvad andet kan vi gøre? Ja, vi kan selvfølgelig holde op med at få børn, men jeg tror ikke rigtig at *det* vil ske.«

»Men hvis befolkningen fordobles hvert 200. år, lyder det for mig som om vi har en tidsfrist. Vi er nødt til at udvikle rumrejser før det bliver for sent. Så vi *skal* faktisk nå et tog.«

»Tja ...« sagde hun tøvende.

»Nej,« protesterede jeg, »det kan ikke være rigtigt! Du sagde selv at vi stadig har meget at lære om at tid ikke er et problem. Jeg kan ikke forestille mig at Gud har tænkt sig at vi skal kastes ud i et hektisk kapløb med tiden om at bygge rumskibe.«

»Selvfølgelig er jeg enig med dig. Det ville stride mod alt hvad Gud har gjort for os siden vi kom hertil. Men hvad skal der så ske? Overbefolkning vil med tiden blive et reelt problem.«

»Vi kan altid spørge ham,« foreslog jeg.

»Ja, men du ved hvad han vil sige.«

»'Vær tålmodig og vent,'« sagde jeg.

Hun nikkede. »Nemlig. Og det er som Greg siger: Jeg er overhovedet ikke bekymret. Gud har styr på det hele. Jeg er bare meget nysgerrig efter at vide hvad der sker.«

»Ja,« sagde jeg med et tilfreds suk. »Gad vide hvordan han har tænkt sig at ordne den sag.«

Vi lå stille i nogen tid.

»Hvor er det dejligt at være her,« hviskede Karin.

»Mener du her i skoven, eller her i denne verden?«

»Begge dele. At være her i denne verden uden at skulle bekymre sig om noget og blot indånde Guds kærlighed er så pragtfuldt. Og at være her i skoven med dig ...« Hun støttede sig på albuen og kiggede mig i øjnene. Hendes ansigt strålede i det svage lys. »Jeg elsker dig noget så højt!« udbrød hun.

Hun kyssede mig let på munden, og jeg lagde mine arme om hende. Blomsternes duft blandede sig med Karins duft mens vi elskede under stjernerne.

Jeg vågnede ved daggry ved at noget kildede mig under fødderne. Jeg så op og fik øje på en ræv der stod og slikkede mine tæer. Da jeg satte mig op, så den på mig og lagde hove-

det på skrå som om den ville sige: »Undskyld at jeg vækkede dig, men du sov altså i min skov.«

Jeg så på Karin, der stadig lå og sov i græsset ved siden af mig. Jeg bøjede mig over hende og kyssede hende. Hun åbnede øjnene.

»Har du sovet godt?« spurgte jeg.

»Det ved du at jeg har,« svarede hun med et smil. Hun så sig omkring og fik øje på åen der løb gennem skoven mindre end ti meter fra os. »Vil du have en svømmetur?« spurgte hun.

»Jeg tror ikke den er dyb nok til at man kan svømme, men jeg ville ikke have noget imod at blive vasket.« Jeg rejste mig og gik over til åen.

»Uh, det er dejligt,« udbrød jeg da jeg satte mig i det rislende vand. Karin kom også i. Vandet var køligt, men ikke så meget at det var ubehageligt. Vi sad i åen i nogle minutter og lod dens vand skylle skovens snavs af vores kroppe.

»Har du taget et håndklæde med?« spurgte Karin da vi kom op af vandet.

»Næh, jeg havde ikke just planlagt det her da vi tog hjemmefra i går morges.«

Vi løb frem og tilbage i græsset så vi hurtigt blev tørre.

»Jeg er sulten,« sagde jeg. »Er det noget spiseligt i nærheden?«

»Jeg så nogle nødder og bær på vejen hertil, men ikke noget mere bastant. Men vi er mindre end en times gang fra vores hjem, og der kan vi få en dejlig morgenmad.«

Så vi vendte næsen hjemad.

»Der er meget der skal planlægges før ekspeditionen, ikke?« spurgte jeg.

»Jo. Jeg bliver hjemme i dag og laver nogle lister. I morgen er det sabbat; det bliver rart.«

Kapitel 7

Seks-en-seks-en-seks-en. Det er den arbejdsrytme som Gud har tiltænkt os. Seks dages arbejde, én dags hvile. For nogle mennesker på den gamle jord blev det en spændetrøje: Regler hvis eneste formål var reglerne selv. Andre ignorerede fuldstændig hviledagen og måtte betale prisen.

Her er sabbatten en vidunderlig dag med lovprisning og fest, en dag hvor man kan gøre alt det man normalt ikke laver.

Hver sabbatsmorgen vågner man op med en følelse af at der hviler en stilhed over hele jorden. Hele verden tager det med ro. Selv fuglene kvidrer mindre end normalt.

Efter morgenmad går alle udendørs. Nogle bliver i deres have hvis de har en, andre kommer ud på vejen, og atter andre går på besøg hos venner og familie.

Så blæser Helligånden over jorden, og i samme sekund begynder alle med ét at synge. Lovsang stiger op fra millioner og atter millioner af munde alle vegne. Lidt efter begynder englene at synge med.

Og så er Gud der! Overalt. Uanset om man står ved Guds trone ved Bjerget midt i Byen, eller man står på et gade-

hjørne tæt ved bymuren, eller man befinder sig i en fjern landsby flere dagsrejser fra Byen, så er Gud der. Han omfavner os. Han taler med os, enten enkeltvis eller i grupper.

På den gamle jord lærte vi at Kirken var Kristi brud. Her er vi – i fællesskab – hans hustru. Ofte tager folk hinanden i hånden og danner lange, lange kæder tværs igennem Byen. Vi møder Gud både individuelt og samlet.

Vi har altid kun en vag forestilling om hvor længe det varer, men efterhånden holder sangen op, og en følelse af fuldstændig ro sænker sig over alle. Vi tager hjem, sidder stille i nogen tid og lader freden flyde igennem vores leger.

Når sabbatten er forbi, og ugens første dag begynder, er vi fulde af energi – så levende at vi føler vi kan klare enhver opgave.

Undertiden rejser folk til Bjerget for at fejre sabbatten der. De spiser af Livets Træ og nyder den overvældende følelse af ærefrygt der griber én dér. Karin og jeg tager ofte derhen ved påskefejringen.

Påske er den eneste helligdag fra den gamle jord som stadig fejres her. Påsken er en årlig fest til minde om mange ting. Den minder os om de uhyrligheder vi begik på den gamle jord, den minder os om det offer Kristus bragte for at bringe tingene i orden igen, den er en fejring af Kristi opstandelse, og i forlængelse deraf er det en fejring af vor egen opstandelse.

Påskefejringen er noget helt særligt! Man skælver når man indser det frygtelige væddemål Gud indgik ved at lade Jesus blive menneske. Man holder vejret mens man igen hører historien om Kristi død, og man kaster skjulte blikke

til Jesu hænder som han står dér på bjerget, stadig med ar på kroppen – men det er herliggjorte ar. Så hører man om opstandelsen, og man forstår at Guds »væddemål« slet ikke var et væddemål, men en ægte demonstration af at kærlighed – Guds kærlighed – er stærkere end døden nogensinde har været; og man føler det som om man er ved at sprænges af lykke når man tænker på at man selv er her, og på den kærlighed der har købt en plads til os her.

Påske markerer også starten på et nyt år for dem der – som jeg – stadig tæller årstal.

Dagene efter besøget hos Marie og Greg var fyldt med planer og forberedelser til ekspeditionen. Det var øjensynlig lykkedes Marie at overtale to af hestene til at komme med os, og hun havde oven i købet lånt en stor vogn fra en ven.

Greg prøvede at finde instrumenter der nøjagtigt ville kunne fastslå vores position under rejsen, Hans gik på jagt efter nyttigt værktøj, og Rediat fik fat på en masse mad der kunne holde sig i lang tid.

Karin og jeg gik tit en tur til markedet for at lede efter ting vi kunne få brug for.

Vores lokale marked ligger på et stort, åbent område et kvarters gang fra vores hjem. Om dagen vrimler der med folk. Landmænd og gartnere har store boder hvor de uddele deres høst: Korn, mel, olie, frugt, kål, kartofler, gulerødder, sukker. De har også mælk, juice, øl og vin.

I modsætning til Barbara foretrækker mange bagere at uddele deres varer på markedet, og man kan finde en utrolig mængde forskelligt brød og kager og kiks.

Forskellige håndværkere har boder hvor de viser deres tæpper, krukker, møbler og diverse mekaniske anordninger. Kunstnere fremviser stolt deres malerier og skulpturer, og der er en del restauranter og caféer hvor man kan få et måltid eller blot sidde og nyde et glas med en ven.

Folk bruger også markedet til at låne og bytte ting. Vi rendte ind i Lotte på vej til markedet nogle dage efter hendes selskab. Hun kom med en stor kasse fuld af tallerkner og glas. Hun havde fået dem af en keramiker nogle få dage tidligere, og nu kom hun tilbage med dem, enten for at give dem tilbage til keramikeren eller for at forære dem til andre der havde brug for nogle ekstra tallerkner.

Hvis man har brug for noget særligt som ikke er til at finde, kan man som regel finde nogen der kender nogen der kan skaffe det.

En ting vi havde brug for, var støvler. I Byen går de fleste mennesker barfodet, selv om nogle foretrækker at have sandaler på. Men fordi vi skulle rejse igennem uudforskede områder, hvor vi muligvis skulle vandre ad mudrede eller stenfyldte veje, regnede vi med at få brug for gode støvler eller i det mindste solide sko.

Karin og jeg havde målt alle vores rejsefællers fødder, og nu vandrede vi rundt på markedet og ledte efter støvler. Det var ikke så let, og vi var nødt til at spørge os for. Endelig stod vi ved Titrits bod. Hun havde en samling af sandaler, så hun syntes at være en oplagt leverandør.

»Guds fred over jer,« hilste hun os. »Jeg hedder Titrit.«

»Guds fred over dig, Titrit,« svarede vi. »Vi hedder Karin og Mik. Det er en fin samling sandaler du har her.«

»Tak skal I have. Er I interesseret i et par?«

»Nej, faktisk skal vi ud på en rejse, så vi vil høre om du har nogle støvler.«

»Hvor skal I hen?« spurgte hun.

»Det ved vi ærlig talt ikke,« svarede Karin. »Vi skal sydpå, formodentlig et par tusind kilometer, og vi ved ikke hvad slags landskab vi skal rejse igennem.«

»Wow, det lyder fantastisk. Flytter I ud af Byen?«

»Nej, det er en opdagelsesrejse,« forklarede Karin. »Jeg er kartograf; jeg kan godt lide at lave kort, og jeg prøver at kortlægge området syd for Byen.«

»Wow,« sagde Titrit igen. »Jeg har hørt at der er så mange smukke områder dernede. Min bror og hans familie bor på en gård et par ugers rejse syd for Byen. Måske møder I ham.«

»Måske,« svarede Karin. »Hvis du ønsker det, kan vi tage et brev eller noget andet med til ham.«

»Åh, det ville være dejligt. Tusind tak.«

Hun smilede, men fik så et tankefuldt udtryk.

»Nå men støvler ... I får brug for noget der er ret holdbart, men solide støvler er vanskelige at lave.« Hun tav lidt. »I får sikkert brug for nogle som I selv kan reparere hvis det bliver nødvendigt.«

Hun dukkede ned under disken og tog et par lysebrune støvler frem. »Jeg tror at I vil kunne bruge noget i stil med dem her. De er lavet af hamp og gummi. I kan selv lappe stoffet hvis I har brug for det, og jeg kan give jer noget ekstra gummi med som I kan skære til og lime fast hvis der kommer hul i sålen.«

Karin og jeg studerede støvlerne. Så så vi på hinanden og nikkede. »Det ville være dejligt,« sagde Karin. »Vi får brug for syv par. Jeg har størrelserne her.« Hun rakte Titrit en liste.

»Syv?!« Titrit var forbløffet. »Jeg troede det kun var jer to. Jeg har kun to par. Jeg kan selvfølgelig lave flere, men det kommer til at tage et par uger.«

»Vi kan vente,« svarede Karin. »Vi skal ikke nå et tog.«

Titrit kiggede på listen. »Jeg tror det ville være bedst hvis I kunne få dem alle til at komme herhen til mig. Så kan jeg se på deres fødder individuelt og lave nogle rigtig gode støvler.«

»Okay, vi beder dem om at komme.«

»Godt, og giv mig tre uger. Det burde være nok for mig.«

»Tak skal du have, Titrit. Vi ses senere så.«

»Fred,« svarede hun distræt, stadig fordybet i Karins liste over fodstørrelser.

Vi fik vores støvler. De var behagelige at have på, solide og varme. Titrit gav os også et brev til sin bror Ameqran sammen med en detaljeret beskrivelse af hvor hans gård befandt sig.

Endelig – efter fire ugers forberedelse – var vi klar til at drage af sted. Vi havde aftalt at mødes ved Marie og Gregs hus og påbegynde ekspeditionen dér. Greg havde selvfølgelig nøjagtige astronomiske oplysninger som satte ham i stand til at udregne sit observatoriums geografiske breddegrad. Længdegrader var mere kompliceret fordi vi ikke havde nogen »Greenwich-meridian« at gå ud fra. For længe siden havde Karin foreslået at man skulle bruge Bjergets placering som nul-meridian, men Bjerget er ikke et punkt, så enhver opmåling af afstand fra Bjerget kan aldrig blive mere end et omtrentligt tal.

Til vores ekspedition besluttede vi derfor at definere at Gregs observatorium befandt sig på nul graders længde. Vi ville altid kunne justere det tal senere hvis vi ønskede det.

Da Karin og jeg var på vej mod Marie og Gregs hjem, blev vi overraskede over at se at snesevis af andre folk gik i samme retning. Vi kendte mange af dem fra universitetet, og universitetets jungletrommer havde hurtigt udbredt historien om vores ekspedition. Men det overraskede os alligevel at så mange af vores venner og kolleger troppede op. Der var også en del folk der mødte op af ren og skær nysgerrighed. Jeg bemærkede Barbara og Titrit iblandt dem.

Der holdt en stor vogn uden for huset. Den var dækket med sejldug, og to heste var spændt for, den ene brun, den anden grå. Marie stod ved siden af dem.

Inde i vognen lå der en masse ting som vi ville få brug for. Jeg bemærkede et af Gregs teleskoper. Han havde fortalt os at han havde brug for et stort teleskop for at kunne måle stjernernes højde præcist, på den anden side skulle teleskopet være lille nok til at vi kunne bære det hvis vi kom til et område hvor vi ikke kunne få vognen med. Alligevel forekom det mig at teleskopet i vognen ville være for stort til at bære.

Jeg fik øje på en samling køkkenudstyr, dunke fyldt med vand, tændstikker så vi kunne tænde bål, og sække fulde af langtidsholdbar mad. Alt dette var tydeligvis Rediats udstyr, men ved siden af det lå en trekantet trækasse som jeg ikke kunne identificere.

Der var tre telte, et antal varme tæpper og noget reb. Det var noget Anna havde fundet på markedet. Hun havde forsøgt at få fat i nogle soveposer, men det var ikke lykkedes.

Men vi formodede at varme tæpper ville være fint nok.

Karin havde taget sit kompas med og desuden en masse træstave som hun ville bruge som milepæle undervejs for at gøre fremtidig kortlægning nemmere. Da hun fik øje på Hans, der stod sammen med Hoshi og Samuel, gik hun hen til dem og spurgte: »Fik du lavet et hjul til mig, Hans?«

»Det kan du tro,« svarede han med et smil og gik hen til vognen, hvor han fremdrog et stort, solidt hjul monteret på en pind. På siden af hjulet sad der en lille mekanisme.

»Hvad er det?« spurgte jeg.

»Det er en afstandsmåler,« svarede hun. »Jeg diskuterede det med Hans for et par uger siden. Hjulet har en omkreds på præcis to meter, og denne lille mekanisme tæller hvor mange omdrejninger hjulet foretaget. Vi fastgør det bag på vognen, og på den måde får vi en ganske nøjagtig kilometertæller, som kan være særdeles nyttig når jeg skal tegne kort.«

Hun vendte mig mod Hans. »Vil du være god at montere det?« spurgte hun ham.

»Selvfølgelig,« svarede han, tog anordningen og gik over til vognen.

Greg var stadig i færd med at bære instrumenter ud til vognen. Han kom ud af huset med en kikkert, et vaterpas og noget der lignede et messinghjul, omtrent tredive centimeter i diameter. Der var monteret en ring for oven, og et bevægeligt, lige stykke metal var fastgjort i centrum.

Jeg blev nysgerrig. »Hvad er det?« spurgte jeg ham.

»Det her er et primitivt astrolabium,« forklarede han.

»Åh, ja det forklarer alting,« sagde jeg med et grin.

»Tillad mig at uddanne dig,« svarede Greg. »Bemærk hvorledes hjulet har gradmærker hele vejen rundt langs kanten. Man holder anordningen i ringen her og venter på at alting falder til ro. Tyngdekraften sørger for at nul grader på hjulets kant svarer til vandret. Dette bevægelige stykke metal kaldes en *alhidade*. Bemærk at den er bøjet i enderne, og at der er to små huller i de ombøjede ender. Man vælger en stjerne og justerer alhidaden så man kan se stjernen gennem de to huller. Når dette sker, svarer alhidadens vinkel til stjernens højde.«

»Så ved at bruge sådan en himstregims kan du måle en stjernes højde,« sagde jeg. »Jeg troede at det var det du skulle bruge teleskopet til.«

»Det er det også, men teleskopet er tungt, og jeg er ikke sikker på at vi kan bære det hele vejen. Astrolabiet er ikke så nøjagtigt, men det er bedre end ingenting.«

Han så sig omkring i vognen. »Du skal lige se det her,« sagde han stolt. »Det er et af Radomirs mest præcise ure. Det bliver meget nyttigt når vi skal måle længdegrader. Jeg har kalibreret det så det svarer til den nøjagtige lokaltid ved mit observatorium ...«

»GMT,« sagde jeg.

»Hvad?« spurgte Greg forvirret.

»Gregs Middeltid. Klokkeslættet langs nul-meridianen.« Men Greg forstod naturligvis ikke vittigheden.

»Så når jeg ønsker at finde længdegraden et eller andet sted på rejsen,« fortsatte han, »måler jeg lokaltiden ud fra solens eller stjernernes position og sammenligner resultatet med uret her. Det burde give mig en tidsforskel som kan oversættes til en længdegrad.«

»Smart,« sagde jeg og beundrede Radomirs arbejde.
 »Det var pænt af ham at låne dig det.«

»Ja, ikke sandt?«

Hans havde fastgjort kilometertælleren til vognen og stod igen ved siden af sin kone. Jeg gik over til dem.

»Du har haft travlt, Hans,« bemærkede jeg. »En kilometertæller til min kone, og jeg formoder at det også er dig der har lavet astrolabiet til Greg.«

Han smilede. »Ja, det er rigtigt.«

Jeg vendte mig mod hans kone. »Så, Hoshi, fortryder du at du ikke tager med os?«

»Det ville have været dejligt, men du ved at jeg ikke kan gøre det.«

»Hvad med dig, Samuel?« spurgte jeg.

Drengen smilede. »Mor vil have at jeg bliver her og passer min skole. Desuden bor alle mine venner jo her,« tilføjede han.

»Ja, og vi er bare en flok kedelige voksne, ikke?«

»Tja, nu du selv siger det ...« lo han.

Til sidst var alle klar. »Lad os komme af sted,« råbte Karin.

Det havde naturligvis den stik modsatte effekt. I stedet for at tage af sted begyndte vi at give kram og ønske fred til alle de folk der var mødt op for at tage afsked med os.

»Gud være med dig,« sagde Barbara da jeg gav hende et knus. »Tror du du finder nogle n -dimensionale dippetutter derude?«

»Nej, det tror jeg egentlig ikke,« svarede jeg. »Men jeg vil savne dit brød.«

»Her, tag det her,« sagde hun og rakte mig et brød fra en pose hun havde i hånden. »Men I bør spise det i dag; det bliver tørt i morgen.«

Jeg sagde tak.

»Tror du virkelig I finder løverne?« hørte jeg nogen spørge Anna. Jeg vendte mig om og så en høj, mørkhåret mand med skarpe ansigtstræk tale med hende. Jeg kendte ham ikke.

»Jeg tvivler på det,« svarede hun, »men de *må* jo være et eller andet sted, ikke? Vi kan lige så godt kigge efter dem.« Hun holdt en pause. »De har haft så store lidelser,« tilføjede hun så.

»Ja, det har jeg hørt,« sagde manden. »De betyder meget for mig. Jeg håber I finder dem.«

»Det gør jeg også, Daniel,« svarede Anna.

Så råbte Karin igen: »Lad os komme af sted,« og denne gang virkede det. Marie satte sig op i vognen og greb tømmernerne (selv om jeg tvivler på at hun egentlig havde behov for dem). »Gå,« sagde hun, og så begyndte hestene at gå og trak vognen efter sig.

Resten af os gik ved siden af dem. Det var et tomt sæde ved siden af Marie, og der var stadig plads i vognen til et par personer, men vi var alle begejstrede, og ingen af os ønskede at beslaglægge sæderne endnu.

Kapitel 8

Vi var blevet advaret mod at starte i et for hurtigt tempo. Vi håbede at kunne tilbagelægge omkring fyrre kilometer om dagen, hvilket ikke burde være noget problem, men vi ville ikke overbelaste hestene, som jo var dem der trak det tunge læs.

Marie og Gregs hjem lå et par kilometer øst for muren, og vi drog af sted i stik sydlig retning derfra. Vi passerede murens sydøstlige hjørne efter cirka to timers vandring, og derfra lå den sydlige slette udstrakt foran os.

Floden med livets vand, der flyder fra Guds trone i det Ny Jerusalem, deler sig i en mængde små floder og åer, der bevæger sig i alle retninger uden for Byen, så hele egnen er meget frugtbar. Der lå mange marker rundt omkring os, og vi så mange gårde undervejs.

Der er ingen rigtige årstider her, så man kan se folk der sår i én mark og høster på nabomarken. Afgrøderne er meget forskelligartede: Rug, hvede, byg, majs, ris, bønner. Det fleste gårde har nogle få heste der hjælper med arbejdet, og et par køer der giver mælk.

Folk vinkede til os når vi drog forbi, og ofte blev de over-

rasket over at vi ikke standsede for at slutre. De syntes nok at vi var en besynderlig flok.

Karin tjekkede kilometertælleren jævnligt, hun lavede noter og tegnede på nogle ark papir hun havde medbragt. Hver tiende kilometer råbte hun: »Stands!« og tog en stav frem fra vognen. Hendes stave var sorte træstokke, omkring en meter lange, med et lille, hvidt felt man kunne skrive på. På staven skrev Karin så noget i stil med: »20 km syd, 0 km øst/vest. *Rubens Universitets kortlægnings ekspedition nr. 1.*«

»Du regner med at der bliver flere kortlægnings ekspeditioner, kan jeg se,« sagde jeg.

»Det ved jeg ikke,« svarede hun, »men hvis der nogen sinde kommer en ekspedition nummer 2, vil det være ærgerligt hvis jeg ikke har kaldt denne her 'nummer 1'«.

Så bankede Karin staven halvvejs ned i jorden, hvorpå hun råbte: »Afgang!« og så satte vi i gang igen.

»Hvor mange stave har du taget med?« spurgte Anna.

»300. Det burde være nok til 3.000 kilometer. Jeg tvivler på at vi skal længere end det.«

Af og til mens vi gik, forlod Rediat pludselig os andre og løb ind i et buskads eller kiggede på nogle træer eller små planter. Han vendte tilbage med svampe, bær, krydderurter eller planter jeg slet ikke kendte. De ville uden tvivl indgå i vores aftensmad.

I løbet af eftermiddagen blev der længere og længere mellem gårdene, og ved solnedgang havde vi ikke set et hus i en time.

»Nu er det på tide at standse,« råbte Marie. Hun ønskede at hestene skulle hvile sig, men vi var alle glade for at holde fyraften.

Marie hoppede ned fra vognen og spændte hestene fra. Hun klappede hver af dem venligt på halsen og lod dem gå ud at finde frisk græs at spise.

»Bliver de her?« spurgte Karin.

»Javist,« svarede Marie. »De forlader os ikke.«

Rediat fandt sit køkkenudstyr frem og begyndte at tænde et bål. Snart havde han en gryde der simrede med en eller anden stuvning, og en stegepande der sydede med kartofler og gulerødder og andre interessante rodfrugter.

Resten af os satte os på jorden og hvilede vores trætte ben. Vi havde slået lejre i et åbent område uden nogen træer i nærheden, og inden længe kom en del nysgerrige smådyr hen og kiggede på os. Der var en kaninfamilie, et par ræve og to små dinosaurer. De studerede os i nogle minutter, men besluttede så at vi var uinteressante, hvorefter de forsvandt igen.

»Så er tiden inde til at sige tak,« sagde Rediat. »Maden er næsten klar.«

Vi sang en lovsang hvor vi sagde tak for maden, og for at Gud gav os denne eventyrlige oplevelse.

Rediat gav hver af os en tallerken der duftede lækkert. Jeg kom pludselig i tanke om det brød Barbara havde givet mig da vi tog af sted. Jeg rakte det rundt, og alle brækkede et stykke af.

Vi spiste i afslappet tavshed – nå ja, helt tavse var vi ikke, for vi afbrød jævnligt vores gumlen for at udtrykke vores beundring for Rediats utrolige evne til at forvandle alting til en forbløffende smagsoplevelse.

Der var en bæk i nærheden. Vi vaskede tallerknerne dér og fyldte vores vanddunke. Så samledes vi omkring bålet

igen.

Solen var gået ned, stjernerne var kommet frem, natten var varm, og vi var trætte, men lykkelige.

Jeg vendte mig mod Anna. »Jeg hørte dig sige noget om at løverne havde haft store lidelser. Hvad drejer det sig om?«

»Ved I ikke hvad der skete med løverne hen imod slutningen?« spurgte hun.

Vi rystede alle på hovedet undtage Rediat, som sikkert havde hørt historien fra sin kone før.

»Du fortalte os at du havde studeret løver på den gamle jord,« sagde jeg.

»Da, det gjorde jeg.« Anna sad tankefuld en stund. Så fortalte hun sin historie:

»Jeg er født i en lille by uden for Moskva i 2089. Jeg studerede biologi ved Moskvas Statsuniversitet, men efter min eksamen kunne jeg ikke finde arbejde nogen steder.

Jeg var desperat, og til sidst tog jeg et job som assistent i det Russiske Statsfjernsyns nyhedstjeneste. Til at begynde med var det ikke noget særligt: Jeg skulle lede efter billeder på nettet, tage mig af folk der kom for at blive interviewet til nyhedsudsendelserne, den slags ting. Men min chef kendte til min baggrund i biologi, og han gav mig lov til at undersøge nogle historier der hørte til mit fagområde.

Med tiden blev jeg forfremmet til en stilling hvor jeg havde nogen indflydelse på hvordan naturen blev fremstillet i nyhedsudsendelserne.

Det var på omtrent det tidspunkt – begyndelsen af 2100-tallet – at katastrofen ramte løverne. I løbet af 2000-tallet trivedes løverne faktisk. De var truet, men ikke alvorligt, og efterhånden som 2000-tallet skred frem, voksede de i antal.

Naturreservater i hele Afrika havde masser af løver, og populationen voksede.

Men ... tja ... jeg formoder at det bare begyndte som et fjollet rygte. Der var nogen der fik den fikse idé at løvers tænder havde en gavnlig virkning på mænds potens. Hvis man fik en frisk tand fra en løve, helst stadig med noget af løvens blod i, knuste den til et pulver og slugte det, ville det øge ens seksuelle formåen dramatisk – naturligvis forudsat at man var en mand.

Så kom 2130'ernes tre store pandemier: Resistente former af kolera og tuberkulose og en genoplivning af koppevirussen, som vi alle troede var udryddet. Der var ingen kur for de sygdomme, og folk døde i millionvis.

Det var kun naturligt at forskellige former for overtro dukkede op blandt dem der blev ramt af sygdommene. Og eftersom løvetænder allerede blev anset for et vidundermiddel, varede det ikke længe før man også begyndte at tro at de var en mirakelkur mod forskellige sygdomme.

Krybskytter begyndte at jage løver over hele Afrika. En tand fra en løve kunne indbringe en krybskytte en pæn sum penge. Naturreservaterne gjorde et halvhjertet forsøg på at standse løvejagten, men mange af administratorerne tjente store summer på at se den anden vej når krybskytterne gik på jagt.

Det var på dette tidspunkt at jeg blev interesseret i løverne. Det lykkedes mig at overbevise min chef om at sende mig på en forskningsrejse til Afrika, og sammen med en gruppe miljøforkæmpere tilbragte jeg adskillige måneder med at rejse rundt i verdensdelen i et forsøg på at vurdere omfanget af skaden.

Det var forfærdeligt! Problemet var at der skulle være blod på og i tanden for at den kunne 'virke.' Hvis man skød og dræbte en løve, ville dens hjerte holde op med at pumpe blod, og der ville komme mindre blod når man trak tænderne ud. Mange krybskytter foretrak derfor at skyde løverne med bedøvende medicin, som blot fik dem til at sove. Så kunne man trække tænderne ud mens løvens hjerte stadig slog og gav masser af blod i munden.

Efter lidt tid vågnede løven så op og opdagede at den ikke havde nogle tænder. Det kunne tage den en måned at sulte ihjel.«

Vi sad i total tavshed mens Anna fortalte sin frygtelige historie.

»De jeg rejste sammen med, brugte meget af deres tid på at dræbe løver som ellers ville have sultet ihjel.

Det tog mindre end tyve år at reducere antallet af løver fra omkring en halv million til en lille snes dyr der stadig levede vildt i 2150. Selv zoologiske haver gik ikke fri.

I århundredernes løb er andre arter blevet udryddet på grund af jagt. Andre arter er blevet dræbt for deres 'medicinske egenskaber,' men der er ikke mange arter der har oplevet et så systematisk og hurtigt massedrab på en så pinefuld måde.«

Anna tav en stund.

»Jeg døde i 2170. Jeg tror ikke der var nogen løver tilbage i det fri på det tidspunkt,« sluttede hun.

Vi sad stille i adskillige minutter. Så spurgte Greg: »Men hvordan forklarer det at vi ikke kan finde løver på den nye jord?«

»Jeg er ikke sikker,« sagde Anna. »Jeg har tænkt meget over det, og jeg har en teori hvis I vil høre den.«

»Ja tak,« sagde adskillige af os.

»Løver var ikke de eneste dyr man ikke kunne finde i nogen tid efter opstandelsen. Prøv at tænke tilbage på jeres første år her. Hvor mange af jer så en moa eller en dronte eller en quagga dengang? De er arter der blev udryddet på grund af menneskers jagt. Så vidt jeg har kunnet finde ud af, var der ingen der så nogen af disse dyr de første 2-300 år efter opstandelsen.

Hvorfor mon? Min teori er at dyr helbredes på en anden måde end mennesker. Da vi opstod, samledes vi ved Bjerget, vi så på Gud, vi følte hans kærlighed gennemstrømme os, og i løbet af nogle måneder blev vores smerter reduceret til et minde uden betydning for os. Vi var helbredt.

Dyr er ikke som mennesker. Vi er skabt i Guds billede. Vi ligner ham på mange måder. Vi er åndelige væsner. Han kommunikerer direkte med os. Men dyr er anderledes. De er ikke skabt i hans billede. Jeg tror deres helbredelsesproces er anderledes end vores. Jeg kunne forestille mig at det tager meget længere tid for dem at heles.

Så mit gæt er at Gud holdt alle de lidende dyrearter på specielle steder rundt omkring på jorden. I deres egne små 'Ny Jerusalemmer' så at sige. Steder hvor de kunne helbredes og blive det som Gud oprindeligt havde tænkt sig med dem. Og så, når tiden var inde, og dyrene var klar, slap han dem fri.«

»Og du tror at løverne stadig befinder sig på deres særlige helbredelsessted?« spurgte Karin.

»Sådan er min teori i hvert fald.«

* * *

Derefter sad vi alle tavse i nogen tid. Men det var ved at være sent, og vi var trætte.

Natten var varm, og det så ikke ud til at det ville blive regnvejr, så vi tog vores tæpper fra vognen og lagde os til at sove på jorden.

Kapitel 9

Jeg vågnede tidligt næste morgen. Jeg satte mig op og så mig omkring. De seks andre sov stadig tungt, men jeg kunne ikke sove mere.

Jeg tænkte stadig på Annas historie fra den foregående aften. Som så ofte før blev jeg slået af hvor enorm menne-skehedens synd var. Jeg tror aldrig vi helt forstår omfanget af Guds tilgivelse – hvor meget synd Jesus måtte bære på korset.

Og alligevel kan jeg – Gud være lovet – nu se på det hele med en vis afstand. Det er overstået. Det er datid, ikke nu-tid. Ja, vi var onde; ja, vi var forfærdelige; ja, vi begik uhyr-lige forbrydelser; men det ligger alt sammen i fortiden. En af Guds største gaver til os er at ikke alene har han tilgivet os, han har også givet os evnen til at tilgive os selv.

Jeg rejste mig op og gik lidt omkring. De to heste græs-sede i nærheden. Jeg gik ned til bækken for at vaske mig.

Da jeg kom op af vandet bemærkede jeg Marie på vej over mod hestene. Hun standsede og talte med hver af dem individuelt. Så hoppede hun pludselig op på ryggen af den grå hest; hun sagde noget jeg ikke kunne høre, og

hesten satte i galop. Den stormede væk mod solopgangen i voldsom fart med Marie på ryggen. Et par minutter senere kunne jeg næsten ikke se dem længere.

Jeg stod der og kiggede mod øst da jeg hørte Gregs stemme ved min side. »Hun er ude at ride,« sagde han nøgternt. »Det gør hun næsten hver dag.«

Nu var Rediat også oppe og i færd med at lave morgenmad. Han stod og ristede noget brød der var blevet til overs fra i går, og jeg kunne lugte ost og tomater.

Karin rejste sig og kom over til mig og kyssede mig godmorgen. Hun smilede. »Sikke en herlig dag,« udbrød hun.

Pludselig hørte vi lyden af galoperende hove, og den grå hest med Marie på ryggen strøg forbi os, denne gang i retning mod vest. Hun havde ingen sadel, intet seletøj. Hun sad der bare.

»Nogle siger at min kone er halvt menneske, halvt hvirvelvind,« bemærkede Greg.

Nu var alle oppe, og Marie vendte tilbage netop som morgenmaden var klar. Hun gik over til Greg, lagde armene om halsen på ham og gav ham et langt kys. »Havde du en god nat, skat?« spurgte hun. »Du sov stadig da jeg stod op.«

Vi spiste i glad forventning om dagen foran os. Efter morgenmaden samlede vi vores ting sammen, Marie spændte hestene for vognen, og vi drog af sted.

Den sydlige slette strakte sig stadig foran os. Vi havde god fart på. Vi passerede nogle få, små skove undervejs, krydsede et par bække, men ellers bestod landskabet næsten udelukkende af græs.

Vi kom forbi to gårde den formiddag, og vi besluttede at standse ved den sidste af dem og spørge om vi kunne få frokost der.

Gården var mindre end de fleste; den bestod blot af en lille, hvid, stråtækt bygning. Den var omgivet af majs- og hvedemarker, og en hest og en herrerasaurus græssede side om side på en nærliggende eng. Vi bemærkede også et par okser der lå fredeligt i græsset og tyggede drøv under et stort træ.

Da vores vogn kørte op foran gården, kom en mand med et strålende smil ud for at møde os. Han var sort, ikke særlig høj, og to muntert gøende hvalpe fulgte i hælene på ham.

»Guds fred over jer,« hilste han os. »Jeg hedder Themba – og det her er min kone, Themba,« tilføjede han da en høj, sort kvinde sluttede sig til ham.

»Guds fred over jer, Themba og ... Themba?« sagde vi.

»Jeg ved godt at det forvirrer folk,« lo han, »men vi synes det er bekvemt. Kom indenfor, kom indenfor. Hvad bringer jer hertil?«

Marie hoppede ned af vognen og spændte hestene fra. De travede over mod engen for at få et måltid mad. Da de nærmede sig, løftede herrerasaurussen sit hoved og udstødte en truttende lyd som hilsen. Hestene vrinskede og virrede med hovederne som svar.

Vi gik ind i Themba og Thembas hjem. Det var lille, men vældig hyggeligt. Væggene var dækket af farverige tæpper, og mellem dem hang adskillige tegninger af voksne og børn. Familieligheden var slående.

»Det er vores børn,« forklarede kvinden Themba og pegede på nogle billeder der hang ved siden af hinanden. »De

er voksne nu. Men jeg tror der muligvis er en ny på vej,« tilføjede hun med et smil og rørte forsigtigt ved sin mave.

»Tillykke,« sagde vi i kor.

»Min mor har lavet de fleste af de tæpper her,« fortsatte Themba. »Hun er vældig dygtig. Det er hende, dér, til venstre,« sagde hun og pegede på et billede af fire personer der sad under et træ. »De flinke mennesker dér er vores forældre. De bor allesammen i Byen, men vi besøger dem tit. Themba malede billedet da de besøgte os for et par år siden.«

»Jeg kan genkende træet,« sagde Rediat og pegede udenfor, hvor vi havde set det store træ på engen.

»Ja, det er så rart at sidde i skyggen af det når vejret er varmt,« forklarede Themba.

»Hvor bor jeres børn?« spurgte Marie.

»De har allesammen gårde mindre end en dagsrejse herfra. Det er meget bekvemt for os. Kommer I fra Byen?«

Marie nikkede.

»Så må I have passeret den gård hvor vores ældste søn bor. Det er kun nogle få timers rejse nord herfor. Han hedder ...«

»Themba?« foreslog Marie.

»Ha!« svarede Themba. »Nej, det ville ikke være bekvemt. Han hedder Sumisani. Det betyder *lovpris* på vores gamle sprog.«

»Som var ...?« spurgte jeg høfligt.

»Zulu,« svarede hun.

Manden Themba spurgte: »Er I sultne? Har I rejst langt i dag?«

»Ja, det er vi faktisk,« svarede Greg. »Kan I undvære noget mad?«

»Naturligvis kan vi det,« svarede manden Themba. »Det er ikke spor ubekvemt.«

I lyntempo fik Themba og Themba dækket et herligt frokostbord. De havde både marker og en frugthave. De to okser vi havde set udenfor, boede hos dem og lod sig gerne malke.

»Hvad bringer jer hertil?« spurgte manden Themba igen.

Karin fortalte dem om ekspeditionen.

»Interessant,« sagde han. »Bjerge som flytter sig, og løver der forsvinder. Sikke en samling mysterier!«

»Kender I noget til løverne?« spurgte Anna forsigtigt.

»Desværre ikke. Vi har slet ikke set dem. På den gamle jord så vi ofte løver tæt på vores hjem. Nogle gange *for* tæt; det var ikke bekvemt.«

Vi snakkede og spiste og hyggede os.

»Du er meget stille,« bemærkede kvinden Themba til Hans.

»Tja,« var alt hvad han svarede.

»Hans er af den stille type,« forklarede Greg. »Og jeg tror han allerede savner sin kone,« tilføjede han med en hvisken som alle kunne høre.

Hans smilede, og vi lo allesammen. At savne nogen er lidt af en vittighed her. Vi ved alle at vi får hinanden at se igen, og for folk der er født på den nye jord, giver tanken om at »savne nogen« ingen mening. Men vi gammeljordiske har stadig brug for at lære at glemme den ting.

Vi takkede de to Themba'er for deres gæstfrihed og gik udenfor til vognene. Marie fløjtede, og hestene kiggede op fra græsset og kom over til os. Kvinden Themba gav dem nogle æbler at spise, og Marie forklarede hende at hestene var meget taknemmelige.

»Fred,« råbte vi til afsked. Themba og Themba stod i døråbningen og vinkede så længe vi kunne se dem.

Jeg gik ved siden af Rediat.

»Hvor stammer du oprindelig fra?« spurgte jeg ham.

»Etiopien.«

»Mødte du Anna under hendes rejser i Afrika?«

Rediat lo. »Nej, da hun rejste rundt, havde jeg allerede være død i omkring 1800 år.«

»Nå, ja så giver det sig selv. I mødtes altså her?«

»Ja, det er rigtig.«

»Fortæl mig om dit liv,« bad jeg ham. Jeg bemærkede at flere af de andre havde sluttet sig til os og lyttede til Rediats historie.

»Der er faktisk ikke så meget at fortælle. Jeg døde som lille. Jeg er ikke sikker på hvornår jeg levede. Anna og jeg har prøvet at finde ud af det. Vi har talt med mine forældre, som har kunnet give nogle få ledetråde, men intet afgørende.

Vores bedste gæt er at jeg levede i 300-tallet. Etiopien blev et kristent land på et meget tidligt tidspunkt; det skete i begyndelsen af 300-tallet, og mine forældre var første-generationskristne.

Min far var fisker, og som lille dreng tog jeg med ham når han skulle ud at fiske. Så en dag – jeg må vel have væ-

ret omkring ni år gammel – faldt jeg over bord. Det blæste meget, og jeg kunne ikke komme op i båden igen. Det sidste jeg husker er at vandet lukkede sig over mit hoved. Jeg druknede.«

En kort og rørende historie. »Var du barn eller voksen da du kom hertil?« ville jeg vide.

»Stadig et barn,« svarede han. »Jeg blev opvakt sammen med mine forældre. De tog mig selvfølgelig med sig til Bjerget, og jeg voksede op i Byen.« Han gjorde en pause. »Jeg tror ikke Gud ville have berøvet mig oplevelsen af at vokse op.«

»Hvorfra stammer dit talent for mad?«

»Fra Gud, selvfølgelig!« Han så forbløffet ud. »Hvor ellers?«

»Nej, jeg mener, er det noget du har lært her på den nye jord?«

»For det meste, ja. Jeg kan huske at min mor var en dygtig kok på den gamle jord, og jeg må have lært noget af hende allerede dengang. Men det meste har jeg lært her. Min mor er i øvrigt stadig en fantastisk kok. Vi skulle besøge hende sammen en dag.«

»Det ville da være dejligt,« sagde jeg. »Så hvordan mødte du Anna?«

Han smilede. »Jeg fangede hende!«

»Du fangede hende?«

»Ja. Jeg var ude at gå i en lille skov øst for Byen, ikke så langt fra der hvor Marie og Greg bor. Jeg ledte efter svampe. Jeg stod bag en busk da jeg fik øje på hende. Mellem nogle træer, omtrent ti meter væk, stod Anna og betragtede nogle små dyr – jeg er ikke sikker på hvad de var for nogle. Hun var

smuk. Det er hun stadigvæk. For mig var det kærlighed ved første blik. (Jeg har en fornemmelse af at det næsten altid er tilfældet her.) Jeg kunne se at hun skulle til at følge efter dyrene længere ind i skoven. Jeg var bange for at hvis hun gjorde det, ville jeg miste hende. Så jeg sprang på hende. Bogstavelig talt. Jeg fik fat i hendes ankel, og sammen faldt vi om på jorden.

Hun var selvfølgelig meget overrasket. Jeg undskyldte at jeg havde forskrækket hende og fortalte hende at hun var meget smuk. Det er det hele,« sluttede han med et grin.

Jeg skelede til Anna som gik nogle få skridt fra os. Hun lod som om hun ikke lyttede, men jeg kunne se hendes bryst bevæge sig med en stille, klukkende latter.

»Er det en nøjagtig beretning, Anna?« råbte jeg til hende.

»Fuldstændig nøjagtig,« svarede hun med sin mest formelle stemme. »Jeg blev overfaldet og besejret.«

Resten af dagen var ret begivenhedsløs. Vi skiftedes til at sidde i vognen med Marie. Undertiden lod hun os overtage tømmerne når hun selv havde lyst til at gå lidt, men det blev hurtigt tydeligt at hestene fulgte *hende*, ikke tømmerne. Marie gik foran vognen, og hestene fulgte hende trofast.

Vi slog lejr i udkanten af en lille skov. Eller rettere: Vi slog lejr ved en lille gruppe bøgetræer, for det var alt hvad det var. Rediat serverede igen en yderst velsmagende aftensmad.

Da det var blevet mørkt, og bålet kastede lange skygger om os, tog Rediat den trekantede trækasse jeg havde set i

vognen, frem. Da han vendte den om, kunne jeg se hvad det var: En balalajka.

En balalajka er et musikinstrument, ikke uligt en guitar. Den har en stor trekantet krop og tre strenge. Den stammer fra Rusland, så jeg forventede at Anna skulle spille på den.

Jeg tog fejl. Rediat satte sig på jorden og knipsede tilfældigt på strengene nogle øjeblikke. Så begyndte han at spille, og vi opdagede snart at kogekunst ikke var hans eneste talent.

Han spillede flere sange. Nogle af dem kendte vi, andre havde vi ikke hørt før. Ind imellem lagde han balalajkaen til side, greb et par pinde og slog en rytme på et stykke træ der ikke var havnet i bålet.

»Hvorfor en balalajka?« spurgte jeg ham mellem to melodier.

»Er det ikke indlysende?« svarede han og så på Anna, der sad på den anden side af ilden.

»Jeg elsker lyden af en balalajka,« sagde Anna, »men jeg kan ikke spille. Det lykkedes os at finde en instrumentmager i Byen som vidste hvordan man laver en. Før dagen var omme, spillede Rediat små melodier på den, og nu ... Ja, I kan høre hvor dygtig han er.«

Hun rejste sig og gik over og satte sig ved siden af sin mand. Han slog en akkord på instrumentet, og de begyndte at synge sammen. Ordene må have været russiske, for vi forstod dem ikke. Men det var en betagende og smuk sang, der på kompliceret vis skiftede mellem mol og dur.

»Hvad var det?« spurgte Karin da sangen var slut.

»Det er en gammel russisk kærlighedssang,« sagde Anna. »Det er en lovprisning af det hjerte der er i stand til

at elske.«

»Har Anna lært dig russisk, Rediat?« spurgte Marie.

»Nej, kun ordene til denne melodi. Det er hendes yndlingssang.«

Vi sad i nogen tid og nød aftenen. Så spillede Rediat nogle få toner, og vi genkendte en populær aftenlovsang.

Vi stemte alle i, og i de følgende minutter klang vores tak til Gud for den dag han havde givet os.

Kapitel 10

Som dagene gik lærte vi efterhånden landskabet ganske godt at kende. Der var kæmpemæssige enge overstrøet med blomster i alle regnbuens farver så langt øjet rakte. Der var små skove hvor en mængde fugle leverede et musikalsk festfyrværkeri for vores ører. Der var bække hvor fisk sprang op mod strømmen og farverige frøer sad på bredderne og nød solskinnet. Der var buskadser, marker, gårde, ja selv en landsby nu og da.

Sidst på eftermiddagen den tredje dag bekendtgjorde Karin at hun lige havde plantet 100 kilometer-mærket, og ved solnedgang havde vi nået 110 kilometer.

»På den gamle jord var afstanden mellem to breddegrader 111 kilometer,« fortalte Greg os. »Så jeg vil mene at nu er et godt tidspunkt at finde teleskopet frem og lave nogle målinger.«

Vi hjalp ham med at læsse det uhåndterlige teleskop af vognen, og han tilbragte forbløffende lang tid med at sætte det op. »Det er utrolig vigtigt at denne plade er fuldstændig vandret,« forklarede han mens han kæmpede med et vaterpas der var alt for stort til den plade han forsøgte at justere.

»I skal ikke tage jer af mig,« tilføjede han lidt senere. »Jeg kan ikke lave nogen målinger før stjernerne står klart og tydeligt på himlen, så vi kan lige så godt gå i gang med at nyde Rediats mad.«

Da maden var klar, var Greg det åbenbart også. Mens vi spiste, spurgte Anna: »Så hvis jeg forstår det rigtigt, har du tænkt dig at måle hvor højt Nordstjernen står på himlen, og sammenligne det med dens højde derhjemme, ikke?«

»Forkert,« svarede Greg. »Der findes ingen Nordstjerne.«

»Det gør der da!« insisterede Anna. »Dér har du Karlsvognen,« sagde hun og pegede. »Man forlænger linjen mellem de to stjerner længst til højre, og bingo! Dér er Nordstjernen.«

»Forkert,« sagde Greg igen. »På den måde finder man *Alpha Ursae Minoris*, den klareste stjerne i stjernebilledet Lille Bjørn. Det er ikke Nordstjernen. Der findes ingen Nordstjerne.«

»Du ta'r gas på mig.«

»Hvis vi havde gas, ville Rediat ikke behøve at tænde bål. Men alvorlig talt, den stjerne, *Alpha Ursae Minoris*, var kun Nordstjerne i nogle få hundrede år på den gamle jord. Jordens akse flytter sig. Den peger ikke altid i samme retning. Din 'Nordstjerne' fik først det navn i 1500-tallet. Før den tid stod den et stykke vej fra stjernehimlens nordpol.«

Greg tog en slurk vand og fortsatte så: »Her i vores verden er der betydelig afstand fra din 'Nordstjerne' til nordpolen. Jeg er nødt til at måle højden af tre stjerner inden for et område af himlen, og så skal Mik og jeg lave nogle beregninger for at finde et vægtet gennemsnit af deres højder. Først derefter har jeg en værdi vi kan bruge.«

Vi sad stille i nogle minutter og fordøjede dette, samtidig med at vi fordøjede en særdeles lækker jordbærsalat.

»Bortset fra det du lige har sagt, er stjernerne her så de samme som på den gamle jord?« spurgte den ellers ret tavse Hans.

»Næsten, men ikke helt,« svarede Greg. »Kig på Orion dér.« Han pegede på et stjernebillede mod øst. »Kan I se de tre stjerner der danner en ligesidet trekant? På den gamle jord kaldte man dem Orions bælte fordi de – set fra jorden – lå på en lige linje. Her er den midterste stjerne flyttet noget mod nord så de tre stjerner danne en ligesidet trekant. Hvorfor? Det ved vi ikke

Eller kig på Karlsvognen som Anna pegede på før. Den midterste stjerne i 'vognstangen' plejede at være en dobbeltstjerne med en klar hovedstjerne og en lyssvag nabo. Men nu er naboen væk. Den er der bare ikke! Og igen ved vi ikke hvorfor.

På hele stjernehimlen er der den slags små ændringer. Det store flertal af stjerner og planeter står hvor vi ville forvente at finde dem, men så er der de dér små forskelle: en ny stjerne her, en manglende stjerne dér, eller en stjerne der har flyttet sig. Der er så meget vi ikke ved. I det mindste ikke endnu.«

»Har du talt med Gud om det?« spurgte jeg. Karin så på mig som om hun ville sige: »Tåbelige mand.«

»Ja, det har jeg faktisk,« svarede Greg, »men han vil ikke svare.«

Karins øjne sagde: »Det kunne jeg have fortalt dig.«

»Gud skal ikke være vores leksikon,« sagde hun. »Der er en grund til at han har givet os en hjerne.«

»Det er nok rigtigt,« indrømmede jeg. »På den gamle jord forestillede jeg mig tit de spørgsmål jeg ville stille Gud når jeg mødte ham: spørgsmål om verden, universet, matematik, hvorfor han har skabt tingene på en bestemt måde. Og nu opdager jeg så at han sjældent vil svare på den slags spørgsmål.«

»Han har givet os intelligens og fornuft,« sagde Karin. »Det er meningen at vi skal bruge dem. Det er det samme med ulykker: Gud beskytter os mod skader, men det betyder ikke at vi ikke selv skal tænke over hvad vi gør. Vi giver os ikke til for sjov at kaste knive efter hinanden i forventning om at Gud vil gribe dem før der sker noget.«

Efter aftensmaden gik Greg over og kiggede i sit teleskop. Han betragtede flere stjerner, inspicerede nogle talskiver og gjorde nogle notater. Så fandt han Radomirs præcisionsur frem og tjekkede det. Greg havde samvittighedsfuldt trukket det op hver dag så vi kunne bruge det til at beregne vores længdegrad. Derpå kom han over til mig.

»Se at få hjernen op i omdrejninger, hr. Regnemaskine,« sagde han til mig. »Her er tallene.«

Jeg vidste hvad jeg skulle gøre, og nogle minutter efter havde jeg et resultat til ham. Jeg rakte ham et stykke papir.

»Det er som jeg forventede,« sagde han med et skuldertræk. »Der er ikke nogen målelig forandring siden vi drog hjemmefra.«

»Hvad betyder det?« spurgte Rediat.

»Det betyder at selv om vi har gået mere end hundrede kilometer, er der ingen målelig forskel i vores geografiske

breddegrad.«

»Igen: Hvad betyder det?«

»Det betyder at denne jord er meget større end den gamle.«

»Hvor meget større?«

»Det kan jeg ikke sige. Mindst fem gange så stor. – Men det er hvad jeg forventede,« fortsatte Greg. »Det bekræfter de målinger der allerede er blevet foretaget forskellige steder i Byen.«

»Er du sikker på at vi går stik syd?« spurgte Karin ham.

»Ja, det gør vi,« svarede Greg og kiggede på Radomirs ur igen. »Du tjekker jo hele tiden kompasset, og Miks beregninger viser ingen afvigelse mod øst eller vest,« sluttede han og viftede med mine notater i luften.

En af de herlige ting ved vores rejse var de mange dyr vi så. Anna var vildt begejstret.

Engang måtte vi gøre holdt i en halv time fordi en flok elefanter krydsede vores vej og ikke var til sinds at lade os komme forbi. En anden gang var der en sabelkat der kom hen til os og ville kløse på ryggen. Luften var fuld af fugle, både nogle jeg kendte, og nogle jeg ikke kendte, men Anna havde navn på de fleste af dem. De var alt fra archaeopteryxer til duer. Et par hyæner slog følge med os en hel dag.

Anna tog tit kikkerten frem for at afsøge horisonten for interessant dyreliv.

Landskabet skiftede sjældent, men vi kedede os ikke. Rediat fortsatte med at demonstrere sine evner som musiker. Han kunne finde på at samle en mærkeligt udseende

sten og en hult stykke træ op og begynde at slå dem mod hinanden mens han fløjtede en melodi. Nogle gange tog han et par dansetrin, og snart hoppede vi alle af sted i takt til hans musik. I de tilfælde sprang Marie ned fra vognen for at danse af sted sammen med os. Det gjorde ingen forskel hvor hun var, hestene gjorde hvad der forventedes af dem.

Der var nogle få søer undervejs, og en forfriskende svømmetur var næsten altid populær. Mens vi fjollede rundt i vandet, stod hestene stille og drak. Der var nogle få krokodiller i søerne, og et sted måtte vi dele søen med en halv snes gnuer.

Vores sjette dag var en sabbat, og vi besluttede at forholde os i ro den dag. Vi havde tilbagelagt næsten 200 kilometer, og både hestene og vi havde godt af en dags hvile.

En sabbat på den sydlige slette minder forbløffende meget om en sabbat i Byen. Helligånden rørte os som han altid gør, og vi begyndte at synge som vi altid gør. Englekoret var der også, og Gud kom og talte med os.

Om aftenen fandt Rediat sin balalajka frem, og vi sad og sang mens solen gik ned.

Marie sad ved siden af sin mand med armene omkring ham og kyssede ham på kinden efter hver sang. Greg så ud til at nyde det enormt.

»Hvad er din historie, Marie?« spurgte Anna. »Mødte du Greg på den gamle jord eller her?«

»På den gamle jord,« svarede Marie. »Jeg var nogle få år yngre end Greg. Som ung pige blev jeg sendt ud at arbejde i køkkenet på den samme gård hvor han var landarbejder.

Jeg har altid elsket heste, så når jeg kunne se mit snit til det, listede jeg mig ud i staldene for at tilbringe noget tid dér.

Det var dér jeg mødte Greg. Han lavede forskelligt arbejde på gården, og en af hans pligter var at tage sig af hestene. Jeg mødte ham et par gange når jeg sneg mig ud af køkkenet for at se til hestene. Som tiden gik, sørgede han for at være i staldene når han vidste at jeg have fri nogle minutter.

Vi blev forelsket. Gårdejeren var en venlig mand, og han havde intet imod at vi blev gift, så længe vi blev ved med at arbejde for ham. Så det var sådan det skete.« Hun smilede og kyssede sin mand igen.

»Delte du Gregs begejstring for stjerner?« spurgte jeg.

»Ja, absolut,« svarede hun. »Når stjernerne kom frem, kunne han sidde udenfor i en time og bare kigge på dem, og jeg kunne sidde udenfor i en time og bare kigge på ham!«

Vi kluklo.

»Fik I nogen børn?« spurgte Karin.

»Nej, og det var en sorg for os,« sagde Marie. »Til gengæld har vi fået fire dejlige børn her! To drenge og et par tvillingepiger. De er alle voksne nu.«

Som det så ofte skete når jeg hørte nogen fortælle om deres ægteskab på den gamle jord, havde Maries historie fået mig til at spekulere.

Da vi drog af sted næste morgen, sad Greg i vognen ved siden af Marie; resten af os var til fods. Jeg gik hen til Anna og spurgte hende: »Var du gift på den gamle jord?«

»Nej, det var jeg ikke,« svarede hun. »Det skete bare aldrig. Jeg følte mig tit ensom og trist over det, og jeg kunne ikke forstå hvorfor jeg ikke kunne finde den rigtige mand.« Hun sukkede. »Nu ved jeg selvfølgelig hvorfor.«

»Rediat?« spurgte jeg.

»Selvfølgelig,« svarede hun. »Hvis den rigtige mand for mig levede 1800 år før mig, så var det jo ret svært at møde ham på den gamle jord.«

»Spekulerer du nogen sinde over ...«

»... over det at være mand og kone – her?« afsluttede hun min sætning. »Det gjorde jeg tidligere. Meget. Men nu tror jeg at jeg har fundet ud af det.«

»Hvad har du fundet ud af?«

»Hvordan det fungerer.« Hun tænkte sig om en stund. »Du ved hvordan vi alle fokuserede på det sted i Bibelen hvor nogle saddukæere stillede Jesus det fjollede spørgsmål om en kvinde hvis mand var død barnløs, og så var hans bror forpligtet til at gifte sig med hende. Så døde den bror også barnløs, og en tredje bror måtte træde til og gøre sin pligt. Og sådan fortsatte det med syv brødre. Spørgsmålet var: Hun har været gift med syv mænd; hvem af dem skal være gift med hende i opstandelsen?«

»Ja,« sagde jeg. »Og Jesus sagde at der ikke ville være ægteskab her.«

»Mja, ikke helt,« svarede Anna. »Først sagde han: 'I er på vildspor, for I kender hverken Skrifterne eller Guds magt.' Med andre ord: Hvis bare de ville læse det Gamle Testamente og lære Gud at kende, ville de ikke stille et så tåbeligt spørgsmål. Men hvad sagde det Gamle Testamente? Det talte om hvordan Gud skabte os i sit billede som mand

og kvinde; det fortalte os at Gud sagde: 'Det er ikke godt at mennesket er alene. Jeg vil skabe en hjælper der svarer til ham.' Det Gamle Testamente indeholdt massevis af steder hvor forholdet mellem Gud og mennesker blev sammenlignet med forholdet mellem mand og kvinde.

Så hvis saddukæerne havde læst det Gamle Testamente, ville de have fundet adskillige tegn på at forholdet mellem mand og kvinde altid har haft Guds anerkendelse – allerede før syndefaldet.«

Anna tav nogle øjeblikke, så fortsatte hun: »Husk på hvem det var der talte med Jesus: saddukæerne. De troede ikke på hele det Gamle Testamente; de troede kun på de fem mosebøger, Moseloven. Og de troede heller ikke på opstandelsen. Deres forestilling om et ægteskab var baseret på loven og på det synspunkt at når man er død, er man død.

Så sagde Jesus: 'Denne verdens børn gifter sig og giftes bort.' Han talte om saddukæernes verdensbillede. *At gifte sig og giftes bort*. Det var det de troede det hele drejede sig om: Jura, lovregler som for eksempel en mands forpligtelse til at give sin bror afkom ved at gifte sig med enken. Den slags ægteskab findes ikke i opstandelsen, og Gud være lovet for det!« tilføjede hun med eftertryk.

»Men ...« begyndte jeg, men hun afbrød mig:

»Kærlighed mellem mand og kvinde har altid være en del af Guds plan for verden. Jeg har faktisk set Adam og Eva et par gange når jeg besøgte Bjerget. Tror du virkelig at Gud ville annullere deres forhold? Ville Gud gå hen til dem og sige: 'Undskyld, venner, jeg ved at jeg skabte jer til hinanden, og jeg sagde at I skulle blive frugtbare og talrige og opfylde jorden; men det er allsammen slut nu. Det kan I godt

glemme. I er ikke længere mand og kone.’«

»Men saddukæernes spørgsmål er stadig relevant: Hvem skal den kvinde være gift med i opstandelsen?«

»Det ved jeg ikke,« svarede Anna. »Måske den første, måske ingen af dem, måske ville *hun* vide det hvis hun havde været en virkelig person.«

»Jeg tror jeg kender hende,« sagde Hans. Han havde gået ved siden af os i nogen tid og lyttet til hvad Anna havde sagt.

»Kender du hende?« spurgte Anna forbløffet. »Er hun en virkelig person?«

»Nej, selvfølgelig ikke,« svarede han, »men jeg kender én der er næsten som hende.«

»Fortæl, fortæl.«

»Hun hedder Carla. Hun har en frugt- og grøntsagsbod på vores marked. Hun er meget stolt af den – og med god grund. Alle hendes varer kommer fra en stor frugthave ved hendes hjem. Jeg mødte hende for et års tid siden da jeg var på udkig efter nogle vandmeloner, og vi fik en sludder.«

»Dig? En sludder?« Anna kunne ikke nære sig.

»Nå ja, det var nok hende der snakkede mest,« indrømmede Hans. »I hvert fald fortalte hun mig om sin baggrund. Hun levede i slutningen af 1800-tallet i Sydamerika nær en by der hed ... øh ... et eller andet dobbeltnavn.«

»Buenos Aires?« foreslog jeg.

»Nej ikke det.«

»São Paulo? I Brasilien.« sagde Anna.

»Ja, lige netop! Undskyld, men Sydamerika var ikke engang blevet opdaget af europæere da jeg levede. Carla boede altså i en forstad til São Paulo i slutningen af 1800-tallet. Hendes forældre var ganske velhavende, og det var vigtigt

for dem at deres datter blev gift med en mand med 'pas-sende' baggrund; så da Carla var atten år gammel, blev hun bortgiftet til en lokal forretningsmand, en enkemand. Han havde en stor kaffeplantage og var meget velhavende, men han havde brug for en hustru.

Carlas forældre var henrykte over ægteskabet. Carla selv var ikke så begejstret, men på den anden side havde hun ikke vanvittig meget imod det. Hun kendte sin plads og vidste hvad der forventedes af hende. Hendes mand var gammel nok til at være hendes far, og han giftede sig med hende fordi han havde brug for en præsentabel hustru når hans forretningsforbindelser kom på besøg. Han var venlig mod hende, og han behandlede hende godt. De var tro over for hinanden, og det var ikke et ulykkeligt ægteskab. Men det var heller ikke kærlighed.

Carla var fyrré år gammel da hendes mand døde. Som kvinde i en mandeverden kunne hun ikke køre plantagen alene, så nu var det hende der havde brug for nogen der kunne hjælpe og støtte hende. Hun giftede sig med en af sin afdøde mands forretningspartnere. Igen var det ikke et ulykkeligt ægteskab, men der var bestemt heller ingen romantik.

I sit liv har Carla oplevet både 'at gifte sig og giftes bort,' men som hun sagde: 'De siger at Guds kærlighed til mennesker er som en mands kærlighed til sin kone. I mit tilfælde har ægteskabet aldrig været mere end en grov karikatur af Guds kærlighed.'«

Hans tænkte sig om lidt og fortsatte så: »Carla har ingen mand her, og hun er glad for sit liv. Hun nyder at være uafhængig og at fortabe sig i Guds kærlighed. Hun er også

meget glad for at der ikke er noget med 'at gifte sig og gifies bort' her. Det var et praktisk arrangement der hørte den gamle verden og dens saddukæere til, som Anna sagde. Jeg tror at Carla med tiden vil finde en mand. 'Det er ikke godt at mennesket er alene.' Det gælder også hende; men hun har alverdens tid, så der er ikke noget der haster.«

Kapitel 11

På vores rejses femtende dag – med mere end 450 kilometer bag os – råbte Anna pludselig: »Dér ligger en landsby!«

Som sædvanlig stod hun med kikkerten for øjnene og afsøgte horisonten for dyreliv. Karin greb kikkerten og så i den retning Anna pegede.

»Ja, der er den jo,« sagde Karin. »Og dér er søen,« tilføjede hun idet hun vendte blikket en smule mod vest.

»Kender du stedet her?« spurgte jeg.

»Jep. Jeg har udvekslet nogle breve med en mand her ved navn Horace. Han har sendt mig et par kort i årenes løb. Vi skal først ned til søen,« tilføjede hun beslutsomt.

Hidtil havde det været vigtigt for os så vidt muligt at gå stik syd, men nu var vi nødt til at gå lidt mod vest for at komme til søen og derpå lidt mod øst for at komme til landsbyen. Det var ikke nogen stor afvigelse, men vi var nødt til at tage den med i beregningerne næste gang Karin skulle plante en af sine kilometerstave.

Søen var ikke ret stor. Det så ud til at den fik vand fra en undersøisk kilde, og en rask bæk ledte vandet væk fra søen

i retning mod landsbyen. Der stod et stort træ ved søen, og en flok fugle sad dér og betragtede os.

Karin gik hen til bagenden af vognen og fandt en stor rulle snor frem. Der var bundet en stor knude i den ene ende af snoren, og vi opdagede senere at der var en tilsvarende knude i den anden ende.

»Denne snor er præcis én kilometer lang fra knude til knude,« forklarede hun. »Jeg skal have målt afstanden fra dette træ til landsbyen så nøjagtigt som muligt. Mik, hvis du vil være sød at stå her ved træet og holde denne ende af snoren så knuden ligger ved det sydøstlige hjørne af træstammen. Tag kikkerten.« Hun rakte mig den. »Resten af os går i retning mod landsbyen og vikler snoren ud undervejs. Når vi har gået præcis én kilometer, vinker jeg til dig – det var derfor du fik kikkerten – og så skal du komme hen til os alt imens du vikler snoren op. Så gentager vi processen indtil vi når landsbyen. Okay?«

»Okay,« sagde jeg.

De begav sig på vej mens de rullede snoren ud. Jeg nød freden og stilheden, der kun af og til blev afbrudt af lidt fuglekvidren. Med regelmæssige mellemrum fulgte jeg deres vej i kikkerten, og da jeg så Karin vinke med begge arme i luften, begyndte jeg at gå hen imod dem.

Vi fik rullet snoren ud og op seks gange før vi nåede landsbyen. »5,82 kilometer,« bekendtgjorde Karin da vi nåede et stort palmetræ lige uden for landsbyen. »Interessant,« mumlede hun for sig selv.

Vores ankomst gav anledning til livlig aktivitet i landsbyen. Det var ikke hver dag folk kom igennem dette område. Snart var vi omgivet af omkring tyve mennesker, store

og små, som alle ville ønske os Guds fred og byde os velkommen til deres lille by. Tre hunde løb omkring og gøede ophidset.

»Er der en af jer der hedder Ameqran?« spurgte Karin.

»Det gør jeg,« svarede en muskuløs, brun mand med krøllet hår. »Jeg bor på en gård en smule længere mod syd.«

»Har du en søster i det Ny Jerusalem der hedder Titrit?«

»Ja, det har jeg. Hun er sandalmager.«

»Så har jeg et brev til dig.« Karin rakte ham Titrits brev.

»Ih, tak skal du have!« udbrød Ameqran og flåede kuverten op.

Solen hang lavt på den vestlige himmel, og før vi vidste af det, havde folk opstillet et stort bord midt i landsbyen og var ved at dække det med alle mulige slags mad. Et spontant festmåltid for de uventede gæster fra Byen.

Der var suppe, tofu-tacos, pasta med tomater og ærter, musaka, kokossalat og frugt til dessert. Der var lækre vine og limonade. Og der var spørgsmål og svar og sang og munter sludren.

Efter måltidet fandt Karin sin ven Horace. Han var en tynd mand med sort hår og så indiansk ud.

Horace hentede nogle notater fra sit hjem og satte sig ved siden af Karin.

Karin fandt et kort blandt sine papirer. »Horace, for cirka hundrede år siden sendte du mig dette kort,« sagde hun. »Du har optegnet mange afstande på det, blandt andet afstanden fra søen til landsbyen.«

Horace nikkede.

»Men for fem år siden sendte du mig det her,« hun trak et andet kort frem. »Kan du regne ud hvad jeg vil sige?«

»Ja, det kan jeg,« sagde Horace langsomt. »Søen har flyttet sig.«

»Søer kan flytte sig,« sagde Karin, »men det kan træer ikke. Du målte afstanden mellem træerne, og det ser ud til at de også har flyttet sig.«

»Ja ...«

»Du må undskylde, men jeg er nødt til at spørge dig: Er du sikker på at dine opmålinger er korrekte?«

»Helt sikker.«

»På vej hertil i dag målte jeg selv afstanden så nøjagtigt jeg kunne. Den var 5,82 kilometer. Din sidste måling var 5,75.«

»Det er ikke nogen stor forskel. Det er da nok inden for måleunøjagtigheden.«

»Tror du selv på det?«

»Næh, ikke rigtig,« indrømmede han. »Vi bør selvfølgelig sammenligne vores målebånd, men det er en forskel på 70 meter.«

»Ja, og for hundrede år siden målte du afstanden til 4,55 kilometer.«

»Det passer.«

»Så hvad sker der?« spurgte Karin.

»Jorden vokser,« svarede Horace med et skuldertræk.

»Er det sandsynligt?«

»Hvad er sandsynligt?« spurgte Horace. »Vi ved ikke hvad der er sandsynligt i denne verden. Men jeg ved at det plejede at tage os tolv dage at komme fra Byen til landsbyen her. Nu tager det os fjorten. Men vi bør sammenligne vores målebånd.«

De rejste sig og gik.

* * *

Den nat sov vi under et tag for første gang i over to uger. Vi havde ikke nogen senge, men landsbyboerne havde givet os masser af hø at sove på.

Karin og jeg sov på Ameqrans gård. Hans søster havde fortalt ham om vores støvler, og han var opsat på at se dem. På vores rejse havde vi hidtil haft sandaler på eftersom jorden var nem at gå på, men Karin fandt støvlerne frem fra vognen og viste dem til Ameqran. Han var fuld af beundring for sin søsters arbejde.

»Jeg kan se at de er gode,« sagde han. »Jeg har et par hjemmelavede støvler som jeg bruger af og til, men de her er af høj kvalitet. Hun er meget dygtig.«

»Det lod til at hun var meget stolt af sit arbejde,« bemærkede Karin.

»Det har hun sandelig god grund til,« sagde Ameqran med eftertryk. »Når Gud giver én et talent, skal man ikke skamme sig over det, så længe man giver Gud æren.«

»Du er meget stolt af din søster,« sagde jeg.

»Ja, det er jeg,« smilede Ameqran. »Vi har altid stået hinanden nær. Har du nogle søskende?«

»Jeg havde en bror,« svarede jeg, »men han er ikke her.«

Ameqran nikkede. Han vidste hvad jeg mente. Næsten alle fra den gamle jord havde en nær ven eller slægning som ikke kom til den nye jord. Jeg har nævnt hvordan jeg mødte min mormor kort efter opstandelsen – min morfar er her ikke.

»Fortæl mig om ham,« sagde Ameqran.

»Han hed Anders. Han og jeg var nære venner da vi var teenagere,« begyndte jeg. »Han var et par år ældre end mig, men vi tilbragte meget tid sammen. Vi gik til fodboldkampe og i biografen, og da vi blev gamle nok til at interessere os for piger, udvekslede vi synspunkter og meninger om denne ubegribelige halvdel af menneskeheden.

Da vi var børn, plejede vores forældre at tage os med i kirke hver søndag, og for det meste var vi glade for at komme der. Men da min bror var omkring tyve år gammel, skete der noget frygteligt som ændrede hele hans holdning over for Gud.

Anders havde en kæreste på det tidspunkt. Hun var en pige med store problemer. Hun var maniodepressiv, anorektiker, ofte dybt nedtrykt. Anders elskede hende. Men så en dag da han gik hen for at besøge hende, fandt han hende død i hendes værelse. Hun havde skåret pulsåren over i begge håndled.

Anders brød sammen. Det blev så slemt at han blev indlagt i en måneds tid. Da han kom hjem, bekendtgjorde han at han havde opdaget at Gud var fup. Han var simpelthen holdt op med at tro.

Et par år senere fandt han en ny pige, de blev gift, fik to børn, men så blev de skilt. Anders' liv var ikke lykkeligt; men mange andre har haft liv der var værre end hans. Ikke desto mindre vaklede han, så vidt jeg kan se, aldrig i sin overbevisning om at Gud ikke eksisterer.

Min forhold til min bror blev dårligere. Vi mødtes stadig tit, og han var forlover da Karin og jeg blev gift. Men han havde altid en nedladende bemærkning om min tro på Jesus. 'Det er ikke mig der har brug for Guds tilgivelse,'

kunne han finde på at sige. 'Det er Gud der har brug for min tilgivelse.'«

»Så han kom aldrig hertil?« spurgte Ameqran.

»Nej. Jeg har spurgt Jesus om ham, og han fortalte at han har gjort hvad der er bedst for Anders. Og det er jeg glad og taknemmelig for.«

»Din bror ville have hadet det her,« sagde Ameqran. Det var en konstatering, ikke et spørgsmål.

»Ja, det ville han,« sagde jeg. »Hvis Gud havde sat ham her, ville han hele tiden blive konfronteret med Guds hellighed og storhed. Det ville have været tortur for ham, så jeg er glad for at han ikke er her. Det her liv er fuld af ting han ville have hadet. Gud har været nådig imod ham.«

»Savner du ham?«

»Nej,« sagde jeg bestemt. »Hvis jeg savnede ham, ville det være fordi jeg gerne ville have ham her, og det ville være meget ukærligt af mig. Gud elskede ham nok til at han ikke ville tvinge ham til at bo her. Og det gør jeg også.«

Jeg holdt en pause og skiftede så emne. »Men ved du hvad, tilbage på den gamle jord regnede jeg aldrig med at livet her ville være så aktivt,« sagde jeg.

Ameqran lo. »Du har ret. Jeg ved at jeg forestillede mig livet her som en tilstand af sløv lykke.«

»Sløv lykke.« Jeg smagte på udtrykket. »Den formulering kan jeg godt lide.«

»Ja, du ved – sådan bare at sidde og synge lovsange uafbrudt i milliarder af år og ikke gøre noget som helst andet.«

»Vi bruger meget tid på at synge lovsange,« indvendte jeg.

»Det gør vi,« sagde Ameqran, »og det bør vi! Men vi gør også så meget andet. Gud skabte os til at være aktive og kreative. Det har ikke ændret sig. Guds Rige er det sted hvor Gud bestemmer, og hvor alt sker på den måde han har tænkt sig.«

»Det er som at være mand og kone,« sagde Karin. »Vi bruger meget tid på bare at betragte hinanden og indsuge hinandens kærlighed; men at være mand og kone betyder også at man gør en masse ting sammen.«

»Netop,« sagde Ameqran.

»Jeg tror at noget af problemet er de forestillinger vi havde om at 'komme i himlen',« fortsatte Karin. »Det var så tåget og overåndeligt. Mange folk var ikke engang klar over hvad Bibelen fortalte om legemets opstandelse og at bo på en ny jord. De havde en vag forestilling om at når man døde, kom man i himlen hvor Gud ville give én englevinger og en harpe så man kunne sidde på sin lille sky og spille musik. Men Gud lovede os meget, meget mere!«

Vi sang en aftensang sammen. Så forlod Ameqran os på høløftet hvor vi skulle sove.

Vi faldt i søvn i det bløde hø med hinanden i hånden.

Kapitel 12

Før vi tog af sted den følgende morgen, spurgte Karin Horace om hvad vi kunne forvente at møde når vi rejste længere sydpå.

»Omkring tre dagsrejser herfra kommer I til en stor skov,« sagde han. »Visse steder er den ret tæt, og det kan godt blive vanskeligt for jer at få vognen igennem.«

»Er der mennesker dernede?« spurgte hun.

»Ja, det er der. Ikke mange, men I møder nok nogle stykker.«

Vi kom til skoven om aftenen på vores rejses ellefte dag uden at møde nogen undervejs. Vi slog lejr lige uden for skoven. Greg fandt sit teleskop frem; det ville nok blive sidste gang han kunne bruge det.

»Vi kan ikke få vognen gennem skoven,« sagde han. »Det betyder at vi er nødt til at efterlade teleskopet her. Så nu skal jeg have foretaget en sidste måling, der skal være så nøjagtig som mulig før jeg bliver nødt til at forlade mig på astrolabiet. Hvor langt har vi gået, Karin?« råbte han til hende.

»570 kilometer,« svarede hun. Hun havde hjulpet Rediat med at tænde et bål, og nu kom hun over til os.

»Hvorfor bruger vi kilometer og ikke mil eller noget andet?« spurgte Marie.

»Hovedsagelig fordi det målebånd jeg fik af Gud, er metrisk. Det er 100 meter langt og inddelt i meter og centimeter. Andre folk der fik måleinstrumenter fra Gud, fik også metrisk udstyr.«

»Så du mener at metersystemet er guddommeligt?« spurgte Anna med et grin. »Er vi virkelig helt sluppet af med de gamle engelske og amerikanske måleenheder?«

Karin lo. »Selvfølgelig er det ikke guddommeligt. Men det er praktisk. Jeg formoder at Gud gav os alle metrisk udstyr for at spare os problemet med at skulle diskutere hvilket målesystem vi skulle bruge.«

»De fleste mennesker her var jo nok også vant til at bruge metermål på den gamle jord,« sagde jeg.

»Nej, det passer faktisk ikke,« sagde Karin. »Metersystemet blev opfundet i slutningen af 1700-tallet. Før den tid var der ingen der brugte det. Hvert land havde sit eget system.«

»Det er rigtigt,« sagde Greg. »Jeg havde aldrig hørt om meter før jeg kom hertil.«

»Problemet var at forskellige lande brugte forskellige systemer. En engelsk tomme var ikke det samme som en dansk tomme, som ikke var det samme som en fransk tomme, og så videre. Metersystemet havde to store fordele: Det var simpelt, og det var ens for alle.«

»Men hvad er en meter egentlig?« spurgte Hans.

»Oprindeligt blev den defineret så afstanden fra ækvator til nordpolen ville være præcis ti millioner meter,« forkla-

rede Karin, »men det var ikke praktisk – især fordi jorden ikke var en massiv kugle, men havde et flydende indre og bevægelige kontinentalplader. Så derfor ændrede man senere definitionen så en meter blev defineret på baggrund af lysets hastighed og frekvensen af strålingen fra en bestemt cæsium-isotop.«

»Hvordan i alverden skal vi kunne måle frekvensen af strålingen fra en bestemt cæsium-isotop?« udbrød Hans. »Og hvad er en cæsium-isotop egentlig for noget?«

»Det har vi endnu ingen mulighed for at måle,« indrømmede Karin. »Så vi bruger mit målebånd i stedet. Og andre lignende målebånd, selvfølgelig. Så på en måde kan man vel godt sige at vores meter et gudgiven.« Hun smilte.

Mens vi stod og snakkede, var Greg blevet færdig med sin opstilling. Han kiggede i teleskopet, foretog sine målinger og kom over til mig for at få lavet de sidste beregninger.

»Hvad har I så nu?« spurgte Karin.

»Vi har rejst 0,5 graders bredde,« sagde Greg. »En halv grad. Det betyder at afstanden fra ækvator til nordpolen er omkring 100.000 kilometer – eller 100 millioner meter, sammenlignet med de 10 millioner meter du nævnte som størrelsen af den gamle jord.«

Karin nikkede tankefuld.

»Men målingerne er meget usikre,« fortsatte Greg. »Den korrekte størrelse kan være det halve eller det dobbelte af det tal vi har fundet. Jeg kan muligvis få bedre resultater når vi kommer længere sydpå, hvis mit astrolabium er nøjagtigt nok.«

* * *

»Hvordan kommer vi videre?« spurgte Greg efter aftensmadden. »Det er praktisk taget umuligt at køre vognen gennem skoven.«

»Vi er nødt til at efterlade vognen her,« svarede Karin. »Vi samler den op på tilbagevejen. Vi tager de ting som vi og hestene kan bære på ryggen.«

»Hvad med kilometertælleren?«

»Vi må skiftes til at trække den. Det bliver selvfølgelig mindre nøjagtigt eftersom vi ikke kan rejse i en lige linje mellem træerne; men hvad andet kan vi gøre?«

Vi gik tidligt til ro; vi var alle klar over at vores rejse ville ændre sig dramatisk nu.

Tidligt om morgenen tog Marie en af sine halsbrækkende rideture. Normalt plejede hun at vælge én hest og ride på den i en halv times tid, men denne gang tog hun en tur på begge heste. »Det bliver formodentlig deres sidste galop i dagevis,« forklarede hun.

Vi havde et par rygsække, som vi fyldte med mad og instrumenter. Karins mange kilometerstave og vores reb blev spændt fast på ryggen af en af hestene, og den anden hest bar vanddunkene, teltene og tæpperne. Vi tog vores sandaler af og iførte os vores nye støvler.

Men vi var nødt til at efterlade Gregs store teleskop og Rediats balalajka. Sejldugen på vognen ville holde dem tørre hvis det blev regnvejr, så vi var sikre på at vi ville finde dem i god stand på tilbagevejen.

Og så drog vi ind i skoven.

* * *

Skoven var ikke så tæt som den havde forekommet set udefra, og der var mange lysninger mellem træerne. Træerne var hovedsagelig løvtræer med en enkelt palme hist og her. Der var også en masse kæmpestore bregner. Mange små bække gennemskar skoven på kryds og tværs, og flere steder var jordbunden ganske mudret. Vi var taknemmelige for vores støvler, som viste sig at være forbløffende vandtætte.

Hvor træerne stod tæt sammen, kunne det være temmelig mørkt, men for det meste fandt solens stråler vej gennem trætoppene og skabte et vandfald af grønne, gule og brune farver over hovederne på os.

Dyrelivet var forskelligt fra hvad vi havde set på den åbne slette. Der var ingen store dyr her, men masser af små. Der var aber overalt, og de var meget interesseret i hvad vi foretog os. Deres konstante »iik, iik« lød omkring os, men vi vænnede os snart til det, og de *var* ret søde. På et tidspunkt kom en enlig stor gorilla hen til os, men efter at den havde studeret hver enkelt af os i nogen tid, gik den igen. Den var muligvis skuffet over at vi ikke også var gorillaer.

Luften var fugtig, og da aftenen nærmede sig, besluttede vi at det var bedst slå teltene op. Vi havde gået i atten dage på den sydlige slette uden at bruge teltene en eneste gang, men i skoven kunne man næsten føle at det nok blev regnvejr.

Så da vores første dag i skoven gik på hæld, fandt vi en lysning hvor det ville være sikkert at tænde ild, og mens Rediat havde travlt med at tilberede aftensmaden, rejste vi andre teltene.

Rediat havde visse problemer med at få gang i ilden. Det var svært for ham at finde tørt træ, og da det endelig lykkedes for ham, kom der lige så meget røg som flammer. Men som forventeligt hindrede det ham ikke på nogen måde i at frembringe et nyt kulinarisk mesterværk. Skoven gav ham utallige planter som ikke voksede på sletten, og i de følgende dage ændrede vores diæt sig betragteligt. Vi havde masser af kokosnødder, dadler og figener fra træerne, men Rediat fandt også forskellige nye svampearter som jeg ikke havde set før. Selv blade fra nogle af bregnerne kunne bruges til en krydret salat.

Efter måltidet havde vi atter lyst til at synge. Desværre havde vi været nødt til at efterlade Rediats balalajka, men han fandt nogle hule grene af forskellig tykkelse som gav forskellige toner når man slog på dem. Så med to skeer som trommestikker klarede han sig ganske godt med sin hjemmelavede xylofon.

»Vi ved meget lidt om dig, Hans,« sagde Karin da vi havde sunget nogle sange. »Du er meget stille fyr. Der må da gemme sig en interessant person bag dine blå øjne.«

Hans smilede undskyldende. »Jeg er bange for at der ikke er så meget at fortælle,« begyndte han. »Jeg blev født i 1322 i den nordlige del af det Tysk-Romerske Rige. Min far var smed, og det var også det håndværk jeg lærte da jeg voksede op.

Jeg var glad for at arbejde med metaller. Ikke kun jern. Jeg holdt også af kobber og bronze, og af og til lavede jeg sølvsmykker.

Men livet var hårdt. Der kom et par år med hungersnød, og så – i slutningen af 1340'erne – kom den Store Pest.«

»Den sorte død?« spurgte jeg.

»Ja, det er vist det navn senere generationer har givet den. Det hele startede som et rygte. Vi hørte om tusinder af mennesker der døde sydpå; men det varede ikke længe før den kom til vores by. Nogle fik åndedrætsproblemer, andre fik bylder på arme og ben. Der var død overalt! Da mine forældre døde, var halvdelen af byen allerede død. Jeg blev ikke overrasket da jeg selv fik problemer med at trække vejret. Jeg døde i 1350.«

»Så du var ... 28?« spurgte Karin.

»27, 28, jeg er ikke sikker.«

»Blev du aldrig gift?«

»Nej,« sagde han. »Jeg mødte Hoshi her på den nye jord.«

»Ja, hun sagde at hun er født her,« bemærkede jeg.

»Ja, det er hun. Hun er en vidunderlig kvinde. Så ukompliceret i sin holdning til alting.«

»Vi er et mindretal nu,« sagde Karin.

»Hvem?«

»Vi,« hun lavede en håndbevægelse der omfattede os alle. »Os gammeljordiske. Hvis jeg ikke tager meget fejl, bor her nu flere mennesker der født på den nye jord end på den gamle.«

»Så vi er en samling gamle knarke!« bemærkede Greg.

»Tal for dig selv, Greg,« sagde Anna. »Jeg er hverken gammel eller en knark. Jeg er en sofistikeret kvinde på højden af sit evige liv. Basta!«

Vi lo alle.

»Når Hoshi er født her, betyder det så at hun ser anderledes på livet?« funderede jeg.

»Åh ja, så afgjort,« svarede Hans. »Det er det jeg finder så forfriskende ved hende. Denne verden er hendes naturlige miljø. Efter flere århundreder her føler jeg stadig at jeg kun er ved at vænne mig til det.«

»Jeg ved hvad du mener,« sagde jeg. »Karin og jeg talte om det forleden dag. Vi har stadig svært ved at fatte at tid ikke længere er begrænset. For dem af vores børn der er født her, kommer det helt naturligt.«

»Ja. Sådan er det også med Hoshi. Kan I huske hvad Greg sagde for nogle dage siden: at jeg savnede min kone. Det er sandt et langt stykke ad vejen. Jeg savner hende virkelig. Men for hende er det anderledes. Jeg ved at hun elsker mig og nyder at være sammen med mig. Nu hvor jeg er væk, er jeg sikker på at hun tænker på mig hver eneste dag, men hun *savner* mig ikke på samme måde som jeg savner hende. Hun ved at vi får hinanden at se igen, selv hvis der går mange år.«

Karin smilede. »Så længe tror jeg nu ikke vi vil være væk,« sagde hun.

Hans fortsatte: »Jeg formoder at der dybt nede stadig sidder en lille bekymring for at jeg kan miste hende, at der kan ske hende noget mens jeg er væk. Det er selvfølgelig fjollet, og heldigvis bliver den bekymring mindre og mindre jo mere tid jeg tilbringer i Guds nærhed. Men på den gamle jord lå frygten for at miste den man elskede, altid bag savnet af dem.«

Han blev tavs igen. Lidt efter sagde han: »Nogle gange får jeg en fornemmelse af at Hoshi taget for mange ting for givet: Guds nærvær, vores sikkerhed, overbevisningen om at de vi elsker, altid vil være her, at vi aldrig kommer til at

sulte eller blive syge. Hun har aldrig kendt andet. Men så går det op for mig at hun gør *ret* i at tage de ting for givet. Alt er godt nu, og sådan vil det altid være. Det er mig der har den forkerte holdning fordi jeg ikke tager vores evige lykke for givet. Vi er her nu. Det gamle liv er forbi. Vi kan slappe af. Jeg vil med garanti se Hoshi igen.

Det er noget jeg stadig prøver at lære; men sandt at sige nyder jeg læringsprocessen. Hver gang det går op for mig – igen! – at Gud har fuldstændig styr på alting, og at der aldrig mere vil ske noget ondt, bliver jeg fuldkommen overvældet af en følelse af taknemmelighed. Og den følelse er så fantastisk at det faktisk er prisen værd at jeg ikke helt har lært det endnu, hvis I forstår hvad jeg mener.«

Vi nikkede.

»Jeg er sikker på at vi nok skal lære det med tiden. Men foreløbig nyder jeg at være en gammel knark der er i færd med at lære at være en ubekymret ung mand.« Hans smilede.

»Karin sagde forleden dag at tid er mere *flydende* for folk der er født her,« sagde jeg. »Er den ved at blive flydende for os alle?«

»Jeg tror at det gradvist er ved at ske,« sagde Greg. »Jeg ved at det bliver sværere og sværere for mig at vurdere hvor længe noget har varet. Marie kan spørge mig: 'Hvornår var vi sidst på markedet i Byen?' og så er jeg ude af stand til at sige om det var en uge eller et år siden. Det er noget nyt. Sådan havde jeg det ikke for et par århundreder siden.«

»Jeg tror noget af det skyldes at vi bliver ældre,« sagde Karin. »Selv på den gamle jord syntes tiden at gå hurtigere når man blev ældre.«

»Men vi bliver ikke ældre,« indvendte Greg.

»Nej, men vil fylder stadig vores hukommelse med mere og mere information. Et år bliver en mindre og mindre brøkdel af den tid vi har oplevet.«

»Jeg tror det er mere end det,« sagde Greg. »Jeg tror det har noget at gøre med det Mik sagde: Vi er ved at vænne os til at tiden er ubegrænset. Jeg tror der kommer et tidspunkt hvor vi vil bruge ordet 'snart' i betydningen 'om nogle få tusind år'.«

»Du mener ligesom Gud gjorde i nogle af profetierne?« sagde jeg. »Det blev jeg altid så frustreret over. Jeg vidste godt at 'for Herren er én dag som tusind år, og tusind år som én dag,' men jeg følte mig alligevel lidt snydt når Bibelen brugte ordet 'snart' om ting der lå mere end to tusind år ude i fremtiden.«

»Måske var det en forsmag på hvordan livet er her. Jeg tror at vi måske en dag holder helt op med at tænke i tidsbegreber.«

»Man kan ikke have musik uden tid,« indvendte Rediat. »Musik er én tone *efter* en anden. Rytme er variationer i timing.«

»Sandt nok,« sagde Greg. »Og jeg påstår ikke at tiden vil forsvinde; men når vi har været her en milliard år, tror jeg at vores tidsbegreb vil have ændret sig. Det bliver *flydende* som Karin sagde.«

Natten var behagelig, men ikke stille. Vi var omgivet af skovens lyde. Nattens fugle tudede, små dyr krøb rundt i bla-

dene uden for vores telte. Men stemningen indenfor var hyggelig.

Det regnede om natten, men kun kortvarigt, og da vi stod op om morgenen, var luften så frisk at den næsten føltes nærende.

Hestene var gået på opdagelse i nattens løb, og vi kunne ikke se dem; men da Marie fløjtede, kom de næsten øjeblikkelig.

Vi pakkede vores ting sammen og fortsatte mod syd.

Dagen forløb uden begivenheder, og atter engang fandt vi en lysning hvor vi rejste vores telte.

Efter at solen var gået ned, bemærkede vi nogle ildfluer omkring os. De udsendte kortvarige blink og lignede farverige havelygter. Mens vi sad og beundrede dem, følte jeg en stemning af stille ... forventning? Ja, forventning var det eneste ord jeg kunne finde til at beskrive det.

Vi sang igen mens Rediat spillede på ethvert »instrument« han kunne improvisere på; men snart sad vi helt stille og lyttede. Det var som om fornemmelsen af forventning voksede omkring os. Og så hørte vi det. Det begyndte som en svag, undefinerlig lyd – næsten som en stille hvisken i fjerne trætoppe. Så pegede Karin pludselig ud i luften og udbrød: »Se ildfluerne!«

Mens vi havde sunget, var antallet af indfluer langsomt vokset, og nu var der mindst hundrede af dem i luften omkring os. Jeg bemærkede at nogle af dem et øjeblik skiftede farve fra gul til grøn eller rød eller orange. Hvert skift var så kortvarigt at jeg til at begynde med troede at det var noget jeg bildte mig ind.

Mens vi betragtede ildfluerne, blev den fjerne hvisken højere, og få minutter senere gik det op for os at det vi hørte var lyden af musik der nærmede sig.

Der gik endnu et par minutter, og vi kunne høre at musikken i virkeligheden var syngende stemmer. Og pludselig kunne jeg genkende lyden. Jeg havde hørt den massevis af gange før, men næsten altid på tæt hold.

Vi så på hinanden. »Det er engle,« sagde jeg. De andre nikkede.

Som lyden nærmede sig, blev ildfluernes grønne, røde, orange, lilla og blå lysglimt mere og mere hyppige, og det var som om deres lys havde en egen struktur. Det var som om ildfluerne samledes i områder med forskellig farve, der kom og gik.

Så skete det! Jeg tror der har været mindst halvtreds engle på vej gennem skoven. Vi kunne ikke se dem, men vi kunne tydeligt høre dem.

Vi var omgivet af musik. Englesang er ikke som menneskesang. Når mennesker synger, kan man tale om to-, tre- eller firestemmig musik; men med engle giver det ingen mening at tælle på den måde. Hvis man hører bare to engle synge, kan det lyde som otte-tonige harmonier. Men når flere engle synger sammen, får man ikke bare en fordobling af stemmerne. Det er som om skønheden spreder sig til alle ens sanser – som om man begynder at lugte og smage og føle sangen. Det var det der skete i skoven. Englenes sang forplantede sig til ildfluernes lys, og sådan blev deres musik suppleret med et fantastisk farvespil omkring os.

Jeg ved ikke hvor længe vi sad der. De utrolige har-

monier ekkoede fra træ til træ, og et overflødighedshorn af farver skyllede frem og tilbage mellem ildfluerne. Koncentriske farvecirkler voksede og svandt, geometriske figurer roterede i indviklede mønstre, farveeksplosioner spredte sig og samlede igen. Jeg ved ikke om ildfluerne rent faktisk kunne høre englens stemmer, men der var ingen tvivl om at det påvirkede dem, og at sværmen af insekter boblede af begejstring.

Til sidst havde englens passeret os. Den farverige opvisning mindskedes, sangen blev svagere, og til sidste var alt så sort som det plejede.

»Wow!« hviskede Karin.

Resten af os sagde ingenting. Vi sad der bare. Lidt efter lagde vi os ned på ryggen, overvældede.

Og sådan faldt vi i søvn. Teltene stod tomme den nat.

Kapitel 13

På vores femte dag i skoven mødte vi Nasir. Vi vandrede af sted, snakkende og syngende, da vi pludselig så ham. Han var en kort, mørklødet mand med sort hår og brune øjne. Han bar på en stor sæk og havde en lang kniv i en rem over skulderen. Han så direkte på os da vi nærmede os.

»Guds fred over jer,« råbte han. »Jeg hedder Nasir.«

Vi ønskede ham Guds fred og præsenterede os.

Vi fandt snart ud af at han var om muligt endnu mere forbløffet end vi over at møde nogen i skoven. Han ville vide hvor vi kom fra, og hvad vi lavede her. Vi fortalte ham om vores ekspedition. Da vi omtalte vores spinkle håb om at finde løverne, spidsede han ører.

»Der er en dreng i vores landsby som hævder at han har set en,« sagde han. »Jeg ved ikke om han har ret.«

»Din landsby?« spurgte Karin. »Hvor ligger den.«

»Cirka en måneds rejse mod syd. Omtrent midtvejs mellem skoven og de sydlige bjerge.«

»Jeg modtog et brev for et års tid siden fra en kvinde jeg har korresponderet med. Hun skrev om nogen der havde set en løve. Jeg gad vide om hun bor i din landsby.«

»Hvad hedder hun?« spurgte Nasir.

»Minna,« svarede Karin.

»Der er en kvinde i vores landsby med det navn. Det var hendes nevø der angiveligt så en løve.«

Anna var begejstret. »Fortæl os om det.«

»Jeg ved ikke så meget om det,« sagde Nasir. »Sandt at sige, tror jeg ikke det var en løve. Han var på en udflugt til bjergene sammen med nogle venner. Da de vendte tilbage, beskrev drengen et dyr han havde set der. Det lød som en løve. De andre havde ikke set noget.«

»Så drengen påstår faktisk ikke at han har set en løve?«

»Nej. Han så et stort, lysebrunt dyr i stil med en panter, men med hår rundt om hovedet.«

Anna så skuffet ud.

Nasir spiste frokost med os, og mens vi spiste, forklarede han hvad han lavede.

»Grundlæggende nyder jeg bare Guds natur,« svarede han. »Jeg går alene på vandretur i måneder ad gangen. Jeg udforsker naturen. Jeg kigger på træerne, jeg lugter til blomsterne, jeg lytter til fuglene, jeg nyder at være sammen med dyrene. Det er fantastisk.«

Han sukkede lykkelig og fortsatte: »Jeg er også kunstner. Når jeg er herude, skriver jeg digte, sange. Og jeg samler ting sammen, souvenirs fra naturen.« Han åbnede sin sæk og viste os indholdet. Der var små trægrene i forskellige størrelse, tørrede blomster, mærkeligt farvede sten, fuglefjer. »Jeg bruger de ting til at lave dekorationer. Se for eksempel på grenen her. Kan I se hvad den forestiller?«

»Ikke rigtig,« sagde Greg.

»En giraf,« sagde Nasir. »Hvis jeg holder den sådan, sætter et par kviste her, laver et lille snit her og så maler den. Så er det en giraf!«

Vi kneb øjnene sammen, lagde hovedet på skrå, stirrede på den fra siden. »Åh, nu kan jeg se det!« udbrød Hans pludselig. Vi kiggede på ham. Han havde ikke slået os som en person med en levende fantasi. »Se dér! Hvis I kigger på den fra denne side.«

»Altså ...« fortsatte Nasir. »Jeg studerer naturen, jeg priser Gud for naturen, jeg bringer naturen hjem til min landsby, jeg laver dekorationer af naturen.«

»Hvad spiser du herude?« spurgte Rediat.

»Åh, lidt af hvert. Gud sørger for mig.«

For de fleste af os lød det som et intetsigende svar, men det gav øjensynlig mening for Rediat.

»Hvornår har du tænkt dig at vende tilbage til din landsby?« spurgte Karin.

»Det ved jeg ikke,« sagde Nasir. »Når som helst.«

»Jeg ville meget gerne besøge din by og tale med denne Minna. Vil du være vejviser for os? Afstandene herude er så enorme, og vi kunne nemt gå forbi din by uden at opdage den.«

»Jeg skal gerne vise vej. Jeg har næsten aldrig selskab på mine rejser. Det ville være rart med lidt afveksling.«

Vi takkede ham, og således voksede vores gruppe fra syv til otte personer.

* * *

Nasir viste sig at være en interessant tilføjelse til vores gruppe. Han havde rejst meget i området omkring sin landsby, og han kunne fortælle os meget om skoven og hvad vi kunne forvente at finde længere sydpå.

»Det her er den eneste større skov i området,« forklarede han. »Der er alle mulige dyr her som man ikke kan finde andre steder. Syd for skoven er der en stor slette, der mod øst og syd grænser op til en bjergkæde. Mod vest fortsætter sletten så langt som jeg nogensinde har gået.«

»Er bjergene høje?« spurgte Karin.

»Det svinger. Den sydlige bjergkæde har nogle få høje tinder hist og her, men der er mange pas hvor man kan komme igennem uden for meget besvær. Mod øst er bjergene højere – efter hvad jeg har hørt.«

»Har du aldrig været der?«

»Jeg har aldrig følt nogen trang til at bestige bjerge. Sletten og skoven giver mig masser af glæde.«

»Har du altid boet her?« spurgte jeg.

»Næsten. Jeg er født i det Ny Jerusalem, men mine forældre forlod Byen da jeg var lille. De og en flok af deres venner rejste hen hvor Gud ledte dem, og endte omkring tusind kilometer syd for Byen, hvor de slog sig ned og byggede vores landsby.«

»Tusind kilometer?« sagde Karin.

»Ja, sådan cirka, selvfølgelig. Det var hvad jeg lærte som barn.«

»Hvor længe er det siden?«

»Det ved jeg ikke. Jeg tæller ikke årene.« Hans udtryk viste tydeligt at det ville være en fjollet ting at gøre. Karin så vidende på mig.

»Gæt,« sagde hun.

»To-tre hundrede år siden, måske. Jeg er ikke sikker,« sagde Nasir.

»På universitetet fortalte du at rygtet om den påståede løve kom fra et område 1500 kilometer mod syd,« sagde jeg.

»Det er rigtigt,« svarede Karin.

»Vokser jorden?«

»Det begynder at se sådan ud.« Karin var tankefuld. »Det passer med målingerne fra Horaces landsby.«

»Tænder du på det samme som jeg?« spurgte jeg.

»Overbefolkning?«

»Jep. Hvis jorden vokser, bliver overbefolkning måske ikke noget problem alligevel.«

»Det er en interessant tanke. Men vi har brug for en mere kvantitativ analyse af størrelsen.«

Vores samtale blev afbrudt af et hølydt råb fra Anna: »Hej! Kom tilbage! Giv mig den!«

Vi løb over til hende. »Hvad sker der?« spurgte Karin.

»Der var en abe der tog kikkerten,« svarede Anna og så sig forvirret omkring. »Jeg holdt den i hånden da jeg hørte et 'iik!', og nogen flåede kikkerten ud af hånden på mig. Dér! Se på den gren.«

Vi så. Og dér, højt oppe i et træ sad en lille, meget lykkelig abe med vores kikkert i hånden. »Iik! Iik!« skreg den begejstret, som om den ville sige: »Se hvad jeg fandt!«

Det lykkedes os ikke at få kikkerten tilbage. Vi prøvede at tilbyde aben mad. Vi tilbød forskellige skinnende genstande. Vi talte til den. Vi kaldte på den. Hans prøvede endda at klatre op i træet, men aben sprang over i et nabotræ før han var halvvejs oppe.

Nasir stod bare og lo ad os. »I kan ikke gøre noget,« sagde han roligt. »Så snart en af de aber finder noget spændende, beholder den det. De er nogle underholdende skabninger!«

»Tja, det er ærgerligt, men ingen katastrofe,« sagde Karin, og vi fortsatte vores vandring mod syd igen. Men vi bemærkede at den lille abe fulgte med os i trætoppene.

Den aften fandt vi atter en lysning i skoven og slog vores telte op. Denne gang så det virkelig ud til at vi kunne få en kraftig byge i løbet natten.

Rediat tilberedte et måltid sammen med Nasir, som havde stor erfaring med hvilke planter der var specielt velsmagende, og hvordan man kunne tilberede dem. Vi troede at Rediat allerede vidste alting, men han lyttede intenst til hvad Nasir fortalte ham.

Efter aftensmaden sang Nasir et par af sine sange for os. De var lidenskabelige udtryk for forundring over Guds skaberværk, og melodierne var fængende og lette at lære. Rediat fandt hurtigt nogle pinde og sten som han kunne bruge som instrumenter, men ofte sad han blot og fløjtede et dæmpet akkompagnement til Nasirs sang.

Vi tilbød Nasir plads i et af vores telte, men han sagde at han foretrak at sove udenfor. »Det her er Guds natur,« sagde han. »Hvis det regner, er det Guds regn, og så vil jeg glæde mig over at blive gennemblødt af den.«

Det regnede virkelig den nat. Faktisk ret meget. Jeg lå vågen i nogen tid og lyttede til regndråberne der hamrede mod telt-

dugen; jeg tænkte på Nasir der lå udenfor i regnen. Men af og til forekom det mig at jeg kunne høre ham synge. Det lod til at han priste Gud for den vidunderlige regn.

Jeg må indrømme at jeg var glad for at regnen var holdt op da jeg stod op om morgenen. Jeg havde øjensynlig stadig meget at lære fra folk som Nasir. Mens Rediat og Nasir lavede morgenmad til os, udforskede jeg området omkring vores lejr.

Jeg bemærkede at aben med kikkerten stadig sad i et træ, ikke fem meter fra vores lejr. Jeg vinkede til den, og den svarede med et venligt »iik!«.

Som altid var der masser af vand i området, og jeg hørte en klukkende bæk bag et buskads. Der lød også en anden slags plask, som om nogen hoppede rundt i vandet, så jeg masede mig igennem buskadset og fandt ... Ja, jeg ved ikke rigtig hvad det var jeg fandt.

En halv snes dyr, omtrent på størrelse med katte, badede i bækken. De havde mørkebrun pels og en snabel som en elefants; men de var selvfølgelig meget mindre end elefanter.

»Anna,« råbte jeg, »kom her og se!«

De små dyr kiggede op på mig da jeg råbte, men vendte så tilbage til deres vandpjaskeri. Jeg hørte Anna komme gennem buskadset, og hun standsede brat da hun så dyrene. Hun kiggede på dem i adskillige minutter. Hun så ud som om øjnene ville trille ud af hovedet på hende.

»Hvad er de for nogen?« spurgte jeg.

»Det aner jeg ikke,« hviskede hun lamslået. »Jeg har aldrig set noget lignende.« Hun bøjede sig ned for at kigge nærmere på dem.

Et af de små dyr kom hen til hende og så nysgerrigt på hende. Hun rakte hænderne ud imod det, og det klatrede op i hendes arme.

Det havde trekantede ører der stod lige op fra hovedet, sorte øjne og den mærkelige snabel, som virkelig lignede en elefantsnabel utrolig meget. Dets poter havde tre lange kløer som et dovendyr. Vi fik indtryk af at det ville være ganske fermt til at klatre i træer.

Dyret klatrede fra Annas arme op på hendes skulder, hvor det sad og kiggede sig omkring. Det var utrolig nuttet. Anna var overhenrykt og meget forundret.

Vi gik tilbage til lejrpladsen. De andre dyr fortsatte deres bad, men Annas nye ven sad roligt på hendes skulder.

Næsten alle kom hen til Anna for at kigge på det mærkelige dyr, men Nasir blev stående ved bålet og rørte rundt i indholdet på en stegepande. »Nå, I har fundet en joffer,« bemærkede han.

»En hvad?« spurgte Anna.

»En joffer. Det kalder jeg dem i hvert fald.«

»Ved du hvad de er?«

»De er joffere!« svarede Nasir. »Hvad slags svar vil du have?«

»Det ved jeg ikke rigtig,« sagde Anna. »Det er tydeligvis et pattedyr, men ellers ...« Hendes stemme døde hen.

Nasir gik over til hende med et æble i hånden. Han rakte det til jofferen, som strakte sin snabel frem og tog det. Den tog en bid af æblet og begyndt at lave gumlelyde der lød som »jof, jof, jof.«

»Deraf navnet,« sagde Nasir.

»Gad vide hvorfor jeg aldrig har hørt om sådan nogle dyr før,« sagde Anna.

»Tja, de er ret nye,« svarede Nasir.

»Hvad mener du med 'nye'?«

»De har kun været her nogle få år. Gud har først skabt dem for nylig.«

Vi stirrede på ham. »Hvad er der?« spurgte han.

»Siger du at Gud stadig skaber dyr?« spurgte Anna.

»Ja selvfølgelig. Hvorfor skulle han ikke det?« sagde Nasir, overrasket over vores enfoldighed. »Også planter. Prøv det her,« sagde han og rakte os en tallerken med nogle skiver af en gul-grøn frugt. Den smagte som en blanding af æble og mango.

»Er det en ny frugt?« spurgte Karin fuld af ærefrygt.

»Det tror jeg,« svarede Nasir. »Den voksede ikke i skoven for fem år siden. Der er ingen i min landsby der har set noget lignende.«

»Det burde vel egentlig ikke overraske os,« funderede Karin. »Som Nasir sagde: Hvorfor skulle Gud ikke blive ved med at skabe dyr og planter?«

Vi spiste vores morgenmad. Jofferen klyngede sig til Anna hele tiden. Med jævne mellemrum gav hun den et æble som den joffede lykkelig.

Vi samlede vores ting og fortsatte vores rejse. Mens vi gik, fik Hans øje på aben som havde taget vores kikkert. Den fulgte stadig med os. Anna prøvede atter engang at få den til at komme ned til os. Hun fandt et par nødder og rakte dem op mod aben, men til ingen nytte.

Jofferen havde hele tiden siddet på skulderen af Anna. Nu betragtede den intenst aben, og pludselig hoppede den ned fra Annas skulder, løb over til det nærmeste træ og klatrede op i det med forbløffende fart. Få sekunder efter sad den ved siden af aben på en gren. Jofferen strakte sin snabel frem, aben så nysgerrigt på den, og med en hurtig bevægelse snuppede jofferen kikkerten fra aben og løb af sted med den. Alene på grenen sad aben uden at røre sig med et hvad-var-det-lige-der-skete-udtryk i ansigtet.

Jofferen kravlede ned af træet og løb over til Anna, den klatrede op ad hendes ben og krop og tog atter plads på hendes skulder. Anna tog kikkerten fra dens snabel. »Tusind tak, lille ven,« sagde hun og kløede den bag øret.

Vi andre så på dem med en blanding af forbløffelse og morskab. »Reddet af en joffer! Det er ikke en sætning man hører hver dag,« sagde Greg.

Kapitel 14

Efter to ugers vandring gennem skoven nåede vi dens sydlige grænse og trådte ud på en kæmpemæssig græsdækket slette, der i nogen grad lignede den vi havde vandret igennem i begyndelsen af vores ekspedition.

Lige uden for skoven plantede Karin en kilometerstav med indskriften »970 km«. Hun tænkte sig lidt om og tilføjede så »± 20 km«. »Vi er ikke gået i en lige linje gennem skoven,« forklarede hun, »så en margin på plus eller minus tyve kilometer er vist passende, tror jeg.«

Vi havde prøvet at justere for vores uundgåelige zigzaggang, men sådanne justeringer er vanskelige at lave, og jeg havde en mistanke om at en margin på tyve kilometer måske var en anelse optimistisk.

Vi så os omkring. Mod sydøst kunne vi lige ane omridset af en bjergkæde. Mod syd og vest syntes sletten at fortsætte i det uendelige.

»Vi skal yderligere tre ugers rejse stik syd,« forklarede Nasir, »så kommer vi til min landsby.«

Vi satte i gang, men vi havde kun taget nogle få skridt da der kom en lyd fra jofferen. Det lød som »o, o.« Det var det

første den havde sagt siden vi fandt den, og det var indlysende at den ikke havde lyst til at krydse sletten. Den hoppede ned af Annas skulder, hvor den havde tilbragt de fleste dage, og løb tilbage ind i skoven. Den kastede et sidste blik på os og forsvandt mellem træerne.

Vi var kedede af at den forsvandt, men skoven var tydeligvis dens hjem, og naturligvis skulle den være sammen med sine artsfæller.

Vi gik godt til efter den forholdsvis langsommelige vandring gennem skoven, og vi nød at se mere til solen. Rediat fandt et par pinde han kunne slå mod hinanden i en munter rytme, og snart sang og dansede vi af sted.

»Ved I hvad?« sagde jeg lidt efter. »Af og til undrer jeg mig over at der ikke var noget fra den gamle jord der overlevede.«

»Hvad mener du med 'ikke noget'? Vi er her. Vi overlevede,« sagde Marie.

»Jeg mener: Der er ingen genstande der har overlevet. Vi fik vores 'gaver' fra Gud da vi kom her, men jeg spekulerer på om de virkelig var menneskelavede genstande. Jeg fik en kugleramme og noget papir og blyanter, hvilket var vældig nyttigt for mig. Men kom de fra den gamle jord, eller var det noget Gud skabte til os her?«

»Hvad er det du savner?« spurgte Greg.

»Det kan da ikke være alt hvad vi lavede på den gamle jord, der var ondt. Vi går her og synger. Jeg kan huske nogle sange fra den gamle jord. De er på dansk, så jeg synger dem sjældent når jeg er sammen med andre, men Karin og jeg synger dem af og til når vi er hjemme. De er gode sange der priser Gud. De har overlevet i vores hukommelse, men de

har ikke overlevet som noder på papir. Hvorfor har vi ingen kopier af for eksempel Händels *Messias*? Det var et mesterværk, der fortalte om alt hvad Gud har gjort.«

»Hvem er Händel?« spurgte Greg.

»En komponist. Du kan ikke have kendt til ham, for du døde længe før han blev født. Og hvad med andre ting? Hvorfor har intet værktøj overlevet? Det kan da ikke alt sammen have været noget skidt. Af og til savner jeg en lomme-regner.«

»Jeg ved ikke rigtig,« sagde Karin. »Nogle gange er det vanskeligt at sige om en ting er god eller ond. Det kommer an på hvordan man bruger den. Jeg tænker at Gud muligvis ønsker at vi skal starte forfra. Ja, han gav os nogle få gaver for at hjælpe os i gang, men de var alle ganske »primitive«, om jeg så må sige. Greg fik to linser, han fik ikke et rumteleskop. Jeg fik et målebånd, jeg fik ikke et komplet GPS-system.«

»Et hvad?« spurgte de andre.

»Det er lige meget. Min pointe er: Jeg tror at vi har fået en chance for at begynde forfra. Ideer overlever i vores hukommelse, men nu har vi en mulighed for at beslutte hvilke ting det er værd at lave, og hvilke det ikke er.«

»Jeg er enig,« sagde Marie. »Du sagde selv at nogle gode sange har overlevet i din hukommelse. Det er op til dig at beslutte om du vil dele dem med andre. Mange kunstnere har genskabt nogle af deres mesterværker – undertiden med spidsfindige ændringer, har jeg hørt.«

»Jeg er sikker på at *Messias* har overlevet,« sagde Karin. »Der er så mange mennesker der har spillet og sunget den i årenes løb; det er blot et spørgsmål om at skrive den ned igen. Hvem ved, måske er det allerede sket; eller måske sid-

der Händel i dette øjeblik et eller andet sted i Byen og skriver sin musik.«

Hun begyndte at nynne *Hallelujah*-koret. »Kan I høre?« udbrød hun. »Det eksisterer stadig.« Anna og jeg, som var de eneste der nogensinde havde hørt det, sang sammen med hende, men der opstod nogen forvirring efter de første par linjer da det gik op for os at Anna kun kendte en russisk oversættelse af teksten.

»Jeg kan se at der er behov for nogle småændringer,« sagde jeg leende.

»Og du skal nok få din lommeregner med tiden,« sagde Karin og kyssede mig på kinden. »Men jeg tror jeg snart får brug for at du udregner nogle rødder for mig. Det må du gøre manuelt.«

»Rødder?« spurgte jeg.

»Jeps,« var alt hvad hun sagde.

Vi gik i adskillige dage. Vi sov under åben himmel eller i vores telte, afhængigt af vejret. Nasir sov altid udenfor Vi nød Rediats mad, som på fortræffelig vis blev suppleret med nogle af Nasirs forslag. Vi skiftedes til at trække kilometer-tælleren, Karin plantede sine stave hver tiende kilometer, og hun tegnede kort og kort og flere kort efterhånden som vi gik.

Marie genoptog sin gamle vane med at tage hurtige rideture på hestene. Første gang Nasir så hende fare af sted uden sadel eller seletøj, stod han som naglet til stedet og smilede bredt mens hun forsvandt i det fjerne. »Flot,« var alt hvad han sagde da lyden af de tordnende hove vendte

tilbage og fór forbi os, og Maries lange hår flagrede i vinden som en vimpel i stormvejr.

Om aftenen tog Greg undertiden sit astrolabium og Radomirs ur frem og lavede nogle målinger. Resultaterne var mindre nøjagtige end med hans teleskop, men omtrent 1800 kilometer syd for Byen vurderede han stadig at jorden var cirka ti gange større end den gamle jord.

»1800 kilometer,« sagde Rediat. »Karin, burde vi ikke have nået til Nasirs landsby nu? Du sagde at den lå omkring 1500 kilometer syd for Byen.«

»Det gjorde den,« sagde Karin.

»Det varer et par dage endnu før vi er der,« fortalte Nasir os. »Men vi nærmer os.«

Bjergkæden som vi havde set mod sydøst da vi forlod skoven, lå nu stik øst for os. »Det er – naturligvis – de østlige bjerge,« forklarede Nasir. »Der ligger en anden bjergkæde mod syd, to ugers rejse fra landsbyen.«

»Tager folk tit derhen?« spurgte Karin.

»Til de østlige bjerge – næsten aldrig. De er høje og næsten umulige at krydse, siger mine venner. Det sker af og til at nogen krydser den sydlige bjergkæde, men der er ikke meget grund til at gøre det. Der ligger en anden tæt skov på den anden side af bjergene, og så vidt jeg ved, er der aldrig nogen der er gået ret langt ind i den.«

»Så bliver vi måske de første,« bemærkede Karin.

»Har I tænkt jer at rejse så langt?« Nasir var imponeret.

»Ja, jeg vil gerne gå mindst tusind kilometer til.«

Nasir sad tavs og tænke en stund. »Der er rygter om en eneboer der lever i de østlige bjerge,« sagde han så. »Der er nogle der hævder at have set nogen – eller noget – stå højt

oppe ad bjergsiden. Men der er ingen der har set ham – eller det – på tæt hold. Måske var det bare en stor abe.«

»Interessant,« sagde Karin. »Men vi skal ikke den vej. Jeg har brug for at vi går så nøjagtigt stik syd som muligt. Hvor meget er vi afvejet fra den kurs, Greg?«

»Så lidt at jeg ikke kan måle det,« svarede Greg.

To dage senere fik Karin øje på landsbyen i kikkerten, og da vi nærmede os, kom en flok børn løbende os i møde. Et par hunde kom sammen med dem, og adskillige voksne fulgte efter i et mere adstadigt tempo.

»Paula så jer komme!« råbte en lille dreng ivrigt og pegede på en stor pige bag ham. »Hun så jer komme!«

»Hils pænt på dem, Musad,« sagde pigen Paula med en voksen stemme. »Du ved hvad man skal sige.«

»Guds fred over jer,« sagde drengen. »Jeg hedder Musad. Paula så jer komme!«

»Og Gud fred over jer, Musad, Paula, jer allesammen.« Vi nikkede til dem alle og fortalte hvad vi hed.

»Er I Nasirs venner?« ville Musad vide.

»Ja, det er vi,« svarede Karin. »Vi mødte ham i skoven.«

»Der tager Nasir altid hen,« Musad var ikke til at standse. »Og så laver han fine ting til os.«

Nu var en af kvinderne fra byen nået hen til os og hilste os med et stort smil. »Mit navn er Corinna,« sagde hun. »Det er herligt at få gæster her. Når Nasir kommer hjem fra sine vandreture, har han som regel kun grene og sten med.«

Vi hilste på hende og de andre og gik tilbage mod landsbyen sammen med dem.

* * *

Landsbyen var større end vi først havde troet. Der boede omkring to hundrede mennesker. De fleste var landmænd og gartnere af en eller anden art, men der var også en tømrer, en smed, en skolelærer, en bager og nogle få andre. Besøgende var en sjældenhed, og alle ville møde os, alle ville tale med os.

Vi fik mindst tyve middagsinvitationer fra forskellige folk, men til sidst blev de alle enige om at lave byens centrale torv om til en stor festbanket ligesom det var sket i Ameqrans landsby for mere end en måned siden.

Efter at vi havde sunget og spist og snakket, blev Karin bedt om at give en kort præsentation af vores ekspedition.

Hun stillede sig op på en stol så alle kunne se hende, og talte så højt hun kunne. Efter at have forklaret hvem vi hver især var, og hvad vi lavede hjemme i Byen, fortsatte hun:

»Som kartograf har det altid været mit håb at kunne lave et komplet kort over den nye jord. Jeg er klar over at det vil tage mange århundreder, måske årtusinder, men det gør ikke noget – jeg nyder mit arbejde.

I de seneste år har jeg haft den fornøjelse at modtage kort fra folk uden for Byen. Nogle kort har bare være grove skiter, andre har været ganske detaljerede. Jeg har prøvet at stykke dem sammen, men jeg er hele tiden rendt ind i uoverensstemmelser, så til sidst besluttede jeg selv at se på sagen sammen med de flinke mennesker I ser her.«

Landsbyboerne nikkede til os, og der lød spontane klapsalver.

»Vi har rejst stik syd fra Byens sydøstlige hjørne, og nu – efter at have tilbagelagt næsten to tusind kilometer – er vi kommet hertil.«

Flere klapsalver.

»På rejsen har jeg til min overraskelse opdaget at ældre afstandsmålinger synes at være kortere end nyere målinger.«

Et par af folkene nikkede.

»Minna, er du sød at rejse dig?« sagde Karin.

En rødhåret kvinde med et ansigt dækket af fregner rejste sig. Karin havde siddet ved siden af hende under måltidet, og det var tydeligt at de havde udvekslet mere end småsnak.

»I løbet af de sidste mange år har Minna og jeg udvekslet breve. Som I ved, er der ikke meget trafik mellem Byen og denne landsby, så der har nogle gange være mere end tyve år mellem et brev og et svar. Men til trods for det har det været interessant, og Minna har været overordentlig grundig med de oplysninger hun har sendt mig, og de kort hun har tegnet.

Minna, vil du forklare nogle af de ting vi har diskuteret?« Karin satte sig ned.

Minna smilede genert og sagde så: »At lave nøjagtige opmålinger er svært. Normalt stoler vi på upræcise ting som 'en dagsrejse' eller så og så mange skridt. Men siden jeg begyndte min brevveksling med Karin, har jeg forsøgt at lave i hvert fald nogle få målinger her omkring. Jeg har været på et par rejser til de sydlige bjerge og til den nordlige skov, og jeg har prøvet at måle afstandene.

Sidst jeg rejste til skoven – for cirka tyve år siden – vurderede jeg afstanden til 900 kilometer. I dag har Karin fortalt mig at afstanden er vokset til 940 kilometer. Og mange af jer har fortalt at turen til de sydlige bjerge tager længere tid end tidligere.«

Der blev nikket rundt om bordet. Minna satte sig ned, og Karin rejste sig igen.

»Det er i grove træk situationen. Det ser ud som om jorden vokser. Vi har tænkt os at rejse mindst tusind kilometer længere mod syd; jeg sætter afstandsstave op undervejs, og så kan vi om hundrede år gøre det igen og måle afstanden mellem stavene. Hvis jorden virkelig vokser, får vi at vide hvor hurtigt det sker.«

»Hvorfor vokser jorden?« spurgte en spæd stemme. Vi kiggede os omkring og så at det var lille Musad.

»For at lave plads til os selvfølgelig,« sagde en dreng der sad ved siden af Musad.

»Hvad hedder du, unge mand?« spurgte Karin.

»Boutros,« svarede drengen.

»Ved du hvad, Boutros? Det er meget muligt at du har ret. Både mennesker og dyr får børn. Der bliver flere og flere af os hvert år ...«

»Så Gud laver plads til os,« afbrød Boutros.

»Det er muligt,« sagde Karin.

»Hvad med månen?« spurgte Boutros.

Karin blev forvirret. »Hvad er der med den?«

»Vil jorden blive så stor at vi kan røre ved månen?«

Karin tav. Det havde hun tydeligvis ikke tænkt på. Heller ikke jeg.

»Det tvivler jeg meget på, Boutros,« sagde hun til sidst.
»Jeg tror at Gud ved hvad han gør.«

»S'føli' gør han det,« svarede Boutros. »Jeg spekulerede bare.«

»Der er endnu en grund til vores ekspedition,« fortsatte Karin. »I sit sidste brev til mig nævnte Minna at en af jeres drenge muligvis har set en løve.«

En ældre, rødhåret dreng sagde: »Det var mig.«

»Hvad hedder du?«

»Nathan.«

»Fortæl mig om det.«

»Det var et par år siden,« begyndte Nathan. »Jeg var på udflugt til bjergene med mine venner. Jeg var ude at gå en tur alene da jeg så den. Jeg havde aldrig set en løve før, men jeg har set mange pantere. Den lignede en panter, men den var orange eller lysebrun og havde et stort skæg rundt om hovedet. De andre troede ikke på at det var en løve, men det tror jeg.«

»Helt præcist hvor var det?« spurgte Karin.

»I bjergene, som sagt.«

»Kan du sige det mere nøjagtigt? Eller kan dine venner? Var der nogle voksne med?«

Men »i bjergene« var åbenbart det mest nøjagtige svar vi kunne få. Nathan og hans venner havde været af sted alene. Vi fik senere at vide at det var meget almindeligt at landsbyens børn gik på opdagelse på egen hånd i flere uger ad gangen.

»Tror du du kunne tegne det du så?« spurgte Karin.

»Jeg kan prøve,« svarede Nathan, og nogen gav ham et stykke papir og en blyant. Resultatet var imidlertid skuf-

fende. Drengen var ikke nogen stor kunstner, og hans skitse kunne lige så godt have forestillet en langhåret hund.

»Er der andre der har set noget lignende?« spurgte Karin. Alle rystede på hovedet. Karin trak på skuldrene.

Den aften festede vi.

For en gangs skyld var det ikke Rediat der lavede mad, så mens landsbyboerne forberedte aftensmaden, samlede han en gruppe lokale musikere, og de stod nu og spillede et improviseret potpourri af alle mulige melodier. Der var guitarer, trompeter, fløjter og en masse hjemmelavede instrumenter der ikke engang havde et navn.

Mange af landsbyboerne var dygtige kunstnere. Der var Lungile, som sang for os; der var Ajit, der var en forbløffende akrobat, og som sprang omkring som en abe; der var jongløren Franz og tryllekunstneren Perlita.

Men først og fremmest var der os selv: Vi dansede, vi sang, vi fortalte historier, og vi sang og dansede igen mens Rediat og hans orkester spillede til langt ud på aftenen.

På et tidspunkt opdagede jeg at jeg sad ved siden af Minna, som nød en kop te. »Det er et vidunderlig sted,« bemærkede jeg, »og I er nogle vidunderlige mennesker.«

»Tak, det er I også,« sagde hun.

»Hvorfor flyttede du hertil?« spurgte jeg hende. »Eller er du født her?«

»Nej, jeg er født i det Ny Jerusalem,« svarede hun. »Jeg er vist en eventyrlysten person. En flok af mine venner havde lyst til at udforske verden uden for Byen. Jeg sluttede mig til dem. Vi rejste omkring hvor Gud ledte os, og vi endte her.

Det er et herligt sted. Stille og behageligt. Til at begynde med var vi kun en tolv stykker, men mange har sluttet sig til os i årenes løb, og vi har selv fået børn.«

»Savner du nogen sinde den travle by?«

»Nej, aldrig. Jeg tager af og til derhen. Jeg har været der to-tre gange for at fejre påske – det er en overvældende oplevelse. Men jeg er altid glad for at komme hjem hertil igen. Bjerget i Byen er meget langt væk, men på en eller anden måde er Gud særlig nærværende her.«

»Hvad mener du?« spurgte jeg.

»Det er sabbat i morgen, så kan du selv se.«

Karin og jeg fik et værelse for os selv den nat. Musads forældre havde et dejligt hus med masser af plads og en ekstra seng, hvor Karin og jeg tilbragte natten. Da vi lå dér side om side, tog jeg et dybt åndedrag. »Ah, det er rart at være alene igen, bare os to.«

»Vi var også alene på Ameqrans høloft,« mindede Karin mig om.

»Sandt,« indrømmede jeg, »men det er over en måned siden. Og et høloft er ikke en seng. Jeg må indrømme at jeg er lidt træt af at sove på jorden.«

»Du har ret,« sagde hun. »Vi har formodentlig stadig en måneds vandring foran os. Gør det noget?«

»Nej, naturligvis gør det ikke noget,« sagde jeg. »Det er et eventyr. Joffere og mystiske løver. Hvem kunne ønske sig mere?«

»Ja ... Kan du huske hvad Hans sagde om hvordan han følte at Hoshi tog for meget for givet?«

»Mm.«

»Og så sagde han at det var rigtigt af hende at tage meget for givet.«

Jeg nikkede.

»Mik, tager vi for lidt for givet? Hænger vi stadig for meget fast i vores liv på den gamle jord?«

»Hvad mener du?«

»Har du tænkt over i hvor høj grad vi definerer os selv på baggrund af hvad vi var på den gamle jord? Man spørger en gammeljordisk om hans baggrund, og så siger han noget i stil med: 'Jeg blev født i Australien i 1844' og fortsætter med at beskrive sit liv på den gamle jord.«

»Det er rigtigt,« sagde jeg. »Du og jeg gør det også.«

»Netop. Og hvorfor? Vi boede mindre end hundrede år på den gamle jord, og vi har boet over fem hundrede år her, men vores 'baggrund' er stadig det vi var dengang.«

»Jeg er ikke sikker på at det er en fejl. Den gamle jord var der hvor hele dramaet udspandt sig. Det var der Gud kæmpede mod Satan og vandt. Det var der Jesus led og døde. Det var der Gud udvalgte os. Jeg tror det er rigtigt af os at huske det og stadig tænke på det.«

Jeg holdt inde. »Har du hørt om museet for den gamle jord?« spurgte jeg lidt efter.

»Nej, hvad er det?«

»Som du selv har sagt, er vi et mindretal nu. Flere og flere folk bliver født her. De har aldrig set den gamle jord. Måske har deres forældre, men mange mennesker er to eller tre generationer yngre end nogen der har oplevet den gamle jord. Det er vigtigt at de lærer om den gamle jord.«

»Så man er ved at bygge et museum?« spurgte Karin overrasket.

»Det har jeg hørt. De vil få fat på nogle gammeljordiske der kan fortælle historier og tegne billeder af den gamle verden. Og en del gammeljordiske fra forskellige tidsaldre har tilbudt at fortælle om hvordan livet var dengang. Først og fremmest gælder det om at få fortalt historien om frelsen. Vi hører om de dramatiske begivenheder hver påske; men uden den rigtige baggrund kan noget af det være svært at fatte. Museet vil give hele baggrunden fra den første skabelse, via syndefaldet og frem til Kristi død og opstandelse – og hans genkomst selvfølgelig. Fremtidige generationer har brug for at vide det; ellers går de glip af en vigtig del af hvem Gud er, og hvad han har gjort for os.«

»Du har sikkert ret. Hvilke historier kunne du og jeg bidrage med?«

»Det ved jeg ikke ... Vi er begge to videnskabsfolk – mere eller mindre i hvert fald. Måske kunne vi fortælle om det latterlige skel mellem videnskab og Gud som man havde i vores tid. Hvordan folk troede at ved at beskrive Guds værk udelukkede de Gud. Som om man ved at pege på et museum kunne bevise at musen ikke eksisterer.«

»Måske skulle vi tilbyde at bidrage,« sagde Karin.

»Ja, måske.«

Vi kyssede hinanden.

Kapitel 15

Sabbatten begynder altid med en følelse af forventning; men her, to tusind kilometer fra Byen, var følelsen næsten håndgribelig.

Før morgenmad samledes alle på landsbyens torv, hvor banketten var blevet holdt dagen før. Landsbyboerne mødte Gud fastende. Der var stille samtale her og der; selv børnene snakkede kun dæmpet sammen.

Så kom Helligånden over os, som han gør hver sabbat. Vi sang lovsange, englene sluttede sig til koret, og Gud kom og besøgte landsbyen. I det øjeblik forstod jeg hvad Minna havde ment da hun sagde at Gud var særlig nærværende her.

I Byen kommer Gud altid og taler med os, enten enkeltvis eller i små grupper; men man kan aldrig helt glemme at man er en del af en forsamling på mange millioner mennesker. Her, kun omgivet af to hundrede personer, følte man sig som noget særligt. Landsbyen blev en miniatureudgave af Byen med Guds trone stående midt på torvet. På en eller anden måde gjorde det hele Guds tilstedeværelse mere overvældende.

Her forstod vi tydeligt hvor betydningsfulde vi er for Gud.

Bagefter spiste vi brunch med hele landsbyen. Ligesom ved festbanketten den foregående dag foregik det på torvet, men denne gang var det mere afslappet. Der var kun få stole og ingen borde; folk bragte slet og ret mad ud af deres huse og satte sig på jorden eller en af de få stole og delte hvad de havde taget med.

Om eftermiddagen viste Minna os rundt i landsbyen. Den bestod af halvfjerds huse i forskellig størrelse inden for en radius af omkring en kilometer fra torvet. Et par gårde lå længere væk. En stor bygning var ved at blive opført lige ved torvet.

»Det skal være vores skole,« forklarede Minna. »Hidtil er børnene mødtes hjemme hos lærerne, men det bliver rart at få en rigtig skolebygning.«

Vi gik op ad en bred gade ved siden af skolen og så på de huse vi passerede. De var bygget i mange forskellige stilarter, formodentlig som et udtryk for de tidsaldre og steder som bygmestrene stammede fra.

Der var et stråtækt, hvidt bindingsværkshus som viste sig at være et bageri, og en rød murstensbygning med tegltag husede smedjen. Vi kom forbi en lille, farverig bygning med uregelmæssig form. Den så ud til at være bygget af sten i mange forskellige størrelser, og den havde forunderlige træ- og metaludsmykninger overalt.

»Det er her Nasir bor,« fortalte Minna os. Ja, det gav god mening.

»Kan I virkelig lave alt det I har brug for, her?« spurgte jeg hende.

»Stort set. Den største udfordring er at få forsyninger af alting. Smedjen er særlig krævende. Det er ikke altid let at finde alle de forskellige metaller som smeden skal bruge til sit arbejde. Det er ikke kun jern, forstår du. Han arbejder med kobber, tin, zink, sølv og endda guld af og til. Nogle af de metaller kan være ret sjældne – i det mindste heromkring.«

»Hvad gør han så?«

»Han rejser væk. Langt væk. Nogle gange er han væk månedsvis i træk. Så vender han tilbage med en vogn fuld af forskellige klumper metal som han har fået fra folk i andre landsbyer.«

»Kommer folk fra andre landsbyer hertil for at få noget?« spurgte Karin.

»Sjældent. Vi har en pottemager som er meget dygtig. Hun laver de smukkeste keramikting. Folk kommer undertiden hertil for at se hendes arbejde og måske for at bede hende lave noget de har brug for. Men det sker måske kun engang hvert andet år.«

Sabbatten var en afslappende og forfriskende oplevelse, og da Karin og jeg gik i seng den aften, var det med en følelse af at vi overhovedet ikke var trætte.

Fem minutter senere sov vi dybt.

Næste morgen efter morgenmaden gjorde vi klar til at fortsætte vores rejse. Landsbyboerne gav os masser af mad til

at tage med, selv om Rediat prøvede at overbevise dem om at det slet ikke var nødvendigt.

Den lokale tømrer kom med en lille kærre. »Jeg tror den kan være nyttig for jer indtil I når til bjergene,« sagde han. Og det var den. Vi spændte en af hestene for den, Hans hængte kilometertælleren fast bagpå, og vi anbragte en stor del af vores bagage i vognen.

»Når I kommer til bjergene, kan I bare efterlade kærren dér, så henter jeg den senere,« sagde tømreren. »Med mindre jeres tilbagerejse fører jer ad samme rute, selvfølgelig. Så kan I jo tage den med jer igen.«

Minna fortalte at ifølge hendes seneste opmålinger, som var omkring ti år gamle, var der cirka 600 kilometer til de sydlige bjerge. Når vi kom dertil, blev vi nødt til at lede efter et pas hvor vi kunne krydse bjergkæden. »Der er en del pas,« fortalte hun os, »men de kan være svære at finde.«

»Kan vi få hestene igennem dem?« spurgte Marie.

»Det tvivler jeg på,« svarede Minna. »I skal op ad nogle ret stejle stier. Jeg tror ikke hestene kan klare det. Har I for resten noget reb?«

Hans fremviste nogle ruller reb han bar på.

»Godt,« sagde Minna. »Det kan I nemt få brug for.«

Så gik vi. Vi var nu atter kun syv personer, for Nasir blev i landsbyen. Det føltes næsten som dengang vi forlod det Ny Jerusalem. En stor gruppe mennesker vinkede os af sted, vi havde en vogn (eller rettere en kærre, men alligevel), og vi gik sydpå over en græsslette.

Vejret var ikke så solrigt som det havde været de sidste uger. Der var nogle skyer på himlen, og vi fik af og til en byge. Nasir havde lært os noget om at nyde alt Guds vejr, og så

længe regnen ikke var for voldsom, var den faktisk både behagelig og forfriskende.

Turen til de sydlige bjerge tog os godt to uger, og om aftenen den 70. dag efter vores afrejse fra Byen, med 2.560 kilometer bag os, nåede vi foden af bjergene.

De var mere imponerende end vi havde ventet. Vi fik aftensmad dér, ved sydsiden af sletten, og vi havde nogle beslutninger der skulle træffes.

»Hestene kan umuligt komme med os,« sagde Marie. »Det er helt udelukket. Vi er nødt til at efterlade dem her og møde dem igen på tilbageturen.«

»Bliver de her?« spurgte Karin. »Det kan nemt vare en måned før vi er tilbage.«

»De bliver her hvis jeg beder dem om det,« sagde Marie. »Medmindre de glemmer det,« tilføjede hun grinende. »De er meget loyale, men efter et par uger er de tilbøjelige til at glemme hvad jeg har bedt dem om.«

»Hvad sker der så?«

»Så vil de begynde at gå hjemad. Det er meget sandsynligt at de vender tilbage til landsbyen og bliver der. Hvad de end gør, sker der dem ikke noget. Gud passer på dem.«

»Vi er altså nødt til at begrænse os til det vi selv kan bære,« fortsatte Karin. »Vi må stole på at vi kan finde mad og vand undervejs, så vi tager kun én vanddunk med. Jeg har 44 stave tilbage; jeg tager halvdelen af dem med og placerer dem med en afstand på tyve kilometer i stedet for ti. Vi får brug for kilometertælleren og Gregs astrolabium og ur så han kan foretage sine observationer. Vi skal have pa-

pir til notater, og vi får brug for reb og hvad Hans ellers mener kan være nyttigt undervejs. Vi efterlader teltene og tæpperne her. Er I enige?»

Vi nikkede. Hvis det blev regnvejr, blev vi nødt til at lære at håndtere det som Nasir.

Den nat sov vi for sidste gang i teltene.

Jeg vågnede tidligt, før solopgang. Jeg kunne ikke sove mere, så jeg stod op og gik en tur mens de andre stadig sov.

Jeg gik mod øst i retning mod det sted hvor en orange-rød himmel bekendtgjorde solens snarlige opgang. Jeg satte mig på jorden og så mig omkring.

En følelse af fuldkommen fred omgav mig som jeg sad der. Jeg så på den slette vi nu skulle forlade, på bjergene vi skulle over, og på den farverige himmel. Jeg var mere end to tusind kilometer fra vores hus, og alligevel følte jeg mig på en mærkelig måde hjemme.

Det gik pludselig op for mig at det her *var* mit hjem. Hele jorden – hele universet ville Karin sikkert sige – er vores hjem; for hvor Gud er, dér er vores hjem. Freden jeg følte, var den fred der kommer når man ved at alt er i orden. Man er i sikkerhed, man er i gode hænder, alt hvad man skal gøre, er at nyde det.

Så bemærkede jeg at Gud var ved siden af mig. Jeg så taknemmelig på ham. Vi talte sammen i nogle minutter om naturen, om solopgangen, om mine venner. Jeg fortalte ham hvad jeg følte, og hvor glad jeg var for at være her. Mens vi talte, stod solen op, og en symfoni af grønne nuancer smilede til mig fra jorden omkring mig.

Jeg hørte hestehove bag mig og vendte mig om. Jeg så Marie på ryggen af den brune hest galopere hen imod mig. Jeg rejste mig. Få sekunder senere standsede hesten ved siden af mig.

»Undskyld, det var ikke min mening at forstyrre dig,« sagde hun.

»Det gør ikke noget,« svarede jeg. »Jeg nød sceneriet og fik mig en snak med Gud.«

»Ja, det så jeg.«

»Er du ude på en sidste ridetur?«

»Ja. Nu varer det jo noget før jeg ser dem igen. Jeg ved ikke hvor længe. Så vi skal lige have lidt sjov sammen før vi skilles.«

»Hvordan har du fået et så tæt bånd til heste?«

»Det ved jeg ikke.« Hun tav længe, takkefuld. »Jeg synes egentlig at det er mere mærkeligt at andre ikke har et sådant bånd. Folk siger jeg kan tale med heste, og der er lidt om det; og så alligevel ikke, selvfølgelig.«

»Hvad mener du?«

»Heste kan naturligvis ikke tale. Men de har kropssprog, og jeg har bare et særligt talent for at kunne fortolke det sprog. Hvis de bevæger deres ører på en særlig måde, ved jeg om de er afslappede eller opmærksomme. Hvis de står på en bestemt måde, ved jeg om de er trætte eller ivrige efter at komme af sted. For mig er det lige så let at forstå som hvis de faktisk kunne tale.«

»Og forstår de hvad du siger til dem?«

Hun smilede gådefuldt.

»Gør de?« gentog jeg.

»Både og.«

»Det var et fint, klart svar,« sagde jeg med et grin.

»Det ved jeg. Sandheden er at jeg ikke ved hvordan jeg skal svare. Ja, de forstår simple kommandoer som 'gå' eller 'vent.' Men her til morgen skal jeg fortælle dem at de skal blive i dette område og vente på at vi kommer tilbage. Jeg ved at de vil forstå hvad jeg mener, men jeg tror ikke de forstår de ord jeg siger. Det er som om de har en instinktiv fornemmelse af hvad det er jeg vil have dem til at gøre.«

»Det lyder meget mystisk.«

»Ja. Instinkt er ret mystisk, ikke? Måske er det simpelthen et udtryk for at Gud griber ind.«

»Hvad mener du?«

»Tja, jeg tror det er indlysende at Gud har givet mig en opgave der betyder at jeg skal 'kommunikere' med heste. Når jeg siger til hestene at de skal blive her, fortolker Gud måske mine ord for dem og planter i dem en lyst til at blive her.«

»Kender heste Gud?« spurgte jeg.

Marie så forbløffet på mig. »Selvfølgelig gør de det,« udbrød hun. »Hvordan kan det være anderledes? Han er her jo hele tiden.«

Jeg nikkede og forstod at Marie havde en indsigt i dyrenes verden som jeg ikke havde fattet.

»Nå, jeg må hellere komme videre,« sagde Marie. »Han her siger at han vil løbe.«

»Nyd det,« råbte jeg da de forsvandt i flyvende fart.

Efter morgenmaden stod Marie længe og talte med hestene. Hun forsøgte tydeligvis at få dem til at forstå at de skulle

blive her.

Karin brugte noget tid på at gå et par kilometer mod øst og vest langs bjergkæden. »Jeg tror der er et brugbart pas nogle få hundrede meter mod vest,« sagde hun da hun kom tilbage. Det ser ret stejlt ud, men øjensynlig flader det ud et stykke oppe.

Vi gjorde os klar, fyldte vores rygsække og besluttede hvem der skulle bære hvad. Så drog vi af sted.

Den sti som Karin havde fundet, var rimelig farbar. Den var stejl, men der var mange steder hvor man kunne få godt fodfæste, og vores opstigning gik hurtigere end vi havde turdet håbe.

Efter at vi havde klatret i en halv times tid, fladede stien ud og gik tværs over bjergkæden. Jeg vendte mig om for at få et sidste glimt af sletten før vi forsvandt mellem bjergene. Jeg så ned på vores sidste lejrplads og udbrød: »Marie! Se hestene.«

Hun vendte sig om og så ned. De to heste havde forladt lejrpladsen. Kærren og de ting vi havde efterladt, lå pænt samlet, men hestene gik langsomt mod øst. De skyndte sig ikke, men de så meget målbevidste ud.

»Det er mærkeligt,« sagde Marie. »Jeg var ikke sikker på at de ville blive her en måned, men vi har været væk i mindre end en time, og nu går de allerede.«

»Skal vi gå ned igen?« spurgte Karin.

»Nej.« Marie rystede på hovedet. »Der sker dem jo ikke noget. Jeg undrer mig bare.«

Vi fortsatte bjergvandringen. Stien blev mere og mere vandret, og vi kom hurtigt fremad. Men bjergene var golde,

og selv om Rediat hele tiden ledte efter spiselige planter, fandt han ikke meget.

Til frokost fandt vi nogle frugter frem fra vores rygsække, men det var tydeligt at vi ikke skulle forvente et mere Rediat-agtigt måltid før vi kom ned fra bjergene igen.

Tidligt på eftermiddagen løb vi ind i problemer. Stien sluttede brat, og bjerget gik næsten lodret ned i en smal kløft.

»Vi er nødt til at komme over på den anden side,« sagde Karin. »Kan du hjælpe os, Hans?«

Hans stod og betragtede området. Kløften var cirka otte meter bred. Alt for bred til at vi kunne springe over den; men på den anden side af kløften så der ganske fladt ud, og hvis vi bare kunne komme over på den anden side, ville det ikke være vanskeligt at komme videre.

»Der står en lille busk derovre,« sagde Hans og pegede. »Hvis vi kan få et reb rundt om busken, kan jeg komme over ved at gå armgang i rebet. Så kan jeg lave en interimistisk bro af tre reb.«

Han tog rebene ned af ryggen og betragtede dem. Så bandt han en løkke i enden af et af dem og lavede en lasso.

»Er der nogen af jer der nogen sinde har kastet en lasso?« spurgte han. Vi rystede alle på hovedet.

»Okay, så prøver jeg selv. Hold fast i denne ende,« sagde han til mig.

Hans tog lassoens løkke og kastede den ud over kløften. Den kom omtrent halvvejs over før den faldt ned. Jeg trak den op.

»Jeg tror du skal have løkken til at rotere for at stabilisere den,« foreslog Marie.

Hans prøvede flere gange, men efter mere end tyve forsøg opgav han. »Vi har brug for noget der kan fungere som et anker. Hvad har vi?« Han rodede vores udstyr igennem og rystede så på hovedet.

»Karin, er du villig til at ofre et par af dine kilometerstave?« spurgte han. »Jeg kunne binde dem sammen og lave et anker.«

»Værsgo,« sagde hun, og Hans gik i gang. Han skar et par stave til og bandt dem sammen til en slags anker, som han bandt fast til enden af rebet.

»Okay, så prøver vi,« sagde han og svingede rebet med ankeret over hovedet. I femte forsøg greb ankeret fast i busken. Han strammede rebet og hev i det. »Det ser godt ud,« meddelte han.

Han bandt den anden ende af rebet fast til en klippeblok på vores side af kløften. Så tog han yderligere to reb og fæstnede en ende af hvert reb til andre klippeblokke.

»Nu prøver jeg at krydse kløften i armgang,« sagde han. »Når jeg kommer over på den anden side, fastgør jeg de to andre reb, og så burde I kunne komme over ved at gå på det ene reb mens I holder fast i de to andre.«

»Det lyder vanskeligt,« sagde jeg.

»Det går nok.« Hans fastgjorde de to løse rebender rundt om livet, greb fat i det reb der gik over kløften, og svingede sig ud over dybet.

»Pas på,« sagde vi i kor.

Langsomt, langsomt flyttede han først den ene hånd, så den anden og så den ene hånd igen mens han bevægede sig over kløften. Busken på den anden side var ikke stor, og da Hans var kommet halvvejs over, blev det tydeligt at den

kunne brække når som helst. »Skynd dig, Hans,« råbte nogle af os. »Kom tilbage,« foreslog andre.

Der skete to ting hurtigt efter hinanden. Først knækkede busken, og Hans styrtede ned mod bunden af kløften. Så kom der en susende lyd, en blafren af usynlige vinger, og Hans blev løftet op og anbragt på afsatsen på den anden side af kløften.

»Er du okay?« spurgte englen da den blev synlig ved siden af Hans.

»Ja, tusind tak!« svarede han forpustet. »Du har vist holdt nøje øje med os her.«

»Jeg har holdt nøje øje med jer lige siden I forlod Byen,« svarede englen. »Men det her var det vanskeligste I endnu har gjort. Men hvis du nu fastgør rebene til de klippeblokke her, bliver det forholdsvis let for dine venner at komme over.«

»Tak,« sagde Hans igen da englen forsvandt for øjnene af os.

Vi krydsede kløften. Det var noget vanskeligt, men vi klarede det. Da vi kom over på den anden side, satte vi os ned for at få vejret.

»Det er sådan noget jeg aldrig lærer at forstå,« sagde Hans. »Englen har været med os hele tiden. Det er indlysende at han beskytter os mod ulykker, så vi er aldrig rigtig i fare. Men alligevel var I nødt til at krydse kløften selv. Han løftede jer ikke herover, selv om det ville have været let for ham at gøre det. Hvorfor gjorde han ikke det?«

»Fordi vi kunne gøre det selv,« svarede Anna. »Det er det der er så fantastisk ved forholdet mellem Gud og os. Gud kunne sagtens gøre alting for os, men ønsker vi det? Ønsker

vi virkelig at vi bare kan læne os tilbage, og så kommer Gud med mad og drikke mens vi bare dovner hele dagen? Vi er aktive skabninger. Vi kan lide at gøre ting. Hvis Gud vil have os fra punkt A til punkt B, samler han os ikke op og flytter os; nej, han siger at vi skal gå til punkt B, og han forventer at vi bruger vores ben.«

Greg nikkede. »Vi har fået vores evner – både de mentale og de fysiske – for at vi kan bruge dem. Gud vil altid beskytte os og redde os hvis vi kommer ud for noget farligt. Der er aldrig nogen der kommer til skade. Men de ting vi selv kan gøre, skal vi gøre selv. For vores egen skyld.«

Mens vi sad og talte, var det lykkedes Rediat at tænde et lille bål. »Mon ikke vi alle kunne trænge til en kop te?« foreslog han. Vi smilede taknemmeligt mens han rakte de fulde kopper rundt.

Lidt efter genoptog Anna samtalen: »Jeg tror også det er grunden til at Gud så sjældent besvarer spørgsmål,« sagde hun. »Hvis vi selv kan finde svaret, bør vi gøre det. Der er en grund til at han har givet os en hjerne.«

»Men jeg er nu glad for at han passer på os,« sagde Hans. »Især i dag,« tilføjede han med et skævt smil.

»Englekloften!« udbrød Karin pludselig og fandt det kort frem som hun arbejdede på.

»Hvabehar?« sagde Greg.

»Det har altid være opdagelsesrejsendes ret at navngive nye stede. Indtil nu har vi kun rejst gennem områder hvor andre folk har været før os. Men her ... Vi er formodentlig de første mennesker der kommer herigennem, så jeg foreslår at vi kalder dette sted *Englekloften*.«

»Hørt! Hørt!« lød det rundt om hende.

»Men der må da have været folk så langt sydpå tidligere,«
indvendte jeg.

»Ja, det sagde Nasir jo,« svarede Karin, »men jeg tvivler på at de er kommet gennem dette pas og har krydset denne kløft.«

Noget efter sagde Greg: »Det er ved at blive sent. Solen går ned om en times tid. Jeg vil foreslå at vi tilbringer natten her. Der er rigelig plads til at vi kan sove på afsatsen her.«

Rediat havde allerede gang i et lille bål, han lagde nogle flere grene på, og det lykkedes ham at frembringe et enkelt, men velmagende aftensmåltid.

Kapitel 16

De følgende to dage kæmpede vi os over bjergkæden. Vi klatrede op og ned og op igen. Det gik langsomt fremad, og Karin vurderede at vi sjældent tilbagelagde mere end ti kilometer på en dag.

Vi kom forbi nogle få vandfald og bække hvor vi kunne fylde vores vanddunk, og det lykkedes Rediat at finde enkelte spiselige planter, men generelt var diæten enkel, og vores rejse langsom og vanskelig.

Men ved middagstid den fjerde dag, råbte Marie: »Jeg kan se en skov.« Kort efter begyndte vi nedstigningen til dalen bag bjergene.

Sammenlignet med dagene i bjergene, var dalen den rene luksus. Det var en tæt skov, så der var ikke meget sollys på jorden, men der var masser af planter og dyr, og den aften serverede Rediat atter et formidabelt måltid.

»Jeg har fundet et par 'nye' planter, som Nasir kaldte dem,« forklarede han. »Det er urter som jeg aldrig før har set, men jeg tror I vil synes om dem.« Det gjorde vi.

* * *

Jeg tror man må sige at vi så småt var ved at blive trætte af den endeløse vandren. Karin var opsat på at nå 3.000 kilometer-punktet, og efter at vi havde gået gennem skoven i en uge, kunne hun plante en kilometerstav med indskriften »2.860 km«. Vi befandt os nu i sydenden af skoven på et sted hvor træerne veg pladsen for en eng, som blev gennemskåret af en rolig flod.

»Tillykke,« sagde hun den aften. »Vi er nu officielt pionerer! Hvis Nasir har ret, er der aldrig nogen der har været så langt sydpå før.«

På en måde var det en fantastisk følelse, og Karin var begejstret. Hun tegnede hele tiden kort over de steder vi kom igennem, og tanken om at vi var de første der var kommet så langt sydpå, gjorde hende helt ekstatiske. Men vi andre var så småt begyndt at tænke på vores hyggelige hjem i Byen, og jeg greb mig selv i at dagdrømme om Barbaras rugbrød med honningsmag.

Da vi lagde os til at sove den aften, spurgte jeg Karin: »Vi når 3.000 kilometer-punktet om få dage. Vender vi så hjemad?«

»Ja, jeg tror det snart er på tide,« svarede hun. »Jeg har lige brug for at Greg laver en sidste måling, og 3.000 er sådan et pænt, rundt tal.«

»Det er godt. Jeg er klar til at komme hjem.«

»Det er vi allesammen,« indrømmede hun.

»Jeg har lidt ondt af Anna,« sagde jeg. »Vi har ikke set så meget som antydningen af en løve.«

»Tja, det var trods alt kun et spinkelt håb.«

* * *

De følgende dage gik vi langs floden der løb gennem engen. Vi havde floden på venstre hånd, og Karin bemærkede: »Har du lagt mærke til noget underligt ved floden her?«

»Næh, det kan jeg ikke påstå,« svarede jeg.

»Den løber nordpå.«

»Og hvad så?«

»Floder løber normalt væk fra bjerge; denne her løber imod bjergene.«

Efterhånden som vi vandrede af sted, fortsatte Karin med at anbringe sine kilometerstave; og mens hun stak staven mærket »2.900 km« i jorden, stod Anna med kikkerten og afsøgte området.

»Hm,« sagde hun og gik over til Karin. »Kan du huske du sagde at vi var de første mennesker her?«

»Ja,« Karin så spørgende på hende.

»Det er vi muligvis ikke alligevel. Se her.« Hun rakte Karin kikkerten og pegede ned langs floden. »Se på den højre flodbred. Der står et højt palmetræ.«

Karin kiggede og udstødte så et forbløffet gisp. »Der sidder en under træet!«

Vi skiftedes til at se i kikkerten. Det var lidt vanskeligt at se, for træet var ret langt væk, men det så grangivelig ud som om der var en der sad roligt under palmetræet.

Vi skyndte os videre, ivrige efter at nå derhen før den mystiske person rejste sig og gik. Da vi var omkring hundrede meter fra træet, så Anna atter gennem kikkerten. »Det er Jesus!« udbrød hun.

Og det var det. Vi løb det sidste stykke vej, og da vi nærmede os, kom Jesus på benene for at omfavne os alle.

»Hvor er det dejligt at se jer allesammen,« sagde han.

- »Hvad laver du her, Herre?« spurgte Karin.
- »Jeg vil gerne tale med jer,« svarede han. »I har nået enden på jeres rejse, og jeg har brug for at I vender om.«
- Han så på hver af os efter tur. »I er trætte af rejsen, men jeg har stadig en opgave til jer.«
- »Hvad er det, Herre?« spurgte Greg. Men Jesus svarede ikke med det samme.
- »Karin, jeg tror du efterhånden har fået de oplysninger du har brug for, ikke?« sagde han.
- »Ja, Herre. Der mangler kun at Greg laver nogle sidste observationer med sit astrolabium, så er jeg færdig. Vi har ikke helt nået 3.000 kilometer endnu, men det er ikke vigtigt. Vi har hvad vi kom her efter.«
- »Og du har også fået svaret på dine overvejelser om overbefolkning?«
- »Ja, det tror jeg at jeg har,« sagde hun med en tilfreds stemme.
- »Og du, Greg,« fortsatte Jesus. »Jeg tror du har svaret på dit problem med lysets hastighed.«
- »Har jeg?« Greg var overrasket.
- »Ja. Tænk over det. Hvad er formlen for en planets omløbstid?«
- »Øh ... Et eller andet gange kvadratroden af afstanden i tredje potens divideret med et eller andet,« svarede Greg og så desorienteret ud.
- »Der kan du bare se!« svarede Jesus. Var der et drillende glimt i hans øjne?
- Han vendte sig atter mod Karin. »Foretag dine afsluttende målinger i aften,« sagde han. »Få jer en god nats søvn,

og følg så floden i den retning.« Han pegede mod nordøst i den retning floden løb.

»Men det er ikke den vej vi kom fra,« indvendte hun.

»Det ved jeg godt; men det er den vej I skal gå tilbage. Hvis I går mod nordøst langs floden indtil I kommer til bjergkæden, vil I finde et pas over bjergene som er meget nemmere at komme igennem end det I passerede på turen hertil. Når I har krydset bjergene, kommer I til et punkt nær det sted hvor den sydlige bjergkæde møder den østlige. Jeres heste møder jer der.«

»Så det var dig ...« begyndte Marie.

Jesus nikkede. »De har det fint. De har masser at spise, og de venter på jer der.«

»Hvad vej skal vi gå når vi har krydset bjergene?« spurgte Karin. »Hvad er det du vil have os til at gøre?«

»Det finder I tids nok ud af. Kryds bjergene på det sted jeg har nævnt, og fortsæt nordpå derfra.«

»Jesus, vil du spise med os i aften?« spurgte Rediat praktisk.

»Med største fornøjelse,« svarede Herren.

Efter aftensmaden, da solen var gået ned, og stjernerne kom frem, forlod Jesus os. Greg fandt sit astrolabium frem, og jeg hjalp ham med hans beregninger.

»Så hvordan lyder dommen, Greg?« spurgte Karin.

»Vi har rejst lige under tre graders bredde. Den strækning har du målt til at være 2.907 kilometer. Så jeg vurderer at afstanden mellem ækvator og nordpolen er et sted mel-

lem 85.000 og 105.000 kilometer. På den gamle jord var den omkring 10.000 kilometer.«

»Okay, tak skal du have, Greg.« Karin vendte sig mod mig. »Mik, kan du huske at jeg sagde at jeg havde brug for at du udregnede nogle rødder?«

»Ja.«

»Hvis afstanden fra det sydligste punkt af joffernes skov til Minnas landsby voksede fra 900 til 940 kilometer i løbet af tyve år, hvor stor er så den årlige vækst?«

»Det bliver den tyvende rod af 940 delt med 900,« svarede jeg.

»Jamen, så ved du jo hvad du skal lave,« sagde hun med et smil der ville have smeltet mig hjerte hvis hun ikke allerede havde smeltet det for mange år siden.

Jeg kastede mig over beregningerne i det svage lys fra bålet. Efter få minutter svarede jeg: »0,22 procent pr. år.«

»Og hvor meget vokser jorden så i løbet af 200 år?«

Jeg regnede lidt videre. »Lige godt 50 procent,« svarede jeg.

Karin så forundret og skuffet ud. »Det er ikke nok!« udbrød hun. »Hvis befolkningen fordobles i løbet af 200 år, skal jordens størrelse også fordobles hvis der skal være plads nok til alle.«

»Det passer ikke, skat,« svarede jeg. »De tal jeg gav dig, angiver afstandstilvæksten, ikke arealtilvæksten. Hver gang en afstand fordobles, bliver det tilhørende areal firedoblet. Du skal kvadrere tallene.«

»Selvfølgelig!« udbrød hun. »Så hvor meget vokser jordens areal i løbet af 200 år?«

»Næsten 140 procent. Med andre ord bliver arealet mere end dobbelt så stort.«

»Ha!« råbte Karin. »Vi har ikke brug for at bygge rumskibe før pladsen på jorden bliver brugt op, for jorden vokser hurtigt nok til altid at kunne have plads til os alle.«

»Men hvis jorden vokser, vokser vi så også?« spurgte Rediat.

»Nej. Hvis vi gjorde det, ville vi ikke bemærke tilvæksten,« svarede Karin. »Jorden vokser, vi vokser ikke ...«

Hun tav, fortabt i sine tanker. »Gad vide hvad der ellers vokser,« sagde hun så.

»Selvfølgelig!« råbte Greg. »Mik, papir, papir, hurtigt!«

Jeg rakte ham nogle ark papir, men bålet var næsten gået ud nu, og det var praktisk taget umuligt for ham at se noget som helst.

»Du er nødt til at vente til i morgen,« sagde jeg.

Greg gryntede bare, men jeg havde naturligvis ret. Der var ingen måne den nat, og det ville have været fjollet at tænde et nyt bål bare for at tilfredsstille Gregs utålmodighed. Han blev nødt til at vente til solen stod op næste morgen.

Kapitel 17

Vi vågnede næste dag med en følelse af forventning. Vi var på vej hjemad, og undervejs havde Jesus en mystisk opgave til os. Hvad kunne være mere spændende?

Mens Rediat lavede morgenmad, satte Greg sig ned med papir og blyant, og snart var han i færd med at dække arkene med formler. Fra tid til anden bad han mig bekræfte en udledning.

»Vinkelhastigheden af en rotation er to gange π delt med omdrejningstiden, ikke?« kunne han spørge.

»Det er korrekt,« svarede jeg så.

»Hvad sprog taler de?« spurgte Anna Karin.

»Matematik,« svarede Karin.

»Er det lidt det samme som at tale i tunger på den gamle jord?«

»Nej. Tungetale gav af og til mening.«

Til sidst, efter et kvarters hårdt arbejde, råbte Greg: »Jeg har det!«

»Hvad?« spurgte vi.

»Den formel Jesus talte om,« sagde Greg. »Mik, kan du huske hjemme hos os da jeg fortalte om mine målinger af ly-

sets hastighed?»

»Javist.«

»Jeg sagde at målingerne enten betød at solsystemet var ti gange større end det gamle, eller at lyset hastighed var en tiendedel af den gamle værdi. Men jeg sagde også at det virkede som om lysets hastighed aftog.«

»Ja ...«

»Og så foreslog du at det måske ikke var lyshastigheden der faldt, men solsystemet der voksede.«

»Ja, men du sagde at hvis planeterne kom længere og længere væk fra solen, ville de også bevæge sig langsommere fordi tyngdekraften fra solen ville blive mindre over større afstande.«

»Ja,« sagde Greg. »Men det passer ikke.«

»Ikke det?«

»Nej, det var den formel Jesus talte om: Den formel som styrer hvor længe en planet er om at bevæge sig rundt om solen. Hvis en planet kommer længere væk fra solen, vil dens år blive længere; men hvis solen samtidig vokser i samme tempo og bliver tilsvarende tungere, vil man ikke opleve nogen forandring i årets længde.«

Jeg forstod hvor han ville hen. »Så du siger at hvis hele solsystemet, inklusive solen, inklusive alle planeterne, inklusive månerne, vokser i samme tempo, vil der ikke være nogen ændring i deres bevægelse.«

»Netop! I hvert fald ikke før Einstein griber ind ved meget høje hastigheder, men det vil vare mange hundrede år før det får betydning.«

»Og vi rammer heller ikke månen,« sagde Karin og tænkte på Boutros' spørgsmål i landsbyen.

»Korrekt, for den bevæger sig væk fra jorden efterhånden som jorden vokser,« sagde Greg.

»Så det lader til at Gud har styr på alting alligevel,« indskød Marie. »Det var overraskende,« tilføjede hun med et skævt smil.

»Og det bliver heller ikke nødvendigt at rejse til stjernerne, Karin,« sagde jeg.

Hun tænkte sig lidt om. »Jeg det gør,« svarede hun. »Ikke på grund af overbefolkning, men fordi vi er mennesker, og vi elsker at udforske. Det ligger i vores natur at være nysgerige, Gud ske lov. Men der er ikke noget tog vi skal nå, og det er jeg glad for.«

»Der er yderligere en grund til at være glad,« indskød Re-diat.

»Hvad da?«

»Morgenmaden er klar!« bekendgjorde han.

Efter morgenmaden samlede vi vores ting. Karin pegede mod nordøst langs floden. »Af sted,« sagde hun, og så gik vi.

Mens vi gik, spurgte jeg Greg. »Så Gud får universet til at vokse så der altid vil være plads til os, uanset hvad der sker?«

»Det ser sådan ud,« svarede han.

»Generer det dig?«

»Generer? Hvorfor skulle det genere mig?«

»Det strider mod naturlovene at jorden skulle vokse.«

Han trak på skuldrene. »Det strider ikke mod Guds love.«

»Men der er andre problemer, ikke? Efterhånden som solen og planeterne bliver tungere og tungere, vil de da til

sidst falde sammen under deres egen vægt og blive til sorte huller, ikke?»

»Tror du virkelig det er et problem?« spurgte han.

»Nej, jeg er sikker på at Gud vil forhindre at sådan noget sker, men generer det dig ikke at Gud på den måde hele tiden er nødt til at omgå naturlovene?«

»Du ser forkert på det, Mik. Hvad er to og to?«

»Fire,« svarede jeg tøvende. Nu befandt jeg mig pludselig på den modsatte side af den samtale jeg havde haft med Barbara for nogle måneder siden.

»Hvorfor er det fire? Er det fordi Gud har lavet det sådan? Eller er det bare sådan det er, og Gud kan ikke lave om på det?«

»Fordi han har lavet det sådan, vil jeg tro.«

»Jeg er enig. Gud kan lave om på naturlovene hvis han ønsker det. Hvis han en dag har brug for at to og to er fem, så kan han ordne det. Men det tror jeg nu ikke er sandsynligt.« Han smilede.

Langs den nordøstlige rute vi nu fulgte, var dyrelivet på engen meget rigere end hvad vi havde set på vejen mod syd. Vi fik endda øje på et par apatosaurusser der græssede fredeligt i det fjerne, og som af og til strakte deres lange, smukke hals opad som om de afsøgte området. De er ganske sjældne, og Anna brugte nogen tid på at studere dem i kikkerten.

»Ved I at man ikke aner hvordan de dyr trækker vejret?« spurgte hun os. »De vejer formodentlig en 20-30 ton. På grund af deres størrelse og længden af deres hals er det no-

get af et mysterium hvordan de kan få nok luft ind og ud af kroppen i hvert åndedrag.«

»Kan man ikke finde ud af det?« spurgte Karin.

»Ikke rigtig. Vi har stadig ikke røntgenudstyr, og i alle tilfælde vil det være ret vanskeligt at få en af disse kæmper om bag en røntgenskærm.« Hun lo. »Hvis det her havde været den gamle jord, ville vi have fundet et dødt eksemplar og sprættet det op; men det det kan vi heldigvis ikke her.«

»På den gamle jord ville det også have været ret vanskeligt eftersom de alle ville være uddøde,« sagde Karin tørt.

»God pointe,« indrømmede Anna.

Vi trak stadig kilometertælleren, og Karin havde travlt med at tegne kort mens vi gik. Hun var glad for at få en chance til at se en del af området som hun ikke havde regnet med at besøge. Hun plantede dog ikke længere kilometerstave.

Vi kom til den tætte skov fire dage efter at vi var vendt om. Floden løb stadig mod nordøst, og vi fortsatte langs den. Efter at have gået i elleve dage, nåede vi bjergkæden.

Karin havde undret sig over hvorfor floden flød mod bjergene i stedet for væk fra dem, men nu kunne vi set at vandet løb ind i en åbning for foden af bjergene. Vi kunne umuligt følge floden under jorden, så vi måtte klatre.

Jesus havde selvfølgelig haft ret. Det var meget lettere at komme over bjergene på dette sted. Der var en stenet sti der førte op til et ret bredt pas mellem to bjergtoppe. Det var dog stadig en trættende opstigning, og vi besluttede at slå lejr for natten da vi nåede toppen.

Fra passet kunne vi se langt både mod nord og syd. Skoven strakte sig langt bag os, og mod nord kunne vi se den lange østlige bjergkæde. Den var meget forskellig fra de bjerge vi havde krydset. Dens bjerge var højere, og vi kunne sågar se sne på enkelte bjergtoppe.

Det var en stor ting for os alle. Det sner aldrig i Byen. Dagene er varme, nætterne behageligt milde. Ingen af os havde set sne siden den gamle jord, og Rediat havde aldrig nogensinde set sne i sit korte gammeljordiske liv. Guds Bjerg i Byen er utvivlsomt højere end nogle af disse bjerge; men måske fordi det er Guds trone, eller måske på grund af lyset der stråler fra det, har vi aldrig set sne på det bjerg.

Nogle ski-entusiaster har rejst noget nord for Byen og fundet enkelte steder med sne, men ingen af os havde været der.

Vi skiftedes til at kigge i kikkerten. »Ved I hvad,« sagde Marie. »Jeg ville ikke have noget imod en rask snedboldskamp. Vi fik ikke meget sne der hvor vi boede, men når det skete, kunne jeg ene kvinde slå Greg og et par af hans venner.«

»Du så så smuk ud når du var dækket af sne,« sagde Greg drømmende.

»Hallo! Jeg så altid smuk ud,« protesterede Marie.

»Det gør du stadig,« svarede Greg. Marie løb over til ham og kyssede ham.

Natten var stille i bjergene. Der var kun få dyr; selv fugle var der ikke mange af. Det var ved at blæse op, og eftersom vi ikke havde tæpperne længere, lod vi bålet brænde natten igennem for at holde os varme.

Da morgenen kom, var himlen overskyet, og vinden blæste gennem passet. Vi besluttede at prøve at nå foden af bjergene før natten faldt på.

Det gik problemfrit at komme ned ad bjergene, og da vi nærmede os foden, råbte Marie: »Se, hestene!«

Og dér var de! Hun fandt kikkerten frem og betragtede dem. De stod med løftet hoved og stirrede op mod os som om de ventede at noget spændende skulle komme fra den retning.

Da vi var næsten nede på græssletten igen, vrinskede de højlydt og kom galoperende hen imod os. De genkendte Marie og kom over til hende for at blive klappet og kærtet.

Vi så os omkring. Vi stod i noget der lignede et hjørne af sletten. Den sydlige og den østlige bjergkæde mødtes i en næsten ret vinkel på det sted hvor vi var kommet ned, og den kæmpemæssige græsslette strakte sig mod nord og mod vest fra hvor vi stod.

På sydsiden af bjergene havde vi set floden forsvinde ned i jorden, men på dette sted dukkede den frem igen og strømmede ud fra foden af bjerget og snoede sig nordpå langs den østlige bjergkæde. Den var bred og ikke særlig dyb her, og den så ud til at være let at krydse.

Solen var gået ned, og himlen var stadig overskyet, så det var ved at blive ret mørkt. Men vinden følte ikke så kraftig her fordi vi stod i ly af bjergene. Vi havde selvfølgelig stadig ingen tæpper – dem havde vi ladet ligge i den kærre vi efterlod mange kilometer vestpå – men den overskyede himmel

betød at natten ikke ville blive kold.

Rediat gav sig til at lede efter mad, og resten af os tændte et bål og satte os ned for at hvile vores trætte ben efter nedstigningen.

»Hvad tror I Jesus har planlagt for os?« spurgte Greg mens vi spiste.

»Jeg aner det ikke,« svarede Anna. »Det kan være hvad som helst.«

»Han ønskede specifikt at vi skulle komme her,« sagde Karin. »Vi skal gå mod nord herfra.«

»Hvor langt mod øst er vi kommet?« spurgte jeg.

»Jeg tror vi er omkring 300 kilometer øst for det sted hvor vi krydsede bjergene på vej sydpå. Hvis vi går stik nord herfra, havner vi et godt stykke øst for Byen.«

»Hvad med kærren og de ting vi efterlod i den?« funderede jeg.

Karin trak på skuldrene. »Vi kan ikke hente den nu. Det må vente.«

Rediat skiftede emne. »Hvordan tror I vejret bliver i morgen? Det kunne godt se ud til regn.«

Karin nikkede. »Vi får se,« sagde hun.

Da vi vågnede næste morgen, så det virkelig ud til at det kunne blive regnvejr. Himlen var mørk, og det blæste op. Marie tog begge hestene på en ridetur nordpå, og da hun kom tilbage, sagde hun: »Jeg tror vi skal gå på østsiden af floden. Så vidt jeg har kunnet se, burde det være ret let at gå med floden på venstre hånd og bjergene på højre. Desuden vil bjergene give lidt læ for vinden.«

Vi pakkede vores sager. Det var rart at have hestene igen så de kunne bære noget af læsset. Vi havde sovet på vestbredden af floden, men nu vadede vi over den og satte kursen mod nord.

Det var næsten middag da vi mærkede de første regndråber. Vi tænkte på Nasir og trak på skuldrene, men efterhånden som dagen skred frem, blev regnen kraftigere, og snart øsede det ned. Sidst på eftermiddagen var vinden blevet til et stormvejr, og vi besluttede at uanset hvad Nasir måtte have tænkt, ville vi alle gerne finde ly.

Et par lyn glimtede over himlen, og selv om vi var fuldstændig drivvåde, kunne vi ikke lade være med at beundre opvisningen.

»Vi må se at finde ly,« sagde Karin og afsøgte omegnen med kikkerten. Men det var vanskeligt for hende at se noget som helst på grund af mørket og den konstante regn.

Der kom et nyt lynlimt, og Karin udbrød: »Hov!«

»Hvad er der?« spurgte Anna.

»Jeg tror jeg så nogen.«

Vi ventede. Et minuts tid senere oplyste endnu et lyn området. »Ja, der står helt bestemt nogen derovre,« sagde Karin og pegede mod foden af bjergene. »Han vinker til os.«

»Hvem kan det være?« spurgte Greg. »Kan det være den eneboer Nasir talte om?«

»Hvem ved,« svarede Karin. »Lad os gå derhen og finde ud af det.«

Vi skyndte os i den retning hun pegede. Et par minutter senere kunne vi alle ane en skikkelse når et lynlimt strøg over himlen. Han vinkede helt bestemt til os som tegn på at vi skulle komme.

Da vi nåede ham, spildte han ikke tiden med høflighedsfraser, men sagde blot: »Denne vej,« og gik foran os over mod bjergsiden.

Han førte os om bag et fremspring og ind i hjørnet mellem nogle store klippeblokke, og dér opdagede vi en åbning til en tunnel eller en hule. Åbningen var ikke to meter høj, og nogle af os var nødt til at dukke os da vi gik ind. Hestene fulgte efter Marie.

Da vi var kommet indenfor, så vi at vi stod i en tunnel. Der var højere til loftet, og vi kunne nemt gå her. Vores guide greb en tændt fakkellod der hang på væggen, og gik foran os længere ind i bjerget.

Efter cirka ti minutter førte tunnelen ud i en stor hule. På gulvet brændte et bål, og vi kunne se røgen stige op mod usynlige åbninger over os.

»Sid ned og varm jer ved ilden,« sagde vores guide. »Jeg henter noget at spise.«

Han forlod os, og vi satte os og lod ilden varme og tørre os. Lidt efter vendte vores guide tilbage med gulerødder, rødbeder og kartofler og en gryde fuld af vand. Snart stod en suppe og simrede over ilden.

Jeg kiggede nærmere på vores vært. Han var en høj, ranglet mand med mørk lød og langt, sort, krøllet hår. Han havde et langt, uplejet skæg der så ud som om det ikke var blevet klippet eller redt i månedsvis. Hans øjne var brune og glimtende.

»Jeg er så glad for at I er kommet,« sagde han til sidst. »Jeg regnede med at nogen snart ville komme.«

»Undskyld,« sagde Greg, »men hvem er du?«

»Åh, undskyld, jeg har boet alene i så lang tid at jeg helt har glemt hvordan man opfører sig. Jeg er Jafet, søn af Noa.«

Kapitel 18

»Den Jafet, søn af *den* Noa. Ham med arken?« spurgte jeg.

»Det er mig,« svarede vores vært.

»Men ... hvad laver du her?«

»Det er en lang historie, og jeg er nødt til at vise jer noget først. Men ... så længe det regner, kan I ikke rigtig se det.«

Han tav tankefuld.

»Lad os spise suppen,« sagde han til sidst. »Så kan I få en god nats søvn her, og så snakker vi i morgen.« Jafet blev tavs igen. Han spiste sin suppe uden at sige et ord, og resten af os kunne kun gøre det samme.

Efter maden rejste Jafet sig op. »Jeg ønsker jer en god nat,« sagde han. Han tog faklen og skulle til at gå da Marie standsede ham.

»Vores heste er sultne,« sagde hun. Hestene havde stået roligt for sig selv mens vi spiste.

»Åh,« svarede Jafet. »Jamen, lad mig tage dem med. Der er masser af græs på den anden side. I får dem at se i morgen.«

Marie sagde nogle ord til hestene og pegede på Jafet; de fulgte efter ham da han forlod hulen gennem en tunnel der

lå modsat den vi var kommet ind ad. I sidste øjeblik var det som om han kom i tanke om noget rart; han drejede hovedet og sagde: »Vi ses i morgen.«

Vi sad og stirrede på hinanden. Ilden brændte stadig, men den var den eneste lyskilde. Vi måtte indstille os på en nat i totalt mørke.

»Hvad var det lige der skete?« spurgte jeg forvirret.

»Jeg ved det ikke rigtig,« svarede Karin, »men jeg tror vi hellere må finde et sted at sove før ilden går ud.«

Vi lagde os til rette på gulvet. Det var lidt hårdt at ligge på, men vi havde sovet på hårdt underlag før, dengang vi krydsede bjergene.

»Jeg håber sandelig at her er lys i morgen tidlig,« sagde Greg. »Det bliver lidt akavet at stå op i buldermørke.«

»Jeg tror der muligvis vil være lidt lys,« svarede Karin. »Røgen fra bålet slipper ud et sted over hovederne på os. Der må være åbninger i bjergsiden hvor røgen kan komme ud. Og hvis røgen kan komme ud, kan der måske komme sollys ind. Vi får se.«

Vi sang en aftensang sammen; vi priste Gud for det sted han havde ført os til, og vi takkede ham for det mysterium vi stod over for.

Jeg vågnede ved at et lille dyr stod og snusede til mit ansigt. Jeg satte mig overrasket op.

Der var faktisk lidt lys i hulen. Solen må været stået op udenfor, og en smule lys slap ned gennem utallige åbninger i hulens tag. Jeg kikkede indgående på det dyr der havde vækket mig. Og så blev jeg overrasket endnu en gang.

Det var mere end fem hundrede år siden jeg sidst så sådan et dyr, men det var tydeligvis en løveunge. Den begyndte at snuse til min hånd og slikkede den så. »Hej! Vågn op, vågn op, allesammen!« råbte jeg.

De andre satte sig op, og en efter en fik de et chok da de opdagede det lille dyr der var kommet på besøg. Anna var den første der kom på benene og kom over til ungen. Hun satte sig på hug foran den og undersøgte dens ansigt indgående. Dyret betragtede hendes ansigt med lige så stor interesse.

»Det er helt bestemt en løve,« bekendtgjorde Anna. »En hun. Omkring seks måneder gammel vil jeg tro. Det ville jeg i hvert fald have gættet på hvis jeg havde mødt denne unge dame på den gamle jord. Her ved jeg ikke rigtig.«

»Hvad er det her for et sted?« spurgte Karin.

»Det tror jeg vi snart får at vide,« sagde Rediat da Jafet kom ind i hulen.

»God morgen, allesammen,« sagde han. »Jeg kan se at I har mødt den lille dame her.« Han kløede løveungen bag øret. »Hun er meget nysgerrig og rendte i forvejen da jeg gik ind i tunnelen her til morgen.«

Han stillede en tallerken med brød, smør og ost foran os. »Jeg har taget morgenmad med.«

Vi takkede ham og sagde tak til Gud. Vi tog en skive brød hver og så forventningsfuldt på Jafet.

»Spis,« sagde han. »Bagefter tager jeg jer ud i dalen. Øh ... for resten, hvad hedder I?«

Jafet var åbenbart ikke den eneste der havde glemt hvordan man opfører sig. Vi præsenterede os hver især, og Karin fortalte ham om vores ekspedition.

Til sidst sagde hun: »Vi håbede også at vi kunne finde ud af hvad der var blevet af løverne.« Hun så på ungen. »Og nu ser det ud til at det faktisk lykkes.« Det lå et uudtalt spørgsmål i hendes sidste sætning, men Jafet svarede ikke.

»Spis,« sagde han igen, »så tager jeg jer ud i dalen. Det regner ikke længere, og dalen er så smuk i solskin.«

Vi gjorde hurtigt vores måltid færdigt. Vi rejste os og sagde til vores vært: »Så er vi klar.«

»Udmærket,« sagde han. Han rejste sig. »Følg efter mig.«

Han forlod hulen ad den tunnel der lå over for den indgang vi havde benyttet den foregående aften. Tunnelen var sine stede ganske mørk, og Jafet havde ingen fakkellamp; men vi kunne se at han kendte vejen godt, for han gik rask til uden at standse og uden at skulle orientere sig. At følge efter ham var ikke altid let, så vi opdagede snart at vi var nødt til at holde hinanden i hånden mens vi gik gennem de mørke tunneler.

Af og til skinnede solstråler gennem åbninger i taget, og i lyset fra dem kunne vi se Jafet gå foran os ad de stenede veje. Den lille løveunge traskede ved siden af ham.

Vi havde gået i en halv times tid da vi til sidst så lys for enden af tunnelen, og nogle få øjeblikke senere trådte vi med missende øjne ud i det strålende sollys.

Vi havde gået hele vejen gennem bjergene og stod nu på en afsats ti-twe meter over jorden og så ud over en kæmpestor dal. Der var bjerge bag os og mod syd, men mod nord og øst strakte dalen sig ud mod horisonten. Der var små træer, store træer, buske, græs, bække og søer uanset i hvilken retning vi kiggede.

Og der var løver. Hundreder af løver, tusinder, måske millioner. Jo mere vi kiggede, jo flere løver kunne vi se. De fleste lå dovent på jorden eller hvilede sig på grenene i et træ, andre gik fredeligt græssende omkring.

Der var hanner med kolossale manker, elegante hunner, livlige unger der legede med hinanden. Et mægtigt hav af dyr lå foran os som et orange-brunt tæppe. Men dalen var ikke overfyldt; der var masser af plads til alle dyrene. Vi fik indtryk af at vi kunne rejse i ugevis her og blive ved med at møde nye løver.

Vi fik også øje på Maries heste der græssede nær foden af bjergene.

»Kom,« sagde Jafet og begyndte at gå ned ad en smal stil. Vi fulgte efter ham.

Da vi nåede jorden, traskede en stor hanløve over til Jafet og slikkede hans hænder. Han klappede den og ledte os videre ud blandt dyrene.

»Så nu har I fundet løverne,« sagde han. »De har hvilet sig her og har fundet lægedom efter de rystende uhyrligheder de har været udsat for.«

Han blev ved med at gå, og overalt kom løver hen til ham for at blive kløet og kærttegnet. Enkelte af dem gik hen til os og tillod os at klappe dem forsigtigt, men mange så ud til at være lidt på vagt over for os og holdt en respektfuld afstand.

»Deres helbredelse er næsten færdig,« sagde Jafet, »men de har brug for jer før de kan forlade dette sted.«

Jafet gik over til et stort egetræ og satte sig under dets grene. En ung løvinde lagde sig ved siden af ham, og han hvilede sin arm på hendes ryg. »Sæt jer,« sagde han, »og lad mig fortælle jer min skamfulde historie.«

Vi satte os rundt om ham, og et par nysgerrige unger krøb forsigtigt nærmere.

»Da jeg var en ung mand på den gamle jord, havde jeg en god ven der hed Beslor,« begyndte han. »Vi havde kendt hinanden siden vi var børn, og vi var uadskillelige. Næsten hver dag tilbragte vi flere timer sammen. Som børn legede vi sammen, og da vi blev ældre, drog vi på udflugter og på jagt.

Engang var vi på rejse langt fra vores hjem. Vi havde tilbragt natten i udkanten af en skov, og Beslor var stået tidligt op mens jeg stadig sov. Jeg blev vækket af hans råb. En løve havde angrebet ham, og han kæmpede for livet med sine bare hænder. Vi troede ikke at der var løver i det område, men vi tog åbenbart fejl.

Jeg greb en stor kniv og kom løbende for at hjælpe min ven, men før jeg nåede derhen, havde løven bidt gennem hans hals, og blodet strømmede ud. Uden at tænke, kastede jeg mig over løven og plantede min kniv i dens skulder. Den blottede sine tænder imod mig og kastede mig væk med et enkelt slag af sin forpote. Så bed den atter hårdt i Beslor. Hans venstre arm faldt af, men løven slæbte resten af hans krop væk for at æde den.

Jeg sad der i lang tid i chok. Til sidst rejste jeg mig, samlede Beslors arm op, viklede den ind i et tæppe og begyndte den lange vandring hjemad. På tilbageturen svor jeg at jeg ville vie mit liv til at jage og dræbe så mange løver som muligt.

I de følgende adskillige år sørgede jeg over min ven, og jeg brugte flere måneder hvert år på at jage løver og dræbe så mange som muligt, hanner og hunner, gamle og unge.

Men hvert drab gjorde kun mit had værre, og jeg dyrkede min sorg over min ven for at denne sorg kunne nære mit had til løverne.«

Jafet tav og betragtede den unge løvinde under hans arm.

»Så en dag kom min far og bekendtgjorde at Gud havde talt til ham,« fortsatte han. »Gud var vred på menneskene, og han havde tænkt sig at udrydde dem. Kun min far og hans familie ville overleve. Vi skulle bygge et gigantisk skib og tage alle slags dyr med os.

Vi arbejdede i årevis, og da vandfloden endelig kom, var vi klar, og vi havde dyrene ombord.

Der var ingen der kunne lide livet på arken. Det var ikke den venlige, hyggelige zoologiske have som I måske har forestillet jer. Der var indelukket, og der stank. Vi tilbragte alle vores vågne timer med at fodre dyrene og muge ud under dem. De første mange uger var vi næsten allesammen konstant søsyge – både mennesker og dyr. Undtagen Kams kone. Hun kunne spise og arbejde mens vi andre stønnede af kvalme. Stakkels kvinde. Hun var ofte nødt til at arbejde for os alle.

En af mine mange opgaver var at tage mig af det dæk hvor løveparret var. Jeg tror ikke det var et tilfælde; jeg tror min far anbragte mig der med vilje. Han kendte selvfølgelig mit had til løverne, og jeg tror han håbede at hvis jeg tilbragte noget tid sammen med dem, ville jeg lære at de faktisk er fantastiske skabninger. Han tog fejl.

De få timer jeg sov hver nat, havde jeg hyppige mareridt om dem; og at jeg skulle tage mig af dem, fik mig blot til at afsky dem endnu mere.

Al den tid vi tilbragte på arken, hindrede Gud dyrene i at skade os og hinanden. Men af en eller anden grund hindrede han ikke os i at skade dyrene. Når jeg var sammen med løverne, sparkede jeg dem for at få dem til at flytte sig; jeg skubbede til dem med den skarpe ende af min skovl når jeg mugede ud hos dem; når jeg fodrede dem, sørgede jeg for at de fik mindre end de havde brug for. Kort sagt gjorde jeg mit yderste for at gøre deres tilværelse uudholdelig.

En dag slog jeg hunnen adskillige gange så hårdt med en skovl at jeg tror jeg brækkede en knogle i hendes bagben. Hun stønnede forfærdeligt, og i lang tid derefter kunne hun kun stå på tre ben.

Da dyrene endelig forlod arken, haltede hun stadig slemt, og begge løverne sultede. Jeg var glad for slippe af med dem.«

Jafet lukkede øjnene. Så sukkede han. »Der gik mange år. Vi havde travlt med at opdyrke jorden, og der var ikke meget tid til andet end at passe vores afgrøde og vores få husdyr. Jeg blev far og bedstefar, og i alle de år så jeg aldrig en løve.

Så en dag var jeg med mit barnebarn Rifat på en udflugt til nogle bjerge et par dagsrejser fra vores hjem. På turen så vi en flok løver der hvilede fredeligt på en eng. Da vi nærmede os, rejste en af dem sig og haltede væk. Jeg kunne genkende den og dens gang. Den var hunløven fra arken. Hun levede stadig, men hun haltede stadigvæk efter de slag jeg havde givet hende.

Jeg blev fuldstændig rystet. Pludselig fattede jeg omfanget af min ondskab. Den stakkels løvinde have ikke gjort mig noget ondt. Et helt år havde hun været afhængig af mig og min pleje, og jeg havde sultet hende og tævet hende og

gjort hende til krøbling for livet. Gud alene ved hvad der var blevet af hendes mage.

Jeg sank om på jorden og græd som et barn. Rifat stod ved siden af mig uden at fatte hvad der var sket, og uden at ane hvad han skulle gøre. Men jeg græd og græd og råbte til Gud om at tilgive mig.

Jeg tryglede Gud om at give mig en chance for at tjene løverne så at jeg – i det mindste i nogen grad – kunne råde bod på de forbrydelser jeg havde begået mod denne løvinde, mod hendes mage og mod de snesevis af løver jeg havde dræbt i min ungdom.

Men Gud svarede ikke dengang.

Jeg døde og blev vakt til live i det Ny Jerusalem. Mindre end et år efter min opstandelse talte jeg med en mand der havde boet på den gamle jord i dens sidste tid. Han fortalte mig om hvad der var sket med løverne. Ved I hvor meget de led henimod slutningen? Kender I til de horrible ting der blev gjort imod dem?« Jafet hævdede lidenskabeligt stemmen.

Vi nikkede.

Jafet fortsatte: »Så en dag kom Guds søn til mig og spurgte om jeg stadig var villig til at tjene løverne. Jeg sagde: 'Ja, selvfølgelig.' Han fortalte mig at løverne havde det godt i en dal langt fra Byen. Men fordi de var dyr, tog deres helbredelse lang tid, og de havde brug for en hyrde der kunne tage sig af dem og vise dem at mennesker er i stand til at elske. Ville jeg være den hyrde? spurgte han.

Selvfølgelig ville jeg det. Tænk engang – det blev *mig* der skulle vise løverne at mennesker kunne elske dem! Så han førte mig til dette sted. Dalen var betydelig mindre dengang.

Det er som om den er vokset – jeg ved ikke hvorfor. Løverne var her allesammen, skilt fra de folk der havde pint dem. De havde brug for tid.

Til at begynde med turde de ikke nærme sig mig, men som I nu kan se, er vi blevet vældig gode venner.« Han klappepe løven der lå under hans arm.

»Jeg elsker dem højt, og de stoler på mig. Og nu nærmer deres tid sig. Der er gået ... hvor lang tid?« spurgte han.

»Cirka 500 år,« svarede jeg.

»500 år? Det føles ikke som så meget. Det er jo næsten et helt liv på den gamle jord!«

»Nja, betydelig mere for de fleste af os,« sagde jeg.

»Virkelig?« Jafet sad tavs nogen tid. »Som sagt,« fortsatte han, »nærmer deres tid sig; deres helbredelse er næsten færdig. De kan snart slippes løs i verden. Det eneste der mangler, er at de skal møde andre mennesker og opdage at man nu kan stole på alle folk. Det er dér I kommer ind.«

Han så fra den ene til den anden af os. »Vi har brug for at I tilbringer nogle uger her med os. Rejs rundt i dalen og se løverne. De vi snart opdage at I – ligesom jeg – ikke har tænkt jer at skade dem. Og så vil de være klar.«

Vi så på hinanden. »Naturligvis,« sagde Karin. »Det vil vi meget gerne.«

Og således begyndte en herlig tid for os. Vi rejste rundt i dalen enkeltvis eller to og to.

Det viste sig at den var omgivet af bjerge på alle sider. Der var næsten ingen brugbare pas over bjergene. Den bed-

ste måde at komme ind og ud af dalen var via et antal tunneler som den vi havde benyttet.

Når vi kom til et nyt område, satte vi os roligt ned. Til at begynde med betragtede løverne os vagtsomt på afstand, men efter en times tid nærmede de sig og fandt sig i at vi klappede og kærtegnede dem; og sådan fik vi langsomt oprettet et venskabsbånd med dem.

De er utrolig smukke dyr. Elegante og majestætiske.

Efter to måneder samledes vi atter nær den hule hvor det hele begyndte.

»Hvad er dine planer nu, Jafet?« spurgte Anna.

»Løverne er parate nu,« svarede han med overbevisning.

»Hvor mange tror I der er?« Anna så på os alle.

»Flere millioner,« svarede Greg.

»De skal slippes løs lidt efter lidt,« sagde Jafet. »Det duer ikke at sende en flok på flere millioner dyr af sted på én gang. Det ville blive helt kaotisk.«

Vi nikkede.

»Jeg foreslår,« fortsatte Jafet, »at I tager en flok på et par hundrede dyr med jer og sætter kursen mod jeres hjem i Byen. Fortæl alle I møder, om dette sted, og spørg folk om de vil være gode at rejse hertil.«

»God idé,« sagde Anna. »Og så kan du slippe nogle løver løs med alle der kommer her?«

»Ja. Folk kan føre dem til steder hvor de vil kunne leve lykkeligt. Jeg vil slippe nogle få løver løs hver dag. Der er ingen grund til at de alle skal følges med mennesker. Jeg bliver her indtil de alle er sat fri. Det kan godt være at nogle af dem vælger at blive her, men det er okay.«

»Det vil tage flere år,« sagde jeg.

»Det er godt. Jeg har boet alene i 500 år nu. Jeg har også brug for at vænne mig til mennesker. Så det er fint hvis folk kommer hertil og besøger mig. Så kan jeg vænne mig til dem, og når den sidste løve er sluppet fri, vil jeg være klar til at slutte mig til resten af menneskeheden.« Han smilede ved tanken.

»Savner du den?« spurgte Marie.

»Hvad, menneskeden? Ja, det gør jeg. Jeg er overrasket over at der allerede er gået 500 år, men jeg føler at jeg er klar til at møde min egen art igen.«

Kapitel 19

Dagen før vores afgang fra løvernes dal, lavede vi et festmåltid til Jafet.

Mens vi havde rejst rundt i dalen og taget os af løverne, havde vi hver især sørget for vores egen mad; og når vi var sammen med Jafet, var det ham der havde sørget for noget at spise. Men nu var det på tide at vise hvad Rediat formåede. Han sendte de seks af os ud for at søge efter alle mulige planter: kål, salat, løg, bær, frugt, hvidløg, peberfrugt, figener, auberginer, kakaobønner, kaffebønner, alt hvad der smagte godt, hvadenten det var spiseligt eller drikkeligt. Så bad han om at blive ladet i fred, han tændte to bål og begyndte at kokkerere.

Det siger sig selv at måltidet var fremragende. Jafet var henrykt. Jeg fik indtryk af at hans kost i disse mange år havde været enkel og ikke særlig spændende. Men han fandt dog en tønne vin frem som han havde dyrket.

Aftenen var vidunderlig. Vi snakkede og sang og lo. Det var langt over midnat før vi lagde os til at sove.

* * *

Da vi stod op næste morgen, var Jafet allerede ved at samle en flok løver. Det blev til 308 i alt, mest fuldvoksne, men omkring en fjerdedel af dem var unger.

Vi førte dem langsomt gennem den tunnel vi havde brugt da vi kom. Det tog fire timer at få dem alle ud, men da vi endelig stod på græssletten igen, var vi glade og parat til at begive os på vej. Marie førte også sine heste ud; de havde fået nogle gode venner blandt løverne, og nogle af løveungerne havde knyttet sig nært til hestene.

»Gå I bare i retning mod Byen,« sagde Jafet. »Løverne skal nok følge efter jer.«

Og det gjorde de. Vi vadede over floden og begyndte at gå mod nordvest.

»Jeg vil gerne forbi Minnas landsby,« forklarede Karin. »De skal se løverne, og de vil sikkert gerne sende nogle folk til Jafet og hjælpe ham med at slippe nogle løver løs.«

Vi gik. Løver er normalt temmelig dovne dyr, der godt kan tilbringe flere timer med at ligge på jorden og slikke solskin. Efter at de er blevet planteædere på den nye jord, har de brug for at spise mere for at holde deres stofskifte i gang, men de er stadig meget mindre mobile end heste.

Derfor var vi nødt til at gå langsomt. Hver gang vi havde gået et par timer, var vi nødt til at standse og hvile os en halv times tid, ellers blev løverne for trætte til at fortsætte. På den måde tog det os fire uger at nå den landsby hvor Minna og Nasir boede.

Ligesom første gang vi kom, var det børnene i landsbyen der først kom løbende for at hilse på os. Jeg genkendte mange af dem fra vores sidste besøg.

»Guds fred over jer,« råbte de i kor og klappede hestene. Så opdagede de løverne, som kom gående langsomt et par hundrede meter bag os. De måbede. Så råbte lille Musad begejstret: »Tigre!«

»Nej, Musad,« sagde Paula bag ham. »Tigre har striber.« Så vendte hun sig mod os og spurgte forsigtigt: »Er det løver?«

»Ja, det er det,« svarede Karin.

»Wow!« udbrød hun. Så vendte hun sig og løb tilbage mod husene. »De har fundet løverne! De har fundet løverne!« råbte hun mens hun løb.

Snart var der snesevis af folk der kom ud for at se hvad alt postyret drejede sig om. De standsede alle brat da de så løverne.

Dyrene havde indhentet os nu og gik rundt blandt landsbyboerne. De fleste af folkene var født på den nye jord og havde derfor aldrig set en løve før. Der fandtes naturligvis tegninger af løver, men det er ikke det samme som at se dyret i levende live. At se en løve for første gang efter at man har hørt om dem i hundreder af år, må være en fantastisk oplevelse.

Løverne og landsbyens hunde og katte hilste forsigtigt på hinanden, snusende og slikkende. En lille hund prøvede at kommunikere med en løveunge ved at gø højlydt, men ungen stirrede bare på hunden med et udtryk der syntes at sige: »Hvad *taler* du om?«

Flere folk kom løbende fra markerne; blandt dem var Nathan, drengen som hævdede at han havde set en løve i bjergene. Han pegede vildt på en af hanløverne og råbte: »Det var sådan en jeg så; det var sådan en jeg så!«

Vi var omgivet af folk der hilste på os og stillede os alle mulige spørgsmål. Efter nogen tid sagde Karin med høj stemme: »Måske ville det være bedst hvis vi alle samles på torvet i byen, så behøver vi kun at fortælle vores historie én gang.« Der lød bifaldsytringer rundt om os, men det standede ikke styrtsøen af spørgsmål.

Det tog mere end en halv time at få alle samlet på torvet. Nogen bar et bord ud som Karin kunne stå på mens hun fortalte vores historie.

Hun fortalte om vores møde med Jesus, om vores tilbagetur over bjergene, om regnen og om mødet med Jafet. Da hun fortalte om eneboeren i bjergene, lød der mumlen af »Det tænkte jeg nok« fra flere sider. Hun fortalte om løvernes dal, om deres lidelse og om deres helbredelse.

»Løverne er klar til at bo hos os igen,« sagde hun. »Jeg ved at Jafet vil blive meget glad hvis nogen af jer vil rejse til bjergene og hjælpe flere løver med at bo uden for dalen.«

Der var straks adskillige mennesker der meldte sig, og Karin gav dem detaljerede oplysninger om hvordan de kunne finde vej til tunnelen gennem bjergene.

Vi spiste aftensmad med landsbyens borgere, men i stedet for en banket på torvet, gik vi ud på markerne omkring byen, hvor løverne slappede af efter en lang dagsmarch. Vi satte os på jorden blandt dem, og spiste vores aftensmad dér.

Kort før solnedgang rejste en af landsbyboerne sig. »Lige et øjeblik,« sagde han og skyndte sig over på en nabomark. Få minutter senere vendte han tilbage med en ko.

»Jeg er nødt til at se det her,« sagde han og førte koen over til en gruppe løver der stod og græssede få meter væk.

Manden standsede der, pegede på græsset og sagde til koen: »Æd!« Så trådte han nogle få skridt tilbage og stod med en stort grin og betragtede løven og koen spise græs side om side.

Manden tørrede en tåre fra øjnene og sagde: »Jeg er født på den gamle jord. Jeg elskede Esajas' profeti om løven og oksen der æder strå. Jeg har altid forestillet mig dem græsse side om side ... *Og nu har jeg set det!*« Han skreg de sidste ord og kastede armene i vejret. »Jeg elsker dig, Herre!« råbte han.

Vi tav alle. Så lød der en stille stemme da nogen begyndte en lovsang, og snart sang vi alle med.

Efter sangen kom manden over til det sted hvor Karin og jeg sad. Han satte sig ved siden af os.

»Guds fred over jer,« sagde han. »Jeg har aldrig præsen- teret mig. Jeg hedder Hermann.«

»Guds fred over dig, Hermann. Vi hedder Karin og Mik.«

»Tak fordi I fandt løverne! Det gør mig så glad. Da jeg sad i fængsel, tænkte jeg på Esajas profeti hele tiden. Sådan undgik jeg at blive sindssyg.«

»Har du siddet i fængsel?« spurgte Karin.

»Ja.« Han tøvede. »Har I hørt om anden verdenskrig?«

»Ja, vi er begge født i slutningen af 1900-tallet.«

»Javel. Jamen så ...« Han tav igen. »Jeg var i Dachau,« sagde han, »koncentrationslejren.«

»Åh, det må have været forfærdeligt for dig!« udbrød Karin.

»Jeg tror I misforstår mig. Jeg var vagt i lejren, ikke fange.«

Vi blev stille.

»Til at begynde med var jeg stolt af mit arbejde. Jeg troede på nazismen, og jeg beundrede Hitler. Jeg var overbevist om at jeg gjorde et ædelt arbejde ved at hjælpe med til at holde kommuniste, jøder, sigøjnere og andre statsfjender væk fra anstændige tyskere.

I løbet af krigen modtog vi efterhånden også krigsfanger fra Polen, Balkan og Rusland. Jeg torturerede folk. Ofte. Vi bandt en fanges hænder på ryggen af ham og hejsede ham op i luften i et reb fastgjort til hans håndled. Jeg nød det ikke, men jeg anså det for nødvendigt.«

Karin og jeg sagde stadig ingenting. Selv om vi var født tyve år efter krigen, var historierne om koncentrationslejrenes rædsler alligevel en del af vores kulturelle baggrund.

»Det var også i Dachau at nazisterne anbragte de præster der ikke ville følge partilinjen. Det var hovedsagelig katolske præster, men der var også en del protestantiske. Der var især én mand, Gottlieb Münster, som gjorde et stort indtryk på mig. Han tog sig altid af de andre fanger, hjalp dem, trøstede dem. Han talte med alle om Jesus, selv os vagter. Vi respekterede ham. Normalt betragtede vi fangerne som skidt, men ikke ham.

I april 1945 var det indlysende at de allierede tropper snart ville nå Dachau. Vi begyndte derfor at tilintetgøre afslørende dokumenter, og fangerne blev sendt væk eller dræbt. Jeg fik til opgave at skyde Gottlieb Münster.

Jeg gik hen til hans celle, slæbte ham udenfor, rettede min pistol imod ham ... og så begyndte jeg at græde. Jeg stod i flere minutter med pistolen i hånden og rystede voldsomt. Så rettede jeg pistolen mod mit eget hoved i stedet, klar til at skyde. 'Stands!' råbte han. 'Det redder ikke mit liv

at du skyder dig selv, men Jesus kan redde dig.’

I samme øjeblik fløj en granat over muren. Det allierede angreb var begyndt, og vi blev alle beordret til at deltage i forsvaret. Men vi overgav os hurtigt. Jeg blev anholdt sammen med alle de øvrige vagter.

Pastor Münster havde overlevet, og han kom og besøgte mig i fængslet kort efter min tilfangetagelse. Han gav mig en bibel, og i de følgende måneder kom han ofte og besøgte mig. Men han var blevet alvorligt syg i lejren, og han kom sig aldrig. Han døde i 1946. Jeg blev til sidst idømt fem års fængsel for mine forbrydelser, en brøkdæl af hvad jeg havde fortjent.

Under et af sine besøg viste pastor Münster mig Esajas kapitel 11 med dets profetier om den nye jord. Det talte direkte til mig. Jeg lærte hele kapitlet udenad i løbet af få timer; *Löwen werden Stroh essen wie die Ochsen*, stod der på tysk – ‘løver vil æde strå som okserne.’ Der var noget i de ord der mindede mig om Dachau. Jeg var en af løverne, fangerne var okserne. I Guds verden ville løverne ikke angribe okserne, men i stede leve fredeligt med dem.«

Han tørrede et par tårer fra sine øjne.

»Gud har været så god imod mig. Han har tilgivet mig det utilgivelige. Og nu har jeg set løven æde strå med oksen! Eller koen strengt taget; men det er godt nok for mig.«

Karin og jeg tilbragte atter en nat i den herlige seng i Musads forældres hus. Det var vores første nat i en rigtig seng i mere end fire måneder. Det var svært at få mig ud af fjerene næste morgen.

Det lykkedes os dog at komme op. Efter morgenmad op-søgte Karin den tømmer der havde lånt os sin kærre. Hun forklarede hvor vi havde efterladt den. »Jeg er ked af at vi ikke kunne tage den med tilbage til dig,« sagde hun.

»Det er intet problem,« svarede tømmeren. »Jeg rider derhen en af de nærmeste dage og tager den med tilbage. Men hvad med de ting I efterlod i kærren?«

»Åh, dem kan du bare beholde. Det er først og fremmest tæpper og telte. Vi klarer os fint uden.«

Efter en følelsesladet afsked med landsbyboerne, fortsatte vi vores rejse mod nord; men vi havde ikke gået ret langt før vi opdagede at nogle af løverne havde besluttet at de ikke ville med os.

Anna gik tilbage til landsbyen for at finde ud af hvad der var sket, mens resten af os ventede ved hestene. Hun kom hurtigt tilbage med et stort grin på ansigtet.

»Kan I huske den ko der græssede sammen med løverne i går?« spurgte hun.

»Selvfølgelig,« sagde vi.

»Det viser sig at den ko og nogle af løverne er blevet rigtig gode venner i nattens løb. Så tolv løver har åbenbart besluttet at slå sig ned nær landsbyen så de kan være sammen med deres ny ko-venner.« Anna lo højt. »Det havde jeg ikke ventet! Landsbyfolkene har naturligvis ikke noget mod det. Tværtimod. At have nogle løver i nærheden er en spændende ny oplevelse.«

Vi satte i gang igen, syv mennesker, to heste og 296 løver. Men i de følgende uger »mistede« vi et antal dyr her og der. Hvis en gruppe løver syntes godt om et bestemt område, holdt de simpelthen op med at følge efter os.

Og sådan burde det også være. Naturligvis var hensigten ikke at hver eneste løve fra Jafets dal skulle komme og bo i nærheden af Byen. Det var meningen at de skulle sprede sig ud over jorden, og det var allerede ved at ske i lille målestok.

Det gik langsomt fremad. Selv om vi ikke skulle nå noget, var vi alligevel ivrige efter at komme tilbage til Byen og fortælle alle de dejlige nyheder. Det tog os lidt over en måned at komme fra landsbyen til den skov hvor vi havde mødt Nasir.

Vi fik indtryk af at løverne fandt det ret mærkeligt at gå gennem skoven. De fulgte os trofast, men ikke en eneste af dem besluttede sig for at slå sig ned der.

Hver dag på rejsen gennem skoven bemærkede vi at Anna så sig om til højre og venstre med jævne mellemrum. Undertiden gik hun over til en gruppe buske og kiggede bag dem. Det var ikke svært at gætte hvad hun ledte efter.

»Du håber at finde nogle joffere,« sagde Marie. Det var en konstatering snarere end et spørgsmål.

»*Da*, det passer,« svarede Anna. »Sandt at sige må jeg indrømme at jeg håber at finde 'min' joffer.«

»Din gamle ven fra sidst?«

Anna nikkede. »Jeg ved det er usandsynligt.«

Hun fandt sin joffer, men ikke på den måde hun havde ventet.

Hver aften prøvede vi at finde en stor lysning hvor vi kunne sove. Løverne var utilbøjelige til at sove på jorden hvor skoven var tæt, så de foretrak en lysning – eller også sov de på en tyk gren oppe i et træ.

Men der var en aften hvor vi havde vandret gennem tæt skov i nogle timer, og da solen var ved at gå ned, indså vi at vi ikke kunne finde en passende lysning før det blev mørkt. Så vi slog os ned mellem træerne. Rediat begyndte at lave mad; løverne havde lært at det var tegn på at vi skulle tilbringe natter her, så de gik rundt og ledte efter et sted at sove der ikke var for ubekvent.

Jeg blev vækket midt om natten af en mærkelig sum-mende lyd. Jeg kunne ikke placere den, og til sidst faldt jeg i søvn igen. Om morgenen var lyden der stadig, og det virkede som om den kom fra flere forskellige retninger.

»Hvad er det for en lyd?« spurgte jeg da de andre stod op.

»Spinden,« sagde Anna og lyttede. »Nogle af løverne spinder.«

Vi gik rundt blandt træerne og ledte efter løverne. Så så jeg det. »Hej, Anna! Se her,« råbte jeg. Hun kom over til mig.

Lige for mine fødder lå en stor løvinde, og på hendes skulder sad en joffer og kærtegnede hendes hals med sin snabel. Af og til kradsede den blidt hendes skulder med sine klør. Det var tydeligt at hun nød det, for hun spandt ganske højlydt.

»Det havde jeg ikke ventet!« udbrød Anna.

Vi kiggede videre blandt træerne og fandt fire-fem andre joffere der fredelige kløede halsen eller ryggen på nogle veltilfredse løver.

»Hvorfor i alverden gør de det?« spurgte Anna.

Marie havde sluttet sig til os. »Behøver de have en grund?« spurgte hun. »Løverne er tydeligvis glade for det. Jofferne viser Guds kærlighed. Det er da vel grund nok.«

»Sandt nok,« indrømmede Anna. Så lagde hun hånden på skulderen af en løve lige ved siden af det sted hvor en joffer sad. »Men jeg tror nu også jofferne får noget ud af det,« sagde hun med et smil. »Prøv at mærke her.«

Vi skiftedes til at placere hånden som Anna havde gjort. Vi kunne mærke vibrationerne fra løvens spinden.

»Jeg tror jofferne simpelthen nyder fornemmelsen af den spindende løve,« sagde Anna. »Symbiose. Dyrene har glæde af hinanden.«

Pludselig udstødte hun et overrasket råb. Uden at hun havde opdaget det, var en joffer løbet hen til hende bagfra og klatrede nu op ad hendes ben og ryg for at slå sig ned på hendes skulder. Anna kiggede. »Halløj, er det dig?« udbrød hun glad.

»Kan du genkende den?« spurgte jeg overrasket.

»Da. Kan du se mønsteret i pelsen her på dens venstre skulder. Det er helt sikkert min gamle ven.« Anna var henrykt.

På resten af turen gennem skoven var der en flok på omkring tredive joffere der fulgte efter os. Af og til red de på ryggen af nogle løver, af og til sprang de fra gren til gren i træerne. Vi var nødt til at vænne os til lyden af spindende løver om natten.

Vi nåede den nordlige udkant af skoven, og græssletten strakte sig atter foran os.

»Se, der er vores vogn,« udbrød Greg. Vi var kommet ud ganske tæt på det sted hvor vi havde efterladt den for så

mange måneder siden, og det var rart at kunne læsse vores rygsække af.

Marie spændte hestene for vognen mens løverne strømmede ud af skoven, begejstrede over at være ude på åbent græsland igen.

Men jofferne ville ikke følge med os. Hvor meget de end nød at være sammen med løverne, var skoven deres naturlige hjem. De betragtede deres løvevenner en stund, sagde »o, o« et par gange og vendte sig om og smuttede ind i skoven.

Løverne kiggede efter jofferne, der forsvandt blandt træerne, så vendte de deres ansigter mod det åbne græslandskab, fuldt af blomster og søer. Og således fortsatte vores rejse mod nord.

»Hvem er de her løver?« spurgte jeg en aften. Vi sad rundt om bålet og nød atter Rediats musik på hans genfundne balalajka.

»Hvad mener du?« spurgte Greg.

»Tja ... ikke bare løverne her, jeg mener alle dyr. Du og jeg levede på den gamle jord, vi blev genopvakt på denne jord. Et stort antal mennesker fra den gamle jord er ikke kommet her, og et stort antal mennesker er født her. Hvordan forholder det sig med dyrene?«

»Du mener: Er løverne her genopstandne løver fra den gamle jord?« spurgte Karin.

»Ja. Mange af dem er naturligvis født her, men hvad med resten?«

»Eftersom de havde brug for helbredelse, synes jeg det er tydeligt at en stor del af dem oplevede det frygtelige krybskytteri jeg fortalte jer om tidligere,« sagde Anna.

»Ja, og jeg har hørt historier om folk der har mødt en hund eller en kat de havde som kæledyr på den gamle jord,« sagde Marie.

»Så dyr har oplevet frelse præcis som mennesker?« fortsatte jeg.

»Nej, ikke *præcis* som mennesker,« sagde Karin. »Da Adam og Eva faldt, trak de hele skaberværket med sig i faldet, inklusive alle dyrene. Men da Kristus besejrede Satan, synden og døden, frelste han på samme måde sit skaberværk.«

»Skrev Paulus ikke noget om at skabningen venter på at blive 'befriet fra trældommen under forgængeligheden og nå til den frihed som Guds børn får i herligheden'?« spurgte Anna. »Eller noget i den stil. Jeg tror det betyder at Gud også havde dyrenes redning med i sin plan.«

»Ja, men 'skabningen' er ikke kun dyr, vel?« spurgte jeg. »Det er også planter og sten og vand og luft. Det alt sammen. Så siger I at de iltmolekyler vi indånder nu, er *genopstandne* iltmolekyler?«

»Næh, det giver ikke rigtig mening, vel?« indrømmede Anna.

»Åh, I fjollede videnskabsfolk,« udbrød Marie. »I vil have at alt skal kunne skrives op som en enkelt formel! Hvorfor skulle Gud være begrænset på den måde? En hund, en hest, en løve har en *hukommelse*. Det giver mening at sige at et dyr kan *huske* sit liv på den gamle jord. En sten eller en dråbe vand har ingen hukommelse, så det giver ikke me-

ning at tale om at de er genopstået. Man kan ikke kende det ene iltmolekyle fra det andet. Så hvad skulle det betyde at påstå at et bestemt iltmolekyle her er *det samme* som et bestemt iltmolekyle på den gamle jord?»

Jeg sagde ikke noget.

»Denne verden er den virkelige verden,« fortsatte Marie. »Det her er verden som Gud altid ønskede den. Det her er hvad han tænkte sig da han skabte himlen og jorden. Efterhånden som årene her bliver til århundreder og årtusinder og billioner af år, bliver den gamle jord mindre og mindre vigtig. I stedet for at tale om at et dyr fra den gamle jord muligvis findes her, er det nok mere rigtigt at spørge om et dyr på den nye jord muligvis fandtes dér. Det her er den *virkelige* verden, folkens.«

»Jeg er ikke sikker på at jeg forstår hvad du mener,« sagde jeg. »Den gamle jord vil altid være vigtig, for det var dér Jesus døde og genopstod.«

»Det har du naturligvis ret i,« sagde Marie. »Men nogen gange bliver vi bare ved og ved med at tale om den gamle jord som om den på en eller anden måde var mere virkelig end denne her. Se på den hest.« Marie pegede på den grå hest, der græssede nogle få meter væk. »Er den en genopstået hest fra den gamle jord? Det ved jeg ikke. Betyder det noget? Ikke meget. Den er her! Det er det der er vigtigt. Ja, tilbage på den gamle jord kunne jeg se på en hest og spørge: 'Får jeg ham eller hende at se igen?' Og det ville have været et relevant spørgsmål dengang. Men det ligger i fortiden. Det har ingen betydning længere. Det der betyder noget, er at hesten er hér nu.«

* * *

Vi kom til Horaces og Ameqrans landsby en uges tid efter at vi havde forladt skoven. Det var næsten en gentagelse af begivenhederne fra Nasirs landsby længere sydpå, og folk var henrykte over synet af løverne.

Den aften skrev Ameqran et brev som vi skulle tage med tilbage til hans søster i det Ny Jerusalem. »Jeg har skrevet til Titrit at jeg regner med at komme til Byen for at fejre påske næste år. Jeg ville meget gerne møde jer allesammen igen,« sagde han.

Da vi tog af sted næste morgen, overraskede det os ikke at en del af løverne havde besluttet at slå sig ned nær landsbyen. Som vi havde set i de forgangne måneder, spredtes løverne langsomt ud over jorden.

I de følgende dage passerede vi flere og flere gårde, og endelig en aften nåede vi Themba og Thembas hjem.

Manden Themba gik og arbejdede på marken lige syd for deres gård, og han fik øje på os på lang afstand. Han kom os i møde med raske skridt og udstrakte arme.

»Guds fred over jer allesammen!« udbrød han. »Og I har fundet løverne!« Han lod sit blik løbe hen over den flok dyr der fulgte os. »Jeg har ikke set en løve i flere hundrede år. Det er fantastisk! Men kom nu, kom nu, kom indenfor. I er velkomne til at tilbringe natten her.«

Vi gik den korte afstand hen til deres hus. Da vi nærmede os, råbte Themba så højt han kunne: »Themba, kom og se hvem der er kommet!«

Kvinden Themba kom os af huset med et ammende

spædbarn på armen. »Velkommen, velkommen, Guds fred over jer,« hilste hun os. »Kom indenfor og sid ned. Hør, er det løver jeg kan se dér?«

»Det er det ganske rigtig,« sagde Karin.

Themba og Themba gik rundt blandt løverne, studerede dem og beundrede deres skønhed. »Er det godt nok for dem at være her?« spurgte kvinden.

»Ja, selvfølgelig,« svarede Anna. »Så længe de har græs og et sted hvor de kan lægge sig ned og slappe af, har de det fint. Vi har gået langt i dag, og løverne er trætte. De har virkelig brug for en lur.«

»Det er jo fint.« Hele tiden havde Themba holdt sin baby i armene; nu flyttede hun barnet over til det andet bryst. »Kom indenfor. Har I lyst til noget at drikke?« sagde hun

»Themba, kære kvinde, sid ned og slap af med dit barn,« sagde Marie. »Jeg skal nok finde noget vand til os i køkkenet.«

»Åh, det er ikke spor ubekvemt,« sagde Themba. »Jeg kan sagtens klare det. Og vi er i alle tilfælde nødt til at hente noget vand op af brønden udenfor. Jeg tror ikke jeg har noget i køkkenet i øjeblikket.«

Hun var ikke til at standse, og da vi til sidst alle havde et glas vand i hånden, begyndte hun at tale om aftensmad. »I bliver her natten over, ikke? I *skal* spise aftensmad her.«

»Fortæl os nu først om din baby,« sagde Karin. Hun rejste sig og gik over til Themba for at beundre den lille. »Er det en dreng eller en pige?«

»Det er en pige. Hun hedder Mbali. Det betyder 'blomst'.«

»Hvor er hun smuk. Hvor gammel er hun?«

»En uge, i går.« Themba strålede. »Vil du holde hende?«

»Åh, må jeg?«

»Selvfølgelig.«

Lille Mbali gik fra arm til arm iblandt os. Hun sov næsten nu. Hendes hænder var krøllet sammen til små knytnæver. Hun gav et lille hik. Endnu et dejligt menneske der ville vokse op uden at kende til bekymring eller sorg, smerte eller synd, had eller egoisme. Mbali ville vokse op badet i sine forældres og Guds kærlighed, og hun ville ikke ane at noget andet var muligt. Gud er sandelig god mod os.

Kapitel 20

Vi tilbragte en behagelig og fredelig nat på Themba og Thembas gård. Næste morgen sendte de os af sted med mange gode ønsker og opfordringer til at komme tilbage snart.

Vi havde mindre end to dage tilbage af vores rejse, og vi var ivrige efter at komme hjem. Vi tilbragte en sidste nat under den stjernebestrøede himmel på den sydlige slettes græsgrønne madras; og så begav vi os ud på de sidste timers vandring tilbage mod Byen.

Da vi til sidst rundede en bakketop og fik øje på muren omkring det Ny Jerusalem, havde vi været væk i næsten ni måneder. Vi havde set frem til dette øjeblik, men alligevel blev vi fuldstændig overvældet af det velkendte syn af perleportene, den gyldne by, ædelstenene der smykkede grundvoldene, og det strålende bjerg i byens midte. Spontant faldt vi på knæ og sang en lovprisning til Gud.

Der var naturligvis ingen der ventede os. Vi satte kursen mod det område uden for bymuren hvor Marie, Greg og Hans boede.

Da vi nærmede os, satte hestene farten op da de gen-

kendte stedet. Marie og Gregs hjem var selvfølgelig tomt, men Hans løb over til sit hus, hvor han kunne se Hoshi sidde i frugthaven. Hun sprang op da hun fik øje på ham, og løb ham i møde og kyssede og omfavnede ham lidenskabeligt.

»Jeg tror hun har savnet ham, på trods af hvad han siger,« hviskede Karin til mig.

Hoshi og Hans kom over til os. Der var omkring 150 løver hos os nu, og Hoshi betragtede dem med vidt åbne øjne. Eftersom hun var født på den nye jord, havde hun aldrig før set løver i virkeligheden. For hende var de næsten lige så nye som jofferne havde været for os.

Hun gik rundt blandt dem, klappede dem, følte på hannerens manker, beundrede deres kropsbygning, lo ad de legende unger.

»Er det sandt at løver blev kaldt 'dyrenes konge' på den gamle jord?« spurgte hun.

»Ja,« sagde Anna. »De var et symbol på kongelighed. Mange magtfulde mænd havde løver i deres våbenskjold.«

»Våbenskjold? Hvad er det?«

»Det er skjold der blev brugt af adelsfolk for at repræsentere deres fine familier og demonstrere deres magt og styrke,« sagde jeg.

Hoshi forstod det ikke. »Hvis familierne virkelig var fine, hvorfor skulle de så demonstrere magt og styrke?«

»En 'fin familie' var ikke nødvendigvis en fin familie,« svarede jeg.

»Mærkeligt.«

»Hvordan det end forholdt sig,« indskød Anna, »så symboliserede løven magt og kongelighed. Og, ja, den blev kaldt

'dyrenes konge', men det skal ikke tages bogstaveligt. Det betød bare at løven er et majestætisk dyr.«

»Det passer i hvert fald,« sagde Hoshi. Hun stod stadig og beundrede dyrene. »Hvad vil I gøre nu?«

»Godt spørgsmål. Hvad skal vi gøre nu?« spurgte Anna og så fra den ene af os til den anden. »Bortset fra Hoshi er der ingen der ved at vi er kommet tilbage.«

»Det finder man nu hurtigt ud af,« sagde Karin. »Vi har 150 løver samlet her. Det er der snart nogen der vil bemærke.«

»Ja, men kunne det ikke være sjovt at lave en lille forestilling ud af det?« grinede Anna. »Lad os gå ind i Byen.«

Hun gik over til en stor hanløve og klappede ham på ryggen. »Kom med mig, flotte fyr,« sagde hun; hun trak ham blidt i manken og sammen gik de i retning af byporten. Rediat, Karin og jeg, Marie og Greg, Hoshi og Hans fulgte efter dem, og resten af løverne kom lige i hælene på os.

Det lykkedes os at komme helt hen til Rubens Port før nogen så os. Side om side gik Anna og løven gennem byporten, og Byens travle lyde standsede som om nogen havde slukket på en kontakt.

Vi gik op ad Byens gader, otte mennesker og 150 løver. Hvor vi kom frem, gav folk plads for at lade os komme forbi. Ingen sagde noget, de kiggede alle i stille forundring.

Men da vi var kommet lidt længere ind i byen, var der pludselig en pige der råbte: »Løver!« Hun begyndt at løbe op ad gaden foran os mens hun råbte: »Løverne kommer! Løverne kommer!«

Vi gik hele vejen til en park som ligger en halv times gang fra porten, ikke langt fra Karins og mit hjem. Parken er en

åben græsplæne med en bæk og nogle træer. Der var rigeligt med plads til os alle, og vi satte os ned så folk kunne komme hen og tage de fantastiske dyr, som havde været forsvundet i så mange år, nærmere i øjesyn.

Vi tilbagte to timer i parken. Rygtet om vores ankomst spredte sig som en løbeild, og flere og flere folk strømmede til. Mange mænd og kvinder fra den gamle jord havde historier at fortælle om løver, og de kom over til os for at dele dem med os. Der var Sancha, der havde arbejdet med løver i en zoologisk have i Peru; der var Daniel, som havde talt med Anna før vores afrejse, og hvis liv engang var blevet skånet af nogle løver der burde have ædt ham; der var Valentin, der havde været krybskytte og jagtet løver i de sidste, onde år; der var Jack, som havde skrevet børnebøger om Jesus i skikkelse af en løve; der var Thabo, som sammen med Anna havde rejst rundt i Afrika og prøvet at redde løver.

På et tidspunkt opdagede vi tre personer, to mænd og en kvinde, som nærmede sig langsomt. Da de nåede os, standsede de, så sig omkring og gik over til en stor hanløve der lå cirka ti meter fra det sted hvor vi sad.

»Er det den her?« spurgte en af mændene.

»Det var det Gud sagde,« svarede kvinden. »Kan du se den hvide plet på dens venstre øre? Det var det sidste jeg så.«

Alle tre lagde sig på knæ og omfavnede løven, klappede den, kløede den på panden.

Efter adskillige minutter rejste en af mændene sig op og kom over til os. »Guds fred over jer. Jeg hedder Servius,« sagde han. Han pegede på den anden mand og på kvinden og tilføjede: »Og det er mine forældre, Marcus og Lucilla.«

Parret sad stadig og kærtegnede løven.

»Guds fred over dig, Servius,« sagde Karin. »Er der en historie bag det her?«

»Ja, det er der,« svarede Servius. »Den løve dræbte dem. Mine forældre var kristne i Rom cirka hundrede år efter at Jesus levede. De blev kastet for løverne på grund af deres tro. Det var en frygtelig død. Jeg var kun en lille dreng, og jeg blev skånet. Her til morgen fortalte Gud mine forældre hvor de kunne finde den løve der dræbte dem; så de gik herhen og fandt ham.« Han pegede på sine forældre, der var ved at rejse sig for at komme over til os.

Vi hilste på dem. »Tak fordi I har bragt løverne hertil,« sagde Marcus. »De er nogle herlige dyr. Det er vidunderligt at møde denne løve som en ven og medskabning.«

Til sidst sagde Anna: »Jeg tror vi skal gå igen. Dyrene har brug for at hvile sig. – Og det har vi faktisk også.«

Vi rejste os og gik langsomt tilbage gennem gaderne og ud gennem Rubens Port. Da vi var kommet udenfor, foreslog Anna at i stedet for at vende tilbage til Marie og Gregs hus skulle vi føre løverne ud på en stor eng, godt en kilometer væk. Der ville de kunne sove fredeligt, og der ville være masser af græs de kunne spise.

Det var ved at blive mørkt da vi igen stod uden for Marie og Gregs hjem. Løverne var anbragt på deres eng, og vi var ivrige efter at komme hjem.

»Er der nogen der vil have aftensmad?« spurgte Rediat. Vi rystede vores trætte hoveder.

»Nej tak, Rediat,« svarede Karin. »Det er helt fabelagtigt som du har sørget for os i disse ni måneder. Du har samlet mad, tilberedt, serveret, alt muligt. Men nu tror jeg bare vi skal hjem.«

Der lød bifaldende mumlen fra alle sider.

»I morgen må vi indkalde til et møde af en art. Vi må fortælle folk om vores rejse, om at jorden vokser, om løverne; og vi skal finde frivillige der kan tage hen til Jafets dal og hjælpe ham med at sende løverne ud til alle jordens egne.«

Vi krammede hinanden, takkede hinanden og vinkede til hinanden da vi vendte næsen hjemad.

Karin og jeg gik hjem, hånd i hånd. Vi standsede ved indgangen til vores have og kiggede op på vores hus.

»Vi er hjemme,« sagde Karin glad.

»Ja,« sukkede jeg. »Hvad skal vi lave til aftensmad?«

»Jeg tog forskellige ting fra vognen.« Karin fremviste en pose hun bar på.

»Jeg troede du havde dine kort i den pose,« sagde jeg.

»Nej, mine kort ligger stadig i vognen. Jeg henter dem i morgen. Lige nu tænkte jeg at mad var vigtigere.«

Vi gik op ad havegangen og åbnede døren. Der stod en kurv på køkkenbordet. Den indeholdt et brød, nogle boller og noget smør. Der sad en seddel på kurven: »Jeg regnede med at I var sultne. Barbara.«

»Søde, søde Barbara,« udbrød Karin. »Altid så praktisk og omsorgsfuld.«

Vi nød at spise aftensmad i vores hjem efter ni måneder i vildmarken.

* * *

Da vi lå i vores seng den aften, spurgte jeg Karin: »Hvad har du så lært?«

»Af turen, mener du?«

»Ja.«

»På det videnskabelige niveau har jeg lært en masse om hvordan landet sydpå ser ud. På det personlige niveau er jeg kommet tæt på nogle vældig flinke mennesker. Og på det åndelige niveau har jeg lært – igen – at Gud har styr på alting, at han er utrolig kreativ, og at han har stor omsorg for alle sine skabninger.«

»Mm.«

»Hvad har du lært, Mik?«

»Jeg har lært at min kone er verdens mest vidunderlige person, og at det er en stor velsignelse at have hende ved min side.«

»Altid,« sagde Karin.

»Altid,« svarede jeg.

Epilog

Vi har år 586 nu.

Jafet kom til Byen i dag. Hans projekt er overstået nu, og de sidste løver er sendt ud af dalen, bortset fra et par tusind som valgte at blive der. Så nu skal Jafet vænne sig til at bo sammen med andre mennesker igen.

Jeg mødte ham kort da han ankom. Anna var rejst af sted med en gruppe frivillige for at hjælpe med til at slippe den sidste flok løver fri, og Jafet kom tilbage sammen med hende. Han bor i Annas og Rediats hjem indtil videre, men jeg tror han selv har et hus et sted i Byen. Det er alt sammen så nyt for ham.

Løverne er spredt i alle retninger, og det sker ikke sjældent at man møder nogle når man rejser. Men de fleste af de første løver vi havde med fra dalen, bor stadig øst for Byen, ikke langt fra Marie og Gregs hjem.

Karins samling af kort vokser og vokser. Hun har indrettet et stort værelse på universitetet hvor hun har hele sin samling af kort over den nye jord. Der kan enhver der har brug for det, komme og studere dem og tegne kopier af dem.

Karin er gravid igen. *Meget* gravid kan man vist roligt sige. Det kan ske når som helst. Det glæder vi os til; der er gået næsten 200 år siden sidste gang.

Mig? Jeg arbejder stadig med matematik. Jeg underviser og forsker. Jeg har talt meget med Hans siden vores rejse, og vi arbejder på at lave en stor mekanisk regnemaskine. Elektronik har vi stadig ikke, men vi håber at lave en mekanisk regnemaskine der kan gøre mit arbejde meget lettere. Hans er en utrolig opfindsom person.

Karin og jeg tog til Bjerget sidste påske. Det bliver man aldrig træt af. At genopleve påskens drama er en utrolig oplevelse, og at blive mindet om hvor højt Gud elsker sin skabning, er bare – wow!

Vi besøgte også det nyåbnede *Museum for den gamle jord*. Det er ganske godt. De har nogle meget interessant udstillinger om alle de ting folk tilbød i stedet for Gud: falske guder, penge, menneskelige herskere. Men der var ikke meget om videnskab. Måske skulle Karin og jeg melde os som frivillige.

###

Om denne bog

Tak fordi du har læst denne bog. Jeg håber du kunne lide den.

I årenes løb har jeg læst en del kristne romaner som beskriver hvordan de sidste tider og Kristi genkomst kan blive; men jeg har aldrig fundet en bog der har fokus på livet efter vores opstandelse.

Mange kristne har kun en vag forestilling om hvad Gud har lovet os. De tror at når man dør, vil ens sjæl og/eller ånd komme i himlen, og dér vil man tilbringe evigheden med at spille harpe og synge lovsange for Gud. Det lyder alt sammen meget fromt – og lidt kedeligt.

Heldigvis har Gud lovet os meget mere: Vores legemer vil genopstå, og han vil skabe en ny jord hvor vi skal leve evigt.

I denne bog har jeg prøvet at beskrive hvordan det liv *muligvis* kan være. Selvfølgelig er denne bog fri fantasi, og jeg kan naturligvis ikke vide noget detaljeret om hvordan vores evige liv bliver. Men jeg er sikker på at det bliver et liv hvor alt hvad der er godt og kærligt, stadig vil eksistere, og hvor alt hvad der er ondt og smertefuldt, vil være forsvundet.

Bliver sådan et liv kedeligt? Det kan jeg ikke tro.